

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร

นางสาวพรนภา แจ่มดวง

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN ENGLISH PROGRAMS,
BANGKOK METROPOLIS

Miss Pornnapa Jamduang

ศูนย์วิทยทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Teaching Social Studies
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

พรรณภา แจ่มดวง : สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร. (STATE AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN ENGLISH PROGRAMS, BANGKOK METROPOLIS.) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.วลัย พานิช. 206 หน้า.

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในโครงการ English Program ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังคมศึกษา จำนวน 22 คน ที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 373 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสังเกตการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

1) ด้านการเตรียมความพร้อมของครู ครูส่วนใหญ่จัดทำเอกสารเอง ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต และศึกษาจากหลักสูตร/แบบเรียน ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านภาษาอยู่แล้ว ครูส่วนใหญ่มีการศึกษาเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ๆ

2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย ใช้การถามตอบ และให้ทำงานกลุ่ม ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนใหญ่ใช้การจัดนิทรรศการ มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ในเนื้อหาด้านวัฒนธรรมไทยและมีการบูรณาการเนื้อหาสังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ครูส่วนใหญ่ใช้สื่อเอกสารประกอบการเรียนการสอน และโปรแกรมนำเสนองาน และประเมินจากการทดสอบ แบบฝึกหัดและใบงาน

2. ปัญหาที่สำคัญของครูชาวไทยคือต้องใช้เวลาเตรียมความพร้อมมากกว่าสอนภาคปกติ ส่วนปัญหาที่สำคัญของครูชาวต่างประเทศคือปัญหาการหยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมาแทรก และไม่รู้จักวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทย และปัญหาที่ครูส่วนใหญ่พบร่วมกันคือ การไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. แนวทางการแก้ปัญหาที่สำคัญคือ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การเสริมความรู้ของครูในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา และวิธีสอน การพัฒนาพื้นฐานภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และการบริหารกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับชุมชน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา.....ลายมือชื่อ.....พรรณภา แจ่มดวง

สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา.....ลายมือชื่อ.....ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา 2551.....

4983724327 : MAJOR TEACHING SOCIAL STUDIES

KEY WORD: SOCIAL STUDIES TEACHER / ENGLISH PROGRAM

PORNAPA JAMDUANG: STATE AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN ENGLISH PROGRAMS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS PRINCIPAL ADVISOR: ASST. PROF. WALAI PANICH, D.Ed., 206 pp.

The purposes of this research were to study the state and problems and guidelines for solving problems in organizing social studies instruction in English Programs. The population of this study is 22 social studies teachers in English Programs who were interviewed and the sample 6 social studies teachers for class observation and the sample of 373 students for answering the questionnaires. Data were collected by interview forms, questionnaires and teaching observation forms; and then were analyzed by content analysis, frequency distribution, percentage, mean and standard deviation later tabulated and discussed. The results of the study were as follows:

1. The state of social studies instruction.

1) Teacher's preparation for teaching. Most teachers set their own worksheet, searched information from internet and studied from curriculum/textbooks. Most teachers had language proficiency and studied new learning activities.

2) Instructional activities. Most teachers used lecture method, posed the questions and organized group working activities for classroom activities, displayed exhibition for extra-curriculum activities, infused Thai pride in content of Thai culture and integrated social studies content across curriculum. Most teachers used worksheets/ supplementary books and PowerPoint as instructional materials and media, and used tests, exercises and handouts for evaluation.

2. Main problem of Thai social studies teachers was the preparation for teaching required more time than regular program; while the main problems of foreign social studies teachers were class cancellation and organizing activities appropriate for Thai students. The common problem of both groups was that there was no chance to organize extra-curriculum activities.

3. The guidelines for solving problems were the effective academic management in the aspects of curriculum knowledge, content and instruction, development of student language proficiency and extra -curriculum management in related with communities.

Department: Curriculum, Instruction and Educational Technology

Student's Signature: *Nisum Jamnu*

Field of Study: Teaching Social Studies.....

Principal Advisor's Signature: *Walai Panich*

Academic Year: 2008.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสะดวกตากรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยพานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งดูแลให้ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดวงกมล สิ้นเพ็ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ สุมนทิพย์ บุญสมบัติ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อมรา รอดดารา ที่ให้คำแนะนำและถามไถ่ด้วยความเอาใจใส่อยู่เสมอ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรรณพล อนันตวรสกุล ที่คอยให้คำแนะนำและเติมเต็มประเด็นที่น่าสนใจในการวิจัยตลอดมา และผู้วิจัยขอกราบรำลึกถึงบุญคุณของครูทุกท่านในชีวิตของผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ประกอบด้วย ดร.อัญชลี เกษสุริยงค์ คุณธัญนันท์ แก้วเกิด และผู้อำนวยการ วิศรุต สนธิชัย ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข แนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูและนักเรียนโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานหลักสูตร การสอน คณะครุศาสตร์ ในการจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ช่วยตรวจแก้ไขรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณกำลังใจจากพ่อ แม่ และญาติพี่น้องในครอบครัวแจ่มดวงและครอบครัวแสงพุ่มที่คอยให้กำลังใจและคอยห่วงใยในสุขภาพของผู้วิจัยเสมอมา หากความดีใดที่จะบังเกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอจงมีแด่พ่อและแม่ที่ทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ ขอขอบคุณพี่เพื่อน และน้องผู้เป็นที่รักทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ และเป็นกำลังใจที่ดีในการทำวิจัย และทำยสุดขอขอบคุณกัลยาณมิตรที่ดีที่สุดในชีวิตสำหรับการอยู่เคียงข้างกันเสมอมาไม่เปลี่ยนแปลง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการเรียนการสอน.....	13
การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม.....	14
แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	52
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การนำเสนอข้อมูล.....	62

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	143
สรุปผลการวิจัย.....	144
อภิปรายผล	156
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	167
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	168
รายการอ้างอิง.....	169
ภาคผนวก.....	173
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ.....	173
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย..	175
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	188
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	206

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรครูสังคมนตรีศึกษาที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ.....	54
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน.....	56
3 จำนวนข้อมูลของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....	64
4 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย.....	70
5 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ.....	73
6 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย.....	75
7 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ.....	71
8 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้านสื่อ การเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย.....	82
9 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้านสื่อ การเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ.....	86
10 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน วัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย.....	89
11 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน วัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ.....	90
12 การสรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษของครูสังคมนตรีศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ.....	91
13 จำนวนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย.....	103
14 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ.....	105
15 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย.....	106
16 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมนตรีศึกษาใน	

ตารางที่	หน้า
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ.....	108
17 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้าน สื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย.....	110
18 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อ การเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ.....	112
19 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย.....	113
20 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการ วัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ.....	114
21 การสรุปปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาชาวไทย และครูชาวต่างประเทศ.....	115
22 การสรุปแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครู สังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ.....	118
23 จำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	123
24 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	126
25 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติเกี่ยวกับ ด้านสื่อการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนการสอน ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	128
26 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติเกี่ยวกับ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6.....	130

ตารางที่	หน้า
27 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของปัญหาเกี่ยวกับ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนของนักเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	132
28 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของปัญหาเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของ นักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	135
29 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียน ปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา.....	137
30 สรุปข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย.....	139
31 สรุปแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program.....	152

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในยุคปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิต ประกอบกับการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” ซึ่งคนในสังคมต้องเรียนรู้ตลอดเวลา คนในชาติต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีความสามารถในการแข่งขัน ภาษาจึงถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นสื่อกลางในการค้นคว้าหาความรู้ เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกัน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่นักเรียนมีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดีจึงเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง (กรมสามัญ, 2543)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ แม้ว่าจะมีการกำหนดวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาเป็นเวลานานแล้ว แต่นักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหรือไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังที่ วิดโดสัน กล่าวไว้ (Widdowson 1979 อ้างถึงใน เยาวลักษณ์ รอดงาม, 2542) “การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วงที่ผ่านเวลาที่ผ่านมานั้น ปรากฏว่า ประเทศที่กำลังพัฒนามีนักเรียนเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลาหลายปี แต่ยังไม่มีความสามารถเพียงพอในการใช้หรือเข้าใจภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการพูดหรือการเขียนก็ตาม ซึ่งประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศหนึ่งที่ยังจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษไม่บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร” ผู้ปกครองจึงนิยมส่งบุตรหลานไปเรียนต่างประเทศหรือเรียนในโรงเรียนนานาชาติ เพราะเชื่อมั่นว่าวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนหลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งเป็นหลักสูตรของต่างประเทศจะสามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาดีกว่าโรงเรียนทั่วไป แต่เนื่องจากโรงเรียนนานาชาติมีข้อจำกัดเรื่องการรับนักเรียนไทยได้จำกัดจำนวน อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ผู้ปกครองจึงหันมานิยมโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษหรือที่เรียกว่า English Program มากขึ้น

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีวิชาภาษาไทย และวิชาสังคม

ศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นไทย กฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ที่จะต้องสอนโดยครูไทย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานโลก ทั้งด้านทักษะความคิด ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชน ความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาของนักเรียน มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดีงาม ตลอดจนจัดการเรียนการสอน บนพื้นฐานเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ได้เริ่มเกิดขึ้นในภาคเอกชน ก่อน โดยในปี พ.ศ. 2538 สำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ริเริ่มโครงการในโรงเรียนเอกชน โดยระยะแรกใช้ชื่อว่า โครงการใช้สื่อการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยโรงเรียนที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ 3 โรงเรียนแรกคือโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน โรงเรียนสารสาส์นเอกตรา และโรงเรียนอุดมศึกษา โครงการนี้ได้รับการตอบรับและความนิยมอย่างดีจากผู้ปกครอง ทำให้มีโรงเรียนในโครงการเป็นจำนวนมากในทั่วประเทศ (สำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จากการได้รับความนิยมในภาคเอกชนประกอบกับการพยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้เกิดโครงการดังกล่าวขึ้นในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เดิมใช้ชื่อว่าโครงการโรงเรียนสองภาษา(English Program) ซึ่งมี 2 รูปแบบคือ EP (English Program) และ MEP (Mini English Program) โดยมีข้อแตกต่างกันที่ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนจัดกิจกรรมต่าง ๆ จำนวนเวลาและจำนวนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนด้วยภาษาอังกฤษเป็นสื่อ กล่าวคือ โครงการ EP สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตั้งแต่ 15 ชั่วโมง/สัปดาห์ขึ้นไป อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนโครงการ MEP สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ 8-14 ชั่วโมง/สัปดาห์ อย่างน้อย 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่อมาในปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้มีรูปแบบเดียวคือ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) หากโรงเรียนใดไม่พร้อมที่จะจัดการเรียนการสอนรูปแบบ EP ให้เป็นเรื่องราวระหว่างโรงเรียน ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขตพื้นที่การศึกษาที่จะส่งเสริมความเป็นเลิศด้านภาษาอังกฤษในรูปแบบอื่นที่หลากหลายได้ (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) โครงการ English Program นี้ได้ทดลองจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาขึ้นครั้งแรกที่โรงเรียนโยธินบูรณะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 และต่อมายังได้รับมอบจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโครงการ English Program ในปี 2544 ปัจจุบันโรงเรียนในโครงการจัดการเรียน

การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ในระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 72 โรงเรียนทั่วประเทศ โดยมีอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนโยธินบูรณะ	เข้าร่วมโครงการปี 2541
2. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง	เข้าร่วมโครงการปี 2544
3. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	เข้าร่วมโครงการปี 2546
4. โรงเรียนสิริวิธานธร	เข้าร่วมโครงการปี 2546
5. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	เข้าร่วมโครงการปี 2546
6. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์	เข้าร่วมโครงการปี 2546
7. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา-
น้อมเกล้า	เข้าร่วมโครงการปี 2546
8. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	เข้าร่วมโครงการปี 2548
9. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ	เข้าร่วมโครงการปี 2550

โครงการ English Program ของไทยมีลักษณะเฉพาะคือ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ และสามารถใช้อังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากล โดยอยู่ภายใต้บริบทของสังคมไทยและคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนที่จัดโครงการ English Program ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการที่ทุกโรงเรียนใช้เป็นแกน และพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนด (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548) รวมถึงในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นไทย กฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทยด้วย ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนับเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสาระหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในโครงการ เพราะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ปลูกฝังความภาคภูมิใจในชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ที่หลักสูตรในโรงเรียนนานาชาติไม่มี นอกจากนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของวิชาที่ประกอบมาจากแขนงวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลวมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ ต้องเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน มีการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ คือ ด้านความรู้

ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยมที่ดี จึงเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความสำคัญในการช่วยให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมที่เล็กที่สุด พลเมืองของประเทศ และในฐานะพลเมืองโลก ทั้งยังช่วยให้นำความรู้อาจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ และนำมาสู่เป้าหมายประการสำคัญคือทำให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

จากธรรมชาติและลักษณะของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพสู่มาตรฐานโลก ทั้งในด้านทักษะความคิด ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการปฏิบัติ ในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล นอกจากนี้การที่นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดี ยังมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาอย่างยิ่ง ในการใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และภาษายังเป็นสื่อกลางในการช่วยขยายประสบการณ์ทางสังคมที่เป็นจริงของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น เพราะ”บุคคลที่รู้ภาษาอังกฤษย่อมสามารถเข้าใจความคิด ทศนคติ และวัฒนธรรมของชนชาติอื่นได้” (อารีรัตน์ น้ำเพชร, 2530) สามารถติดต่อสัมพันธ์และเข้าใจเพื่อนร่วมโลกได้เป็นอย่างดี

การเรียนการสอนสังคมศึกษานั้นนอกจากเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้จะมีความสำคัญแล้ว ครูนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งเพราะนอกจากจะมีหน้าที่ในการถ่ายทอดเนื้อหาต่าง ๆ แล้ว ครูสังคมศึกษายังมีบทบาทในการเป็นผู้คอยกระตุ้น แนะนำ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนรู้จักแก้ไขปัญหาได้โดยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก รู้จักแยกแยะและพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในระยะที่ผ่านมา พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาหลายประการที่เกี่ยวข้องกับครู ดังเช่นที่ปรากฏในงานวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาในการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปี 2535 พบว่าปัญหาของครูในการใช้สื่อนิตยเทศในการสอนสังคมศึกษาคือ ครูไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษเพียงพอที่จะอ่านตำราหรือบทความภาษาอังกฤษ (รัชณี นุ่มเจริญ, 2535) ซึ่งอาจส่งผลให้ในการเตรียมความพร้อมของครู ครูไม่สามารถค้นคว้าความรู้ที่

หลากหลายหรือน่าสนใจในภาษาต่างประเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ต่อมาในปี 2547 ในงานวิจัยเรื่องความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ครูสังคมศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าตนเองไม่มีสมรรถภาพในด้านการใช้ภาษาอังกฤษและการใช้อินเทอร์เน็ต (วศนิฐฐ์ธมา ตามบุญ,2547) จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยเมื่อปี 2535 และปี 2547 แม้ระยะเวลาจะผ่านมานานกว่า 10 ปี ครูสังคมศึกษายังพบปัญหาในด้านการใช้ภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีอยู่เช่นเดิม ซึ่งการขาดทักษะทั้ง 2 ประการของครูอาจมีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program นอกจากนี้ กรมสามัญ(อ้างถึงในนิยรัตน์ ชินสาร ,2543) ยังกล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครูคือ การเรียนการสอนของครูยังใช้แบบบรรยาย ท่องจำ ครูผู้สอนไม่เข้าใจธรรมชาติของวิชาสังคมศึกษาว่าจะต้องสอนอย่างไรจึงจะทำให้ที่น่าสนใจ ครูไม่จบทางสังคมศึกษาโดยตรง กิจกรรมการสอนและสื่อการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สอนยากและเป็นวิชาที่เด็กเบื่อหน่าย และครูไม่ใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียน นอกจากนี้ปัญหานั้นด้านครูแล้ว การเรียนการสอนสังคมศึกษายังพบปัญหาในด้านนักเรียน คือความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียน เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน(พริมรส นนทภักดิ์,2547) นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูสอนได้ ผู้เรียนเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาไม่สำคัญเท่ากับวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนเห็นว่าความรู้ที่ได้จากวิชาสังคมศึกษาเพื่อนำไปสอบเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมไปถึงปัญหาจากโรงเรียนที่ไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา โดยแบ่งให้ครูสอนหลายคน และคำนึงถึงความสำคัญของชั่วโมงมากกว่าความสำคัญของวิชา นอกจากนี้ยังมีสิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในปัจจุบันได้คือ ผลการสำรวจจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ในปี 2548 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ อาทิ ผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ต่ำกว่าร้อยละ 50 (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2548) สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ประกอบกับโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ เพิ่งดำเนินการมาได้ประมาณ 10 ปี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงยังมีน้อย และไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า

ควรมีการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพมาช่วยศึกษา โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากการ สัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการสังเกต เพื่อให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติในบริบท ของโรงเรียน มองเห็นสภาพ และได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาอย่างเจาะลึก ซึ่ง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 8 โรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครจะประกอบด้วยโรงเรียนที่เป็นต้นแบบและ เข้าร่วมโครงการเป็นรุ่นแรกของกระทรวงศึกษาธิการคือ โรงเรียนโยธินบูรณะและโรงเรียนมัธยมวัด นายโรง โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในรุ่นกลางคือในปี 2546 และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในรุ่น ล่าสุดคือในปี 2548 แต่ไม่ได้เลือกโรงเรียนวัดน้อยนพคุณในการวิจัย เนื่องจากโรงเรียนเพิ่งเริ่มรับ นักเรียนเข้าเรียนในโครงการครั้งแรกในปีการศึกษา 2550 และเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เท่านั้น จากระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการของโรงเรียนที่แตกต่างกันในแต่ละรุ่น จะสามารถ มองเห็นกระบวนการพัฒนาของโรงเรียนที่มีระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมใน English Program ที่แตกต่างกัน มีสภาพ ปัญหาใน ด้านต่าง ๆ อย่างไร มีสาเหตุมาจากปัจจัยใด มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างไร มีแนวทางในการ แก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ อย่างไร เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่น ๆ ที่เข้าร่วมโครงการ อยู่หรือกำลังจะเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น ภาษาอังกฤษ (English Program) ในอนาคต ได้นำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในโครงการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของนักเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

คำสำคัญ(key words)

ครูสังคมศึกษา

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูและนักเรียนในโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนในด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูชาวไทยหรือครูชาวต่างประเทศตามที่โรงเรียนนั้น ๆ มี

ข้อจำกัดของการวิจัย

ครูสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เป็นครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศเท่านั้น ส่วนครูสังคมศึกษาชาวไทยเก็บข้อมูลโดยการให้ตอบแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เนื่องจากครูสังคมศึกษาชาวไทยไม่ประสงค์จะให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หมายถึง โครงการที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในวิชาต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 8 โรงเรียนคือ โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง โรงเรียนโพธิสารพิทยากร โรงเรียนสิริรัตนาร โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า และโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

สภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากครูในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และเก็บข้อมูลจากนักเรียนในด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ปัญหา ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากครูในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และเก็บข้อมูลจากนักเรียนในด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ปัญหาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ปัญหา ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นจากนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

นักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หมายถึง นักเรียนที่เรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ตัวแทนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ตัวแทนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. การศึกษานี้จะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและครูในโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่จะเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในอนาคต ในด้านการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอเป็น 5 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอน

1. ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

กรมวิชาการ(2544: 34) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครูผู้สอน นักเรียน การถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือแนวปฏิบัติจากครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียนด้วยวิธีการตามที่ครูผู้สอนได้เลือกสรรแล้ว

Buch (1973) (อ้างถึงในทิตินา เขมมณี, 2548:4-5) คำนี้มีความแตกต่างจากคำว่า “การสอน” ดังนี้

1. “การเรียนการสอน” คำนี้ถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แทนที่ครูเป็นศูนย์กลางในการเรียน ซึ่งเป็นลักษณะของ”การสอน”

2. “การเรียนการสอน” เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติต่าง ๆ โดยมีการเตรียมการ มีการวางแผนตามหลักวิชา มีขั้นตอนหรือกระบวนการสอนที่เป็นแบบแผนชัดเจน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นการใช้ศาสตร์การสอนมากกว่าในเรื่องการสอน

3.“การเรียนการสอน” ครอบคลุมปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ มิใช่เพียงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล อาจเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสื่อต่าง ๆ ก็ได้

4. “การเรียนการสอน” มักเกิดขึ้นในสถานการณ์ของการเรียนการสอนใน ขณะที่การสอนเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่งไม่จำกัดเวลาและสถานที่

อภรณ์ ใจเที่ยง (2537:2) กล่าวว่าคือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์ และศิลป์ของผู้สอน

สุพิน บุญชูวงศ์(2533: 3-4) ให้ความหมายว่า คือการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อที่จะเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

2. องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอน

อภรณ์ ใจเที่ยง (2537:2) กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนไว้ 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกัน เป็นการสอน อันประกอบด้วย

1.1 ครู หรือผู้สอน หรือวิทยากร

1.2 นักเรียนหรือผู้เรียน

1.3 หลักสูตร หรือสิ่งที่จะสอน

2. ด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้ จึงจะทำให้เป็นสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่

2.1 การตั้งจุดประสงค์

2.2 การกำหนดเนื้อหา

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 การใช้สื่อการสอน

2.5 การวัดผลประเมินผล

สุพิน บุญชูวงศ์(2533: 4-5) กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนไว้ 3 ประการ ได้แก่ ครู นักเรียน และสิ่งที่จะสอน สรุปได้ดังนี้

1. ครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ บุคลิกภาพและความสามารถของ ครูผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

2. นักเรียนหรือผู้เรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญเท่ากับผู้สอน ความสำเร็จในการศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้สอน ผู้สอนจึงควรเป็นผู้แนะแนว แนะนำ และจัดประมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

3. สิ่งที่จะสอน ได้แก่ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ครูจะต้องจัดเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของการเรียนการสอน

จำเนียร ศิลปวานิช (2538: 68-71) กล่าวว่าในกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ จะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ครูผู้สอน

กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้เรียนมาก จนถึงกับมีความเชื่อกันว่า ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้สูงกว่าผู้เรียนมากจึงจะเกิดผลดีแก่การถ่ายทอดความรู้ก็จะไม่บังเกิดผล แต่ในปัจจุบันความเชื่อเช่นนี้มีได้เป็นจริงเสมอไป เพราะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ในกระบวนการถ่ายทอดความรู้หลายอย่างเพิ่มขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 ผู้เรียน

เป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบของการสอนที่ดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาถึงผู้เรียนด้วยว่า ผู้เรียนคือใคร มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมอย่างไร ก่อนที่ครูผู้สอนจะลงมือสอน เพราะครูผู้สอนจะต้องศึกษาผู้เรียนให้ละเอียดทุกด้าน ก่อนที่จะลงมือสอน และในขณะเดียวกันครูผู้สอนก็ต้องศึกษาตนเองคือ ศึกษาหาความรู้และยุทธวิธีที่จะนำไปใช้ในการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการด้วย

องค์ประกอบที่ 3 หลักสูตร

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญมาก ในกระบวนการเรียนการสอนอีกองค์ประกอบหนึ่ง เพราะหลักสูตรเปรียบได้แผนที่ หรือลายแทงที่จะบอกให้ผู้เรียนรู้ว่าการเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายใดออกจากจุดเริ่มต้นที่ตรงทิศทางหรือไม่ ยิ่งเหลือระยะทางอีกมากน้อยแค่ไหนจึงไปสู่ปลายทางที่ต้องการความสำคัญของหลักสูตรก็เช่นเดียวกัน ครูผู้สอนที่สอนโดยไม่ยึดหรือไม่มีหลักสูตรก็อาจจะพาผู้เรียนหลงทางเสียเวลาไปกับการเรียนในสิ่งที่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องยึดหลักสูตรเป็นหลักของการเรียนการสอนและหลักสูตรที่ดีนั้นก็คือ หลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและวางแผนเพื่ออนาคต

องค์ประกอบที่ 4 สื่อการสอน

องค์ประกอบที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่นและเกิดการเปลี่ยน -

แปลงพฤติกรรมขึ้นในตัวผู้เรียนที่ครูต้องการก็คือ สื่อการเรียนการสอน หรือสื่อการสอน สื่อการเรียนการสอนหมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์ทั้งหลาย เช่น ซอล์กระดาษดำ แผนภูมิ แผนภาพ ตำรา วารสาร หนังสือ สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น เทป สไลด์ โอเวอร์เฮด โปรเจคเตอร์ วีดีโอเทป ภาพยนตร์ เครื่องช่วยสอนชุดการเรียน ฯลฯ สื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ถ้ามีมากอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้การได้ทันที และครูผู้สอนใช้เป็นก็จะเป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และประหยัดเวลาในการสอนได้มากดังนั้นครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนจะต้องเลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพสังคมกับสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน และครูผู้สอนด้วย

องค์ประกอบที่ 5 การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบของการเรียนการสอนที่สำคัญประการสุดท้ายก็คือ การวัดและประเมินผล ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจขององค์ประกอบในการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลจึงเป็นตัวเชื่อมโยงไปยังองค์ประกอบอื่น ๆ อีก 4 ด้านคือ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสื่อการเรียน หมายความว่า การวัดและประเมินผล ในองค์ประกอบของการเรียนการสอนนั้นเป็นส่วนสำคัญและจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ(Feed-back) ไปสู่การปรับปรุงทั้งครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และสื่อการเรียนด้วย

องค์ประกอบของการเรียนการสอนทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการพัฒนารูปแบบองค์ประกอบของการเรียนการสอนที่ดีจึงต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทุก ๆ องค์ประกอบ ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่น สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างรวดเร็ว

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์(2526: 106) กล่าวว่า การสอนเป็นกระบวนการสามเ้าประกอบด้วย OLE ได้แก่

1. O = Objective = จุดมุ่งหมาย
2. L = Learning Experience = การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
3. E = Evaluation = การประเมินผล

วันเพ็ญ วรรณโกมล(2544: 46-47) กล่าวว่า องค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอน มีดังนี้

1. จุดประสงค์หรือเป้าหมายของการสอน
2. การกำหนดเนื้อหาสาระที่จะนำมาสอน
3. วิธีสอนแบบต่าง ๆ
4. สื่อการเรียนการสอน

5. การวัดผลและประเมินผล

จากการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น อาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือแนวปฏิบัติ โดยผ่านองค์ประกอบ 2 ด้านคือ องค์ประกอบพื้นฐานที่เป็นโครงสร้างของการสอนคือ ครู นักเรียน และหลักสูตรหรือสิ่งที่จะสอน และองค์ประกอบหลัก ที่เป็นรายละเอียดของการสอน

1. การกำหนดจุดประสงค์
2. การกำหนดเนื้อหา
3. การดำเนินการ ประกอบด้วย
 - การเตรียมการสอน
 - วิธีและเทคนิคการสอน /การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - สื่อการเรียนการสอน
 - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จากเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กล่าวถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้

1. ความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเองกับบริบทสิ่งแวดล้อม ทำให้พลเมืองที่รับผิดชอบมีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความจริงใจองงามในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญๆในสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น โดยจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ

2. ด้านทักษะและกระบวนการ

ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ผู้เรียนควรจะ ได้พัฒนากระบวนการต่างๆ จนเกิดทักษะและกระบวนการ ดังนี้

- ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความ การวิเคราะห์หลักการ และการนำไปใช้ ตลอดจนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

- ทักษะการแก้ปัญหา ตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ กระบวนการสืบสอบ เช่น ความสามารถในการตั้งคำถามและการตั้งสมมุติฐานอย่างมีระบบ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการ

- ทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้โดยการอ่าน การฟัง และการสังเกต ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูด การเขียน และการนำเสนอ ความสามารถในการตีความ การสร้างแผนภูมิ แผนที่ ตารางเวลา และการจัดบันทึก รวมทั้ง การใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้

- ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงาน กลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านเจตคติและค่านิยม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา และการปกครองของศาสนาและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ด้านการจัดการและการปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยมและเจตคติที่ได้รับมาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้

เมื่อมองในภาพรวมๆ แล้วจะพบว่า ความสำคัญของกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งทาง

ธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในฐานะพลเมืองดีแล้ว ยังช่วยให้นำความรู้ทางจริยธรรม หลักธรรมทางศาสนามาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. คุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยศาสตร์ต่าง ๆ หลายสาขา มีลักษณะเป็นสหวิทยาการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะกระบวนการ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งได้แสดงบทบาทและความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสภาพแวดล้อม

จากองค์ประกอบดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีจุดเน้นในการสร้างคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ สามารถนำหลักธรรมคำสอนไปใช้ปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้ เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์กับสังคมส่วนรวม
2. ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อสันติสุขของสังคมไทยและสังคมโลก
3. มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาควิชาในความเป็นไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้
5. มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เป็นผู้สร้างวัฒนธรรม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระเป็นองค์ความรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีดังนี้

สาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส. 1.1 : เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน

มาตรฐาน ส. 1.2: ยึดมั่นในศีลธรรม การกระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส. 1.3: ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2: หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส. 2.1: ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส. 2.2: เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและดำรงไว้ซึ่งการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 : เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส. 3.1: เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการ เศรษฐกิจอย่างพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.3.2: เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ของระบบเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4: ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส. 4.1: เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส. 4.2: เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในแง่ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส. 4.3: เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 : ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส.5.1: เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งในบริเวณที่ ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ให้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาข้อมูล ภูมิสารสนเทศ อันจะนำไปสู่การใช้และการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส.5.2: เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. แนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.1 การกำหนดจุดประสงค์

เอมจันท์ สุวินทวงศ์(2526: 60) กล่าวว่าในการกำหนดจุดมุ่งหมายของครูควรเจาะจง แน่นอน รัดกุม แสดงให้เห็นชัดเจนว่าครูต้องการให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างไรเมื่อเรียนบทเรียนแล้ว โดยหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ตีความหมายได้หลายอย่าง

สิริวรรณ ศรีพหล(2525:161) เสนอแนะการเขียนวัตถุประสงค์การสอนเชิงพฤติกรรมการสอนสังคมศึกษาไว้ ดังนี้

1. จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์หรือจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาทั้งในส่วนที่เป็นจุดประสงค์ทั่วไปและในส่วนที่เป็นจุดประสงค์รายวิชา ทั้งนี้อาจศึกษาหรือทำความเข้าใจจากหลักสูตร

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาที่เน้นพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ก็คือ การกำหนดว่าผู้เรียนจะมีความรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนไป เช่น ได้รับมโนทัศน์อะไร หลักการอย่างไรบ้าง ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างแท้จริง ส่วนพฤติกรรมด้านเจตพิสัย เช่น การกำหนดว่าผู้เรียนต้องมีค่านิยม ความรู้สึก หรือปฏิบัติอย่างไรต่อเรื่องที่เรียนไปแล้ว และส่วนทักษะ

ทางวิชาสังคมศึกษา ก็คือการตั้งเป้าหมายว่าผู้เรียนจะสามารถทำอะไรบ้าง เช่น มีกระบวนการทางความคิดอย่างมีเหตุผลมีผล แก่ปัญหา เป็นต้น

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนต้องคำนึงถึงเนื้อหาของวิชาที่จะสอนด้วย โดยพิจารณาว่าเนื้อหาวิชาที่มุ่งผู้เรียนเรียนนั้น มีคุณลักษณะและขอบเขตอย่างไร พยายามกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาต้องคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่จะเรียนอย่างไรบ้าง มีเจตคติต่อเรื่องที่จะเรียนอย่างไร รวมทั้งมีทักษะที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเรียนหรือไม่ เพื่อให้การกำหนดวัตถุประสงค์การสอนจะได้สอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียน

5. การเขียนวัตถุประสงค์ต้องเขียนด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน อย่าเขียนคลุมเครือ โดยเฉพาะคำที่แสดงพฤติกรรมที่วัดหรือสังเกตได้

สันต์ ธรรมบำรุง(2522: 11) กล่าวว่า การตั้งจุดมุ่งหมายในการสอนควรมีลักษณะสำคัญ

2 ประการคือ

1. เขียนให้มีความหมายชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมอย่างไร
2. เขียนเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้หรือวัดได้ หรือทดสอบได้ด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง

4.2 การจัดเนื้อหา

สิริวรรณ ศรีพหล(2525:151-157) กล่าวว่า แนวปฏิบัติในการจัดและเรียบเรียงเนื้อหาสาระวิชาสังคมศึกษานั้นมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของรายวิชาที่จะทำการสอน ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ จุดประสงค์ของรายวิชาที่สอน คำอธิบายรายวิชา จำนวนเวลาเรียน
2. กำหนดหน่วยการสอน เมื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชาที่จะสอนแล้ว ครูสังคมจะมากำหนดเนื้อหาในรายวิชานั้น ๆว่าจะแบ่งให้มีการเรียนการสอนเป็นกี่เรื่อง เนื้อหาที่จัดแบ่งย่อยจากรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนี้เรียกว่า “หน่วยการสอน”
3. กำหนดหัวเรื่อง เป็นการแบ่งหน่วยการสอนให้เป็นเนื้อหาที่เล็กลง

ประนอม เดชชัย (2521:55-56) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา หมายถึงการวางแผนว่าจะสอนเรื่องอะไรให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมและความสามารถของเด็กได้ โดยวิธีอย่างไรจึงจะสัมฤทธิ์ผลสมความมุ่งหมาย มีวิธีเลือกหลายวิธี เช่น

1. เลือกจากเนื้อหาวิชา

2. เลือกจากลักษณะวัฒนธรรมของภูมิภาคแต่ละแห่ง
3. เลือกจากระบบการทางสังคม
4. เลือกจากเกณฑ์สำคัญที่ได้พิจารณาว่าจะนำข้อสรุปจากความรู้ไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง
5. เลือกจากปัญหาหรือประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์สังคม
6. เลือกจากชุมชน

เอมจันท์ สุวินทวงศ์(2526: 77-78) เนื้อหาวิชาสังคมใช้สิ่งต่อไปนี้เป็นหลักและแนวทางในการเลือกสรร

- เนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาสังคมศาสตร์รวมทั้งวิธีการแสวงหาความรู้
- กิจกรรมและประสบการณ์ของมนุษย์ในสังคมที่เลือกสรรแล้ว โดยพิจารณาจากวัฒนธรรม ความเชื่อและความเป็นอยู่ในสังคม
- สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของรัฐและท้องถิ่นนั้น ๆ

4.3 การเตรียมความพร้อมของครู

วันเพ็ญ วรรณโกมล (2544:230-236) กล่าวว่า เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ถูกต้อง จำเป็นต้องมีการวางแผนเตรียมการสอนให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุของการเรียนตามบทนั้น ๆ โดยเฉพาะครูสังคมศึกษาต้องตื่นตัวในการเฝ้าหาความรู้ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอให้เป็นคนทันโลก ทันเหตุการณ์ นำสิ่งที่เป็นประโยชน์มาเพิ่มเติมปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอให้เป็นนิสัย การวางแผนเตรียมการสอน โดยการทำการสอนเป็นขั้นตอนแรกของการปฏิบัติงานในระบบการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินการก่อนการสอนทุกครั้ง จะช่วยให้ครูสังคมศึกษาเกิดความมั่นใจในการทำงาน มองเห็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างสอนและให้บันทึกข้อบกพร่องและแนวคิดในการปรับปรุง จึงจะเป็นการพัฒนาแก้ไขการเรียนการสอนได้ถูกต้อง

นอกจากนี้วันเพ็ญ วรรณโกมลยังได้กล่าวถึงข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนการสอน ได้แก่ สภาพปัญหาและทรัพยากร การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ผู้เรียน ความคิดรวบยอด วัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และการประเมินผล

แผนการสอนที่ดีต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า

- สอนอะไร (หน่วย เรื่อง ความคิดรวบยอด)
- เพื่อจุดมุ่งหมายอะไร (จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์ปลายทาง)
- สอนอย่างไร (กิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิควิธีสอน)
- ใช้เครื่องมืออะไร(สื่อการสอน)

- จะทราบผลของการสอนได้ด้วยวิธีใด (ประเมินผล)

กรมวิชาการ(2545:217) กล่าวถึงการเตรียมตัวของผู้สอนในด้านการใช้สื่อว่า ผู้สอนจะต้องเตรียมการก่อนนำสื่อไปใช้คือ

1. ศึกษาเนื้อหาของสื่อในด้านความถูกต้อง ครบถ้วนเหมาะสมกับเวลา หากเนื้อหาไม่ครบจะได้จัดหาสื่ออื่นเพิ่มเติม

2. ศึกษาวิธีการใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง เพราะสื่อบางประเภทมีความยุ่งยากในการใช้ และทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ สภาพของสื่อให้พร้อมต่อการใช้งาน ไม่ชำรุดเสียหาย ตลอดจนเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้กับสื่อชิ้นนั้นไว้ให้พร้อมจะได้ไม่เสียเวลา เพราะหากผู้สอนใช้เวลาในการเตรียมอุปกรณ์ของสื่อนานเกินไป ผู้เรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายและความสนใจลดน้อยลง

4.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

ประพนอม เดชชัย(2531: 97-99) กล่าวว่านวัตกรรมการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษาแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. นวัตกรรมประเภทกิจกรรมกลุ่ม เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ซึ่งมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือเป็นการใช้กลุ่มเพื่อฝึกฝนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เรียกว่า T.Group (Training Group) ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มแบบศูนย์การเรียนรู้ เกมต่าง ๆ บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง การแสดงละคร การทัศนศึกษา

2. นวัตกรรมประเภทศึกษารายบุคคล เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ประยุกต์ใช้ระหว่างเทคนิคต่าง ๆ และสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดเป็นวิธีการหนึ่งของการสอนในระบบย่อย ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนการสอนได้มาก ได้แก่ การสอนแบบโปรแกรม การค้นคว้าในห้องสมุด การทำรายงาน การรายงานหน้าชั้น ระบบไม่มีชั้น การกำหนดวิธีการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละรายบุคคล

กรมวิชาการ(2545:200-206) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้คือ

- 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2) วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 3) การระดมสมอง
- 4) กรณีศึกษา
- 5) การเรียนแบบร่วมมือ
- 6) การได้วาที่
- 7) การจัดประสบการณ์นอกสถานที่
- 8) การเขียนรายงาน
- 9) การจัดระบบความคิดด้วยกราฟิก
- 10) การอ่านร่วมกันในกลุ่ม
- 11) การสัมภาษณ์
- 12) การเขียนอนุทิน
- 13) การบรรยาย
- 14) การรายงาน
- 15) การแสดงบทบาทสมมุติ
- 16) การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการสอนแบบบูรณาการว่า คือการจัดหน่วยการเรียนการสอนที่มีลักษณะของการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มสาระการ

เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

วันเพ็ญ วรณโกมล (2544:47-48) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยทั่วไปจำเป็นต้องสอนเป็นกลุ่มใหญ่หรือชั้นเรียน ห้องเรียน ด้วยเหตุนี้เทคนิควิธีสอนที่จะนำมาใช้ จึงต้องเป็นวิธีสอนสำหรับผู้เรียนกลุ่มใหญ่เป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนออกเป็น 3 ด้านคือ การสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิด เจตคติและทักษะ

การสอนตามวัตถุประสงค์ในวิชาสังคมศึกษา แบ่งได้ดังนี้

1. การสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิด ได้แก่

วิธีสอนแบบอุปมานหรืออุปนัย

วิธีสอนแบบอนุมานหรือนิรนัย

วิธีสอนโดยการแก้ปัญหา

วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

วิธีสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

วิธีสอนแบบใช้คำถาม

วิธีสอนแบบบรรยาย

วิธีสอนแบบบูรณาการ

วิธีสอนแบบซินดิเคท

วิธีสอนแบบเทคนิคกรณีศึกษา

2. การสอนเพื่อพัฒนาด้านเจตคติ

ก. เน้นแนวคิดประยุกต์ธรรม

วิธีสอนแบบอริยสัจสี่

วิธีสอนแบบเบญจขันธ์

วิธีสอนแบบไตรสิกขา

วิธีสอนโดยสร้างศรัทธา และโยนิโสมนสิการ

ข. เน้นกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ และการแสดงออกของผู้เรียน

วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ

วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

3. การสอนเพื่อพัฒนาทักษะ

วิธีสอนแบบโครงการ

วิธีสอนโดยเรียนแบบร่วมมือ

วิธีสอนแบบสาธิต

วิธีสอนแบบต่าง ๆ นี้ ครูผู้สอนสังคมนาควรวิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยยึดจุดประสงค์ของการสอน และเนื้อหาที่สอนเป็นเกณฑ์ ซึ่งในการสอนแต่ละครั้ง อาจใช้วิธีสอนหลายวิธีประกอบกันได้

ทิศนา แวมมณี(2548:319-383) ได้นำเสนอวิธีสอน 14 วิธี ได้แก่

1. วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย
2. วิธีสอนโดยใช้การสาธิต
3. วิธีสอนโดยใช้การทดลอง
4. วิธีสอนโดยใช้การนิรนัย
5. วิธีสอนโดยใช้การอุปนัย
6. วิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษา
7. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย
8. วิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร
9. วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ
10. วิธีสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
11. วิธีสอนโดยใช้เกม
12. วิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
13. วิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียน
14. วิธีสอนโดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรม

วิธีสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้มากที่สุดคือ วิธีสอนโดยใช้การบรรยาย ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ข้อดีของการบรรยายคือ เป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาน้อย เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ สามารถใช้กับผู้เรียนจำนวนมากได้ เป็นวิธีสอนที่สะดวกไม่ยุ่งยาก และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้มาก ขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัดคือ เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาทน้อย จึงอาจทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการบรรยาย ถ้าผู้บรรยายไม่มีศิลปะในการบรรยายที่ดึงดูดใจผู้เรียน ขาดการเรียบเรียงเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม ผู้เรียนอาจไม่เข้าใจและไม่สามารถซักถามได้ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้ศูนย์การเรียน โดยกล่าวว่า การจัดศูนย์การเรียนมีข้อดีคือเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้ทันทีที่เรียนจบ และเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่มย่อยได้ แต่การใช้ศูนย์การเรียนก็มีข้อจำกัดเช่นกันคือ เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนต้องใช้เวลาในการเตรียมการมาก กล่าวคือต้องจัดเตรียมชุดการ

เรียนการสอน จัดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ให้พร้อมก่อนสอน และเป็นวิธีสอนที่ต้องใช้สื่อและวัสดุต่าง ๆ และงบประมาณมาก

4.5 สื่อการเรียนรู้

กรมวิชาการ(2545:213-217) กล่าวว่า สื่อที่เป็นตัวกลางที่ผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนโดยที่สื่อเหล่านั้นจะต้องมีคุณภาพ มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการถ่ายทอดความรู้ สื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้มีมากมาย ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอนที่จะเลือกมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

นอกจากนี้ได้กล่าวถึงการใช้ตัวอย่างหรือสื่อเทคนิควิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับวัยและเนื้อหา เช่น

1. ธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติฝึกให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา
2. ข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่นักเรียนพบเห็นนำมาใช้เป็นสิ่งเร้าและจุดใจ
3. กรณีศึกษา
4. ภาพ นิทาน เกม เพลง

วันเพ็ญ วรณโกมล (2544: 153-155) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึง ตัวกลางที่ช่วยถ่ายทอดความรู้ จากครูผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนวางไว้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (อ้างถึงในวันเพ็ญ วรณโกมล ,2544:158) แบ่งสื่อการสอนสังคมศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สื่อการสอนประเภทวัสดุ(soft-ware) หมายถึง สื่อการสอนประเภทที่ใช้วัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น ภาพชุด ภาพยนตร์ สไลด์ แผนที่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งรวมเรียกว่า “วัสดุสาร” เป็นต้น
2. สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์หรือเครื่องมือ(Hard –ware) หมายถึงสื่อการสอนประเภทเครื่องมือทั้งที่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้กับวัสดุ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องเสียงต่าง ๆ และเครื่องมือที่ใช้ได้ในตัวของมันเอง เช่น หุ่นจำลอง ลูกโลก เป็นต้น
3. สื่อการสอนประเภทเทคนิคและวิธีการหรือกระบวนการ หมายถึง เรื่องการสอนที่เป็นเทคนิค และวิธีการต่าง ๆ หรือกระบวนการและกิจกรรมการเรียนรู้มีลักษณะเป็นแนวคิด หรือรูปแบบขั้นตอนในการเรียนการสอน ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นวัสดุหรืออุปกรณ์ แต่ก็สามารถใช้สื่อวัสดุ

อุปกรณ์เหล่านั้นมาช่วยในการดำเนินงานได้ เช่น การสอนแบบจุลภาค บทเรียนโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ลาวัณย์ วิทยายุทธภูมิกุล(2526: 138) กล่าวว่า วัสดุสารการเรียนการสอนสังคมศึกษา หมายถึง เอกสาร วัสดุ หรือเครื่องมือซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านการวางแผนการสอนและดำเนินตามแผนการสอนของครู และการขยายประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วยเอกสารประกอบหลักสูตร และเอกสารประกอบการค้นคว้าหรือเอกสารอ้างอิงสำหรับครูและนักเรียน วัสดุสารการเรียนการสอนสังคมศึกษานี้ แบ่งส่วนประกอบเป็นวัสดุสารที่เป็นตำราหรือหนังสือเรียน(Textbook Materials) และวัสดุสารที่ไม่ใช่หนังสือเรียน (Non-Textbook Materials) เช่น คู่มือการสอน หนังสืออ่านประกอบ หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ้างอิงประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

ดวงกมล สิ้นเพ็ง(2549:49-51) กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่า สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพว่า มีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ยังกล่าวถึง แนวทางการพิจารณาเลือกหนังสือแบบเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งว่า หนังสือแบบเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน สถานศึกษา โดยครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม หากได้พัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการและร่วมมือกันจัดทำแบบเรียนเป็นของสถานศึกษา จะทำให้แบบเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แบบเรียนจะมีเนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาและเหมาะสมกับผู้เรียนในสถานศึกษาของตน ส่วนหนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ อาจจัดหามาเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน

กิดานันท์ มลิทอง(2548:94-95) กล่าวถึงการใช้สื่อไอซีทีในการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนสามารถใช้ไอซีทีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยมีจุดมุ่งหมายคือ

- การรู้เทคโนโลยีและการรู้สารสนเทศในระดับพื้นฐานเพื่อสามารถเข้าถึงและสามารถใช้ไอซีทีเพื่อการค้นคว้า รวบรวม และประมวลผลจากแหล่งต่าง ๆ และเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่
- กระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณค่า ทักษะคิด และจริยธรรมในเชิงบวกในการใช้ไอซีทีซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและกระบวนการคิดวิเคราะห์
- ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึง ใช้ และเรียนรู้ทักษะไอซีทีในทุกสาขาวิชาเพื่อคุณภาพชีวิตด้วยหลักสูตรพื้นฐาน

- กระบวนการเรียนการสอนต้องไม่จัดเฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้น ผู้เรียนควรมีโอกาสสัมผัสโลกภายนอกผ่านเครือข่ายไอซีที และมีการพัฒนาการทัศนคติที่ดีต่อไอซีที

ผู้สอนควรมีความรู้และทักษะไอซีทีในระดับสูง รวมถึงเข้าใจในพัฒนาการของการใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

- สมรรถนะด้านไอซีทีจะช่วยให้ผู้สอนมีความรู้อย่างกว้างขวาง มีวิสัยทัศน์ก้าวไกลเพื่อสามารถแนะนำแก่ผู้เรียนได้

- คอมพิวเตอร์จะเป็นเครื่องมือหลักสำคัญสำหรับผู้สอนเพื่อเข้าถึงทรัพยากรการเรียน การเตรียมแผนการสอน ให้การบ้าน และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน ผู้สอนคนอื่น ๆ และผู้บริหาร

- ผู้สอนควรได้รับการอบรมในการใช้ไอซีทีและสามารถบูรณาการไอซีทีในกิจกรรมการเรียนการสอนได้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดอย่างวิเคราะห์และสร้างสรรค์

- ผู้สอนควรติดตามพัฒนาการและความก้าวหน้าของไอซีทีเพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนได้

- ครูไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ใช้คอมพิวเตอร์เป็น และไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ และต้องมีวิชาสอนด้วยการบูรณาการไอซีที

4.6 การวัดและการประเมินผล

กรมวิชาการ(2545:219-220)กล่าวถึงการวัดและประเมินผลวิชาสังคมศึกษาว่า เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ/โครงงาน เป็นผู้ผลิตผลงาน รวมทั้งมีการทำงานกลุ่ม และการจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้นี้จะเน้นการประเมินผลจากสภาพจริง (authentic assessment) อันเป็นการประเมินที่เอื้อต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ในการวัดและประเมินผลจะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย สรุปได้ดังนี้

1. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องวัดหลายแบบ เช่น แบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ บรรยายความ แบบตอบสั้น ๆ แบบผิดถูก แบบจับคู่ เป็นต้น

2. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน การวางแผน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา ความคล่องแคล่วในการทำงาน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการ

เรียนการสอนและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนสามารถใช้การสังเกตได้ตลอดเวลา ผู้สอนจัดทำเครื่องมือประกอบการสังเกต โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของสิ่งที่สังเกต กำหนดเกณฑ์และร่องรอยที่จะใช้เป็นแนวทางในการสังเกต แล้วจัดทำเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบประเมินค่า เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจนในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงานโครงการ/โครงการ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ อาจเป็นตัวเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

4. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงานชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏในงานที่ตนสร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติ จะต้องจัดทำเครื่องมือประเมินโดยผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และองค์ประกอบการประเมิน และจัดทำเครื่องมือประกอบการประเมิน

5. scoring rubric เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นที่จะประเมิน เพื่ออธิบายลักษณะของคุณภาพงานหรือการกระทำเป็นระดับคุณภาพหรือปริมาณ หรือระดับความสามารถ เพื่อแนวทางในการประเมิน และเป็นข้อมูลสำคัญแก่ครูผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้สนใจอื่น ๆ ได้ทราบว่าผู้เรียนรู้อะไร ทำได้มากเพียงใด มีคุณภาพผลงานเป็นอย่างไร

6. การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน การบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียนที่เกิดจากการสะสม รวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน

วันเพ็ญ วรรณโณมล (2544: 153-155) กล่าวว่า การประเมินผลในวิชาสังคมศึกษาต้องประเมินผลจากวัตถุประสงค์ของการสอนสังคมศึกษา 8 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ
2. การนำความรู้ไปใช้
3. เจตคติของการเรียนรู้
4. ค่านิยมและเจตคติต่อความเป็นพลเมืองดี
5. คุณธรรม มีวิจรรย์ญาณ ในการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
6. ทักษะทางวิชาการ เช่น สามารถแยกแยะข้อมูล รวบรวมข้อมูล แก้ปัญหา สืบเสาะแสวงหาความรู้ ตัดสินใจได้ อ่านและตีความในแผนที่ แผนภูมิ สถิติได้ สามารถตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้

7. ทักษะทางสังคม สามารถทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วม เป็นผู้นำ ผู้ตามได้ มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนต่อกลุ่ม ซึ่งเป็นวิถีทางเสริมประชาธิปไตย มีทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคม เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม มีมรรยาทอันดีงาม

8. ทักษะกระบวนการ สามารถในการคิดแก้ปัญหา วางแผนปฏิบัติงาน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางาน เป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนติดเป็นนิสัย

สิริวรรณ ศรีพหล(2525: 181) กล่าวว่า ผู้สอนควรวัดประเมินในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ มโนคติที่ได้รับ และหลักการที่สรุปได้
2. ทักษะคิด ค่านิยม ความรู้สึก และความเชื่อ
3. ทักษะด้านวิชาการและทักษะทางด้านสังคม
4. วิธีการสอน
5. ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
6. วิธีการสอนของคุณ
7. การใช้สื่อการสอนและแหล่งวิทยาการ
8. บุคลิกภาพและความสามารถในการสอน
9. บรรยากาศในห้องเรียน
10. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ที่มา: หลักเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 42 ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพทางวิชาการ” และมาตรา 43 กำหนดว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐย่อมได้รับความคุ้มครอง

ในทำนองเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8(2)กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9(5) (6) กำหนดให้ระดมทรัพยากรจากแหล่ง

ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

นอกจากนี้มาตรา 10 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

ส่วนมาตรา 23 (4) ให้เน้นทักษะด้านภาษา

อีกประการหนึ่งได้มีคำสั่งจากกรมวิชาการที่ วก 1065/2544 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2544 เรื่องให้ใช้นโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ มีสาระสำคัญคือ

2. นโยบาย

ให้ถือว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดการศึกษา โดยจัดได้เป็นบางวิชา และต้องเอื้อประโยชน์กับการจัดการเรียนการสอนของระบบที่ใช้ภาษาไทย อีกทั้งคงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายได้

3. หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการโรงเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

1. สถานศึกษาที่มีความพร้อมและประสงค์จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องเสนอโครงการตามหัวข้อเรื่องและวิธีการในการเขียนโครงการตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด แล้วพิจารณาตามลำดับขั้น จนกว่าจะได้รับจากกระทรวงศึกษาธิการจึงจะเปิดทำการสอนได้

2. สถานศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้วต้องดำเนินงานภายใน 2 ปี หากไม่ได้ดำเนินการภายในเวลาที่กำหนดให้ถือว่าโครงการนี้สิ้นสุด และกรณีที่ได้ดำเนินการแล้วหากประสงค์จะหยุดดำเนินการ ต้องแจ้งหน่วยงานต้นสังกัดและผู้ปกครองทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 2 ปี โดยต้องคำนึงถึงการจบประโยคของนักเรียนชั้นสุดท้ายที่รับเข้าเรียนด้วย

3. สถานศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอน ทั้งกลุ่มที่สอนเป็นภาษาไทยและกลุ่มที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องมีแผนการพัฒนาครูภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มที่จัดสอนเป็นภาษาไทย ให้สามารถสอนภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษา

4. สถานศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องจัดให้มีคณะกรรมการทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงาน โดยเน้นคุณภาพของผู้เรียนทั้งคุณลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและผู้เกี่ยวข้อง

5. สถานศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ สามารถเปิดสอนได้ทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ดังนี้

5.1 ระดับก่อนปฐมวัย จัดการเรียนการสอนได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของเวลาที่จัดกิจกรรม

5.2 ระดับประถมศึกษา จัดการเรียนการสอนได้เฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพลศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของศาสตร์นั้นควบคู่ภาษาอังกฤษ

5.3 ระดับมัธยมศึกษา จัดการเรียนการสอนได้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

5.4 เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ ซึ่ง English program ใช้เวลาเรียน 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ขึ้นไป (ไม่น้อยกว่า 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้) ส่วน Mini English program ใช้เวลาเรียน 8-14 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ไม่น้อยกว่า 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้)

6. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาที่เป็นชาวต่างประเทศ ต้องออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษา และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเบื้องต้นได้ หรือจัดให้ครูไทยที่ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ดีเข้าไปมีส่วนร่วมตลอดเวลา

7. การคัดเลือกและจัดการเกี่ยวข้องของครูผู้สอนมีดังนี้

7.1 จบปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และต้องมีหลักฐานการศึกษาในสาขาวิชาที่สอนหรือเกี่ยวข้อง

7.2 ครูผู้สอนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา ต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการสื่อสารได้เหมือนเจ้าของภาษา และได้คะแนนสอบ TOEFL ไม่น้อยกว่า 550 หรือ IELTS ไม่น้อยกว่า 5.5

7.3 ครูผู้สอนทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักฐานการศึกษาด้านการสอน ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยการเรียนรู้

7.4 ครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15 ชั่วโมง และครูผู้สอนทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนา โดยได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงานในประเทศหรือต่างประเทศอย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง

7.5 สถานศึกษาต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็น ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด

7.6 จัดให้ครูผู้สอนทำสัญญาปฏิบัติงานให้ครบหนึ่งปีการศึกษาเป็นอย่างน้อย และมีบทลงโทษที่เข้มงวดหากละเมิดสัญญา

4. การรับนักเรียน

1. รับนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
2. สถานศึกษาสามารถกำหนดเงื่อนไขความสามารถของผู้เรียน ได้ตามความเห็นชอบของหน่วยงานต้นสังกัด และให้สถานศึกษาคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถผ่านเกณฑ์ได้เข้าเรียน โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มอย่างน้อย 3 % ของจำนวนนักเรียนในโครงการ
3. การจัดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องเรียน ในแต่ละระดับ ดังนี้
 - ระดับปฐมวัยไม่เกินห้องละ 25 คน และระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย ระดับวิชาชีพ (ปวช.-ปวส.) ไม่เกินห้องละ 30 คน

5. การเก็บค่าเล่าเรียนและการตั้งกองทุน

การกำหนดค่าใช้จ่ายของนักเรียน ให้โรงเรียนเก็บเงินสนับสนุนบำรุงการศึกษาจากนักเรียนเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนการศึกษาที่รัฐจัดให้ได้ แต่เมื่อรวมกันต้องไม่เกินจำนวนต่อไปนี้

1. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เกินคนละ 35,000 บาท/ภาคเรียน
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกินคนละ 40,000 บาท/ภาคเรียน

การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่นในสถานศึกษาเอกชนและค่าใช้จ่ายในส่วนที่เพิ่มจากการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยในสถานศึกษาของรัฐให้หน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดในอัตราที่เหมาะสม

สถานศึกษาและกรรมการสถานศึกษาต้องจัดตั้งกองทุน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในโครงการและมีความสามารถผ่านเกณฑ์ ให้เข้าเรียนในโครงการอย่างน้อย 3 % ของจำนวนนักเรียนแต่ละปี และเพื่อให้ดอกผลจากกองทุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างนักเรียนในโครงการกับนักเรียนที่เรียนเป็นภาษาไทย

6. การจัดการทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา

1. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องบริหารบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ และสถานที่ต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันและอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาของรัฐซึ่งใช้งบประมาณของรัฐ ต้องดูแลให้เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง

2. สถานศึกษาที่จัดโครงการโรงเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องจัดให้นักเรียนภาคปกติและนักเรียนในโครงการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมของโรงเรียน/ชุมชน โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นไทย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7. การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตามโครงการโรงเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ต้องดำเนินการ ดังนี้

1. หลักสูตรที่ใช้ ต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นแกน โดยจัดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในวิชาต่างๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด และต้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการเรียนการสอนต้องจัดในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย โดยอาจจะจัดให้มีการสอนเสริมอย่างเป็นระบบ ตามความต้องการของผู้เรียน

3. จัดการเรียนการสอนทุกวิชาโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

4. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา หากต้องคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษาไทยของผู้เรียน ความพร้อม ความสนใจที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงศักยภาพตามวัย

5. โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ สามารถจัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ ยกเว้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ว่าด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย และกฎหมายไทย ให้สอนเป็นภาษาไทย ส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด/ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอิสระ และวิชาพระพุทธศาสนา อาจสอนเป็นภาษาอังกฤษ และ/หรือภาษาไทย ก็ได้

6. ระดับชั้นที่เปิดสอน สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญในปีการศึกษาแรกที่เริ่มดำเนินการ ให้เปิดสอนชั้นต้นของแต่ละระดับ(ประถมศึกษาปีที่ 1 /มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ/หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 4) และเปิดสอนเพิ่มทุกปีแต่ละชั้นตามลำดับ

7. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ การสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้

8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียน เช่น จัดค่ายภาษาอังกฤษ จัดค่ายคอมพิวเตอร์ การจัดทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกโรงเรียน

9. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ อย่างน้อย 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ไม่น้อยกว่า 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอน English Program (EP)

8. สื่อการเรียนการสอน

1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในระดับปฐมวัย ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ครูทุกคนได้ศึกษา

2. สถานศึกษาที่ต้องจัดให้มีหนังสือเรียนเป็นภาษาไทยครบถ้วนตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอย่างน้อย 10 ชุด ไว้ในห้องสมุด ในกรณีที่สถานศึกษาจัดทำหนังสือเรียนขึ้นใช้เองและมีการบังคับซื้อหนังสือเรียนนั้น ต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อน

3. สถานศึกษาต้องจัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอน หนังสือแบบฝึกหัด หรือหนังสือเพิ่มเติม เป็นภาษาอังกฤษให้ทุกวิชาในจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาของ

หลักสูตร โดยระบุรายการจำนวนหนังสือ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่จะจัดไว้ในห้องสมุด และที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. สถานศึกษาต้องจัดให้มีสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เรียนอย่างครบถ้วนและเพียงพอ ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอน สื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และสื่อในลักษณะ ICT ทางภาษาอังกฤษกับผู้เรียน

5. สถานศึกษาต้องจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย โดยเฉพาะสื่อที่ทันสมัยอย่างหลากหลายและเพียงพอ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษและควรจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เพื่อเสริมสร้างการเรียนภาษาอังกฤษ

9. การวัดและประเมินผล

1. สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ ต้องวัดผลประเมินผลเป็นภาษาอังกฤษทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสถานศึกษาควรประเมินความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษทุกทักษะของนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า และเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน และให้ความสำคัญกับการประเมินคุณธรรม ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและข้อกำหนดของหลักสูตร

2. สถานศึกษาต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2544 และมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2544 ในกรณีเปิดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ต้องประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แล้วจัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนของนักเรียนตามแบบที่กรมวิชาการกำหนดเป็นภาษาอังกฤษ

3. การขอรับรองคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องจัดทำการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถตรวจสอบและประเมินได้

4. การวัดผลสัมฤทธิ์การใช้ภาษาอังกฤษ สถานศึกษาควรทำวิจัยศึกษาเปรียบเทียบทางการเรียนของนักเรียนในทุกระดับชั้นปี และควรที่จะได้รับการประเมินความสามารถด้าน

ภาษาอังกฤษ TOEFL หรือ TOEIC หรือจากสถาบันอื่นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานที่สถานศึกษา กำหนดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้จัดทำหลักฐานแสดงผลการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ

10. การกำกับติดตามและประเมินโครงการ

1. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดให้มีการกำกับติดตามและ ประเมินผลโครงการการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งในด้านความพร้อม ในด้านการ เตรียมการของสถานศึกษา การบริหารจัดการ การดำเนินงานของสถานศึกษา และคุณภาพของ ผู้เรียน

2. กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการ จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน การลดค่าใช้จ่าย คุณภาพของครูผู้สอนและวิธีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

3. กระทรวงศึกษาธิการต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการจัดการ เรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ให้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโครงการทุกปีเมื่อสิ้นปีการศึกษา แล้วรายงานผลให้ ต้นสังกัดทราบ แล้วนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

11. แนวทางปฏิบัติ

11.1 การบริหารงานเพื่อสนับสนุนโครงการ

1. การบริหารครูและบุคลากรโรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีครูและบุคลากรทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ทำหน้าที่สอนและ สนับสนุนการสอน

1.1 ครูที่เป็นชาวไทย ได้แก่ ครูประจำการของโรงเรียน ซึ่งมาช่วยปฏิบัติงานใน โครงการโดยไม่มีค่าตอบแทน และครูประจำการหรือครูที่เป็นลูกจ้างรับเงินเดือน หรือค่าตอบแทน จากโครงการ กรณีที่เป็นครูผู้สอนต้องมีคุณสมบัติ คือ มีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในวิชาที่ สอน และมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี โดยผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS

1.2 ครูที่เป็นชาวต่างชาติต้องเป็นผู้ที่ใช้ภาษาแม่(Native Speakers) ซึ่ง ประกอบด้วยภาษาอังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ กรณีที่ไม่ได้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ต้องเป็นผู้มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี โดยผ่านการทดสอบ TOEFL หรือ TOEIC หรือ IELTS

1.2.1 ดำเนินการประกาศรับสมัครผ่านสื่อต่าง ๆ และทาง website

1.2.2 คัดเลือกครูโดยพิจารณาจากใบสมัคร คุณวุฒิ ประสบการณ์ การสัมภาษณ์ ทดลองสอน โดยมีครูและนักเรียนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

1.2.3 การทำสัญญา ต้องทำสัญญาจ้างตามแบบที่ทางราชการกำหนด ขึ้นตอนนี้มีมีความสำคัญ ต้องดำเนินการโดยรอบคอบและควรกำหนดระยะเวลาทดลองงานไว้ในสัญญาด้วย

1.2.4 การขอใบอนุญาตทำงาน โรงเรียนดำเนินการเสนอเรื่องขอใบอนุญาตทำงานพร้อมเอกสารประกอบ ได้แก่ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียน สัญญาจ้าง ตารางสอน สำเนาหนังสือเดินทางของครูต่างชาติ และหนังสือรับรองความประพฤติของโรงเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพท.)เพื่อทราบและขอความอนุเคราะห์ดำเนินการต่อเนื่องถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)ให้ประสานขออำนวยความสะดวกถึงกรมการจัดหางาน/จัดหางานจังหวัด/ โรงเรียน/ครูรับหนังสือนำไปกรมการจัดหางาน/จัดหางานจังหวัด เพื่อขออนุญาตรับใบทำงาน

กรณีการขอต่ออายุการตรวจลงตราหนังสือเดินทาง(วีซ่า) โรงเรียนรวบรวมเอกสารดังกล่าวข้างต้น และแนบใบอนุญาตทำงานของครูชาวต่างประเทศ พร้อมกับโรงเรียนมีหนังสือแจ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพท.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพท.) มีหนังสือแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แล้ว จึงนำไปสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อขอต่ออายุหนังสือเดินทางต่อไป

1.2.5 อัตราค่าจ้างและค่าตอบแทนครูชาวต่างประเทศ กรมบัญชีกลางอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณ(เงินบำรุงการศึกษา) เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับครูชาวต่างประเทศ ดังนี้

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เกินเดือนละ 30,000 บาท/ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกินเดือนละ 40,000 บาท
- กรณีจ้างเป็นรายคาบ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เกินคาบละ 600 บาท/คน/ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกินคาบละ 800 บาท/คน

1.2.6 การพัฒนาบุคลากร โรงเรียนต้องให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูชาวต่างประเทศและควรได้ศึกษาหาความรู้วิธีการสอนใหม่ ๆ ทั้งจาก Internet หรือโดยการอบรมวิธีการสอนภาษาอังกฤษ (TOEFL, IELTS)

2. การเงินและแผนการเงิน

เงินรายได้ของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมาจาก

- 2.1 เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่ทางราชการจัดให้
- 2.2 เงินสนับสนุนที่จัดเก็บเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนการศึกษาที่รัฐจัดให้โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนในโรงเรียนเอกชน หรือเงินสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนรัฐบาล ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด
- 2.3 เงินบริจาคหรือเงินอื่น ๆ ที่ได้รับสนับสนุนโครงการตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้การสนับสนุน ทั้งนี้โรงเรียนต้องจัดสรรโควตาสำหรับเด็กด้อยโอกาสตามคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการที่ วก 1065/2544 ให้เข้าเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเพิ่ม อย่างน้อยร้อยละ 3 ของจำนวนนักเรียนในโครงการให้โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนการใช้เงินและจัดทำสรุปรายงานประจำปีของโครงการ

11.2 การจัดการเรียนการสอน

1. ด้านหลักสูตร โรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยคำนึงถึงบริบทของความเป็นไทยผสมผสานความเป็นสากล โดยมุ่งเน้นความรักท้องถิ่น ประเทศชาติ และความเป็นไทย สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม สร้างความมั่นใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ การสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และสรุปเป็นองค์รวมความรู้ได้
3. การจัดเวลาเรียนและสาระการเรียนรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการเรียนรู้ โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ(English Program) จัดเวลาตั้งแต่ 18 ชั่วโมงขึ้นไป อย่างน้อย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ยกเว้นวิชาภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียน เช่น การจัดค่ายภาษาอังกฤษ การจัดค่ายคอมพิวเตอร์ การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน เป็นต้น
5. ครูไทยต้องเป็นผู้สอนร่วม (Co-Teacher) กับครูชาวต่างประเทศในทุกชั่วโมง

6. สื่อ แบบเรียน แหล่งเรียนรู้ และนวัตกรรมทางการศึกษา โรงเรียนจำเป็นต้องจัดหาแบบเรียนของสำนักพิมพ์ต่างประเทศให้ผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย จัดหาสื่อ ICT เพื่อเสริมทักษะทางภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน รวมถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ควรจัดให้มีห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์เป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และเพื่อสนับสนุนเอื้อให้นักเรียนปกติได้ใช้แหล่งเรียนรู้เหล่านี้ด้วย และห้องทำงานของครูต่างชาติ ควรแยกเป็นสัดส่วนตามลักษณะวัฒนธรรมการทำงานของแต่ละชาติ เช่นเดียวกัน

7. การวัดประเมินผล โรงเรียนดำเนินการตามระเบียบการวัดประเมินผลหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นการประเมินตามสภาพจริง และประเมินทุกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าและเป็นข้อมูลในการพัฒนานักเรียน

8. การนิเทศ ติดตาม โรงเรียนต้องดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามกระบวนการจัดการเรียนการสอน ทั้งครูไทย(Co-Teacher) และครูชาวต่างประเทศ และควรมีผู้รู้ ผู้นิเทศจากหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ติดตามผลการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ

11.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีครูสอนทั้งชาวต่างชาติและคนไทย และนักเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านฐานะเศรษฐกิจ จึงมักเกิดสภาพความแปลกแยกระหว่างนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษและนักเรียนปกติทั่วไป โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกันทุกกิจกรรม เพื่อลดช่องว่างและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ให้เป็นที่ยอมรับโดยปกติทั่วไป ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็จัดกิจกรรมไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

11.4 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน(ประธานกรรมการอำนวยการโครงการ) มีบทบาทดังนี้
 - 1.1 บริหารโครงการตามนโยบายและแผนการดำเนินงาน
 - 1.2 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ

- 1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
- 1.4 วินิจฉัย แก้ปัญหา สั่งการ ตามอำนาจที่ได้รับมอบหมาย
2. สมาคมผู้ปกครองและครู และคณะกรรมการที่ปรึกษา มีบทบาทดังนี้
 - 2.1 ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานโครงการ
 - 2.2 เสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือครูวิชาการโรงเรียน(ประธานกรรมการดำเนินงานโครงการ) มีบทบาทดังนี้
 - 3.1 ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ
 - 3.2 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย
 - 3.3 เป็นที่ปรึกษาของคณะทำงานทุกฝ่าย
 - 3.4 จัดให้มีระบบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และนำเสนอรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนพิจารณาเสนอความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงาน
 - 3.5 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียน
4. ฝ่ายธุรการ
 - 4.1 ดำเนินการด้านเอกสารต่าง ๆ ในงานสารบรรณ งานพัสดุ และงานการเงิน ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 4.2 ติดต่อประสานงานด้านเอกสารวิชา การขออนุญาตทำงานของครูผู้สอนชาวต่างชาติ
 - 4.3 ดูแลความเรียบร้อยของสำนักงานโครงการ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ
 - 4.4 นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ และรายงานต่อประธานกรรมการผู้อำนวยการโครงการ
 - 4.5 อำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายของโครงการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
 - 4.6 ให้บริการ ประสานงานด้านข้อมูล อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่นักเรียน ครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ
 - 4.7 ต้อนรับผู้ที่มาติดต่อทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน
 - 4.8 ดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ด้วยงบประมาณตามแผนงาน ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว

4.9 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

5. ฝ่ายวิชาการ

5.1 ประสาน นิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านวิชาการ

5.2 ดูแล กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการเรียน การจัดการครูผู้สอน การจัดการรายสอน จัดหาตำรา/สื่อ/นวัตกรรม หนังสือประกอบการเรียน การสอนในรายวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5.3 ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านวิชาการ

5.4 ประสานบุคลากรในหมวดวิชาและครูนิเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ ครูผู้สอนชาวต่างชาติในด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

5.5 จัดสอนซ่อมเสริมและติดตามผลการเรียนของนักเรียนให้อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐาน

5.6 ประสานให้ครูชาวต่างประเทศ ให้ความรู้ด้านการสอน ให้ความรู้ ภาษาอังกฤษแก่ครู-อาจารย์และบุคลากรอื่นตามสมควร

5.7 เป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการแก่ครูผู้สอนชาวต่างชาติ

6. ฝ่ายกิจการนักเรียน

6.1 ส่งเสริมการให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม

6.2 จัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเหมือนนักเรียนปกติ

6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรม เพื่อให้ นักเรียนตระหนักในความเป็นไทย

6.4 ติดตามประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ในการ ควบคุมดูแล ป้องกัน แก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

6.5 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

7. ฝ่ายแผนงาน

7.1 ประสานงาน การจัดทำแผนงาน โครงการให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

7.2 ดูแล ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ

7.3 จัดทำเครื่องมือประเมินผลโครงการ และดำเนินการประเมินผลการดำเนิน โครงการ วิเคราะห์ สรุปผล และจัดทำสารสนเทศเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง

7.4 จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและดำเนินการแผน

7.5 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8. ฝ่ายประสานงานชุมชน

- 8.1 ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ผลงาน กิจกรรมของโครงการสู่ชุมชนในทุกรูปแบบ
- 8.2 ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อดำเนินกิจกรรมของโครงการ
- 8.3 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

9. ฝ่ายอาคารสถานที่

- 9.1 ประสานงานกับฝ่ายบริหารโรงเรียน ในการจัดเตรียมอาคารสถานที่ พร้อมดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี
- 9.2 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ
- 9.3 ดูแล ติดตาม การปฏิบัติงานของนักการภารโรง/ลูกจ้าง ให้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย
- 9.4 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

10. ฝ่ายเลขานุการ

- 10.1 รับเอกสาร หลักฐาน และลงทะเบียนนักเรียนเข้าใหม่
- 10.2 ดูแล กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 10.3 ประสานงานและอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรทุกฝ่าย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
- 10.4 ให้การต้อนรับและให้บริการแก่ผู้เข้าประชุม และศึกษาดูงาน
- 10.5 ประสานงานในการจัดหา/จัดจ้าง ครูผู้สอนชาวต่างประเทศ และบุคลากรอื่นตามความเหมาะสม
- 10.6 นำเสนอข้อมูลให้ฝ่ายบริหารพิจารณาการจัดจ้างครูชาวต่างประเทศพร้อมทั้งทำสัญญาจ้างและต่อสัญญาจ้าง
- 10.7 จัดกิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ เช่น การจัดค่าย การจัดทัศนศึกษา การประกวด การแข่งขัน ฯลฯ
- 10.8 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ(2534) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาให้แก่แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนเพื่อพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาทั้งทางด้านวิชาการและทักษะทางสังคมปานกลาง แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและตีความวัสดุกราฟิก การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเวลาและการลำดับเหตุการณ์ และความคิดสร้างสรรค์ มีการจัดน้อย กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำนักเรียนออกไปหาข้อมูลจากแหล่งวิทยาการ ครูมีการจัดน้อย อาจเป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ประกอบกับการมีปัญหาต่าง ๆ เช่น การใช้เวลาในแหล่งชุมชนมีจำกัด วิทยาการมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การให้นักเรียนออกไปปฏิบัติการในพื้นที่จริงมีการจัดน้อย เนื่องจากอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการ โดยเฉพาะเรื่องเวลา สถานที่ การควบคุมต่าง ๆ อาจทำได้ไม่ทั่วถึง ส่วนในด้านปัญหา ครูสังคมศึกษามีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาทั้งด้านทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมปานกลาง และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างก็มีปัญหาไม่แตกต่างกัน

สุวรรณา ฤทธิมนตรี (2535: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง"สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3" โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ครูสังคมศึกษามีการปฏิบัติมากในด้านต่อไปนี้คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดเนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล แต่ด้านที่ครูปฏิบัติน้อยคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนสอนเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ในด้านกิจกรรมในห้องเรียนปรากฏว่า ด้านที่เป็นปัญหามากคือการกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล แต่ปัญหาที่พบน้อยคือการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ซึ่งการวิจัยพบว่าการสอดแทรกความรู้เป็นปัญหา อาจเป็นเพราะครูสังคมศึกษายึดตำรามากเกินไป ไม่มีความยืดหยุ่นจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านที่พบปัญหามากคือการวางแผนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล

อุทุมพร ชื่นวิญญา(2545)ได้ศึกษาเรื่อง "การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา" โดยมีกรอบการวิจัยตามแบบ จำลองชิป และศึกษากับผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียนที่สำเร็จ

การศึกษาไปแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินตามแบบประเมิน CIPP และแบบศึกษาเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 9 ในส่วนของแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ปัจจัยเบื้องต้นด้านโครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้สอนมีคุณวุฒิตรงตามวิชาที่สอนและมีประสิทธิภาพในการสอนอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกมีความพร้อมทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก หลักสูตรสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในระดับมาก ยกเว้นความหลากหลายของวิชาเลือกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอาคารสถานที่เอื้อต่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ส่วนห้องปฏิบัติการมีความเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง แต่มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย ห้องสมุดมีตำราวิชาการข่าวสารเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนห้องน้ำมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับรายวิชาและสอดคล้องกับหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง มีการจัดการสอนเสริมกับนักเรียนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์และช่วงเวลาการจัดการสอนเสริมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศครูผู้สอนมีการนัดหมายก่อนและผลการนิเทศ สามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้ในระดับมาก การจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การสอนของครูอยู่ในระดับมาก และสนับสนุนสื่อวัสดุครุภัณฑ์อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านผลผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมีความสามารถอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการสื่อสารให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง และด้านความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาอังกฤษมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับปานกลาง

เสาวภา จันทร์สงค์(2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การดำเนินงานการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนสองภาษา English Program จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หัวหน้าโครงการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ เลขานุการโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียงและตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเตรียมการจัดหลักสูตร โรงเรียนวางแผนการจัดหลักสูตรโดยใช้ข้อมูลความพร้อมของโรงเรียนและความพร้อมของผู้ปกครอง จัดเตรียมอาจารย์ผู้สอนชาวไทยโดยการส่งเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ส่วนอาจารย์ผู้สอนชาวต่างชาติจัดเตรียมโดยการจัดอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในโรงเรียนและส่งไปศึกษาดูงาน มีการจัดทำแผนการสอนระยะสั้นรายสัปดาห์ จัดเตรียมอาคารสถานที่โดยการปรับปรุงชั้นเรียนใหม่ โรงเรียนใช้เอกสารประกอบหลักสูตรจากต่างประเทศ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ มีการจัดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน จัดเตรียมการประเมินผลการจัดหลักสูตร โดยการส่งเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ปัญหาที่พบได้แก่ ผู้ปกครองขาดความเชื่อมั่นในการจัดหลักสูตร บุคลากรชาวต่างชาติขาดแคลนและต้องการค่าตอบแทนสูง มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดบุคลากรชาวไทยที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ บุคลากรชาวต่างชาติขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนการสอน อาคารสถานที่ไม่เพียงพอและสภาพชั้นเรียนไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. ด้านการดำเนินการจัดหลักสูตร โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดทัศนศึกษาและกิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนประเภท ของจริง ของจำลอง บัตรคำ เทปเสียง ซีดี และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีการวัดผลประเมินผลโดยใช้การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ นิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและเยี่ยมชั้นเรียน ปัญหาที่พบได้แก่นักเรียนมีความรู้พื้นฐานแตกต่างกัน

3. การติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตรโดยการสอบถามบุคลากรในโครงการและสอบถามผู้ปกครอง และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตรโดยการพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอบถามอาจารย์ผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครอง มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา

พริมรศ นนทภักดี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา” ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของ 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช และโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

กรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา สร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและเปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียนประกอบด้วย มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม การจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบโปร่งใส พื้นฐานครอบครัวของนักเรียนและการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับเดียวกัน อาจารย์ผู้สอนมีทั้งชาวต่างประเทศและชาวไทย ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานที่เหมือนกันทั้ง 2 โรงเรียนประกอบด้วย การไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างของอาจารย์ อาจารย์ไม่ได้จบการศึกษา ความไม่พร้อมด้านภาษาของนักเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครอง ในส่วนที่แตกต่างกันคือ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารโครงการแยกออกมาเป็นของตนเอง ค่าจ้างชาวต่างประเทศมีอัตราเดียว ในขณะที่โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง ไม่ได้แยกโครงสร้างการบริหารงานออกจากหลักสูตรปกติ เพราะนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอยู่ในโครงการ และค่าจ้างชาวต่างประเทศมีหลายอัตรา

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา(2547) ได้มีการศึกษาการดำเนินงาน โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ : โรงเรียนสองภาษา (ENGLISH PROGRAM) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและรายงานข้อมูลพื้นฐานการบริหารจัดการของโรงเรียนสองภาษา ปีการศึกษา 2546-2547 โดยสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน และนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสองภาษาจำนวน 17 โรงเรียน และมีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสองภาษาจำนวน 50 โรงเรียน
2. จำนวนห้องเรียนและร้อยละของโรงเรียนระดับประถมศึกษาและโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำแนกตามจำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนมีโรงเรียนส่งข้อมูล 58 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนห้องเรียนที่เปิดสอนโดยรวม ลำดับหนึ่งได้แก่ เปิดสอน 2 ห้องเรียน จำนวน 17 โรงเรียน
3. จำนวนห้องเรียนและร้อยละของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ขนาดของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 46.55
4. ครูที่สอนในโครงการโรงเรียนสองภาษา จำแนกตามประเภทของครูโดยมีครูจำนวน 845 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นครูชาวไทยมากที่สุด จำนวน 607 คน

5. จำนวนร้อยละของครูชาวต่างประเทศ จำแนกตามสัญชาติ ลำดับที่หนึ่ง ได้แก่ สัญชาติอเมริกัน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 32.35
 6. จำนวนโรงเรียนจำแนกตามวิชาที่เปิดสอนโดยรวม ลำดับที่หนึ่ง ได้แก่ คณิตศาสตร์ จำนวน 46 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.31
 7. การพัฒนาครูในโรงเรียนโครงการสองภาษา จำแนกตามวิธีการพัฒนาพบว่า วิธีการพัฒนาครูในโครงการโรงเรียนโครงการสองภาษาลำดับที่หนึ่ง ได้แก่ จัดอบรมประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมทั้งของครูไทยและครูชาวต่างประเทศ จำนวน 34 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.62
 8. การจ้างครูชาวต่างประเทศเป็นรายเดือนจำแนกตามอัตราค่าจ้าง ลำดับที่หนึ่งอยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาทต่อเดือน จำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 63.79
 9. เงินสนับสนุนต่อภาคเรียนของโรงเรียนในโครงการ จำแนกเป็นร้อยละ ลำดับที่หนึ่งอยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาทต่อภาคเรียน จำนวน 27 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54
 10. โรงเรียนในโครงการสองภาษา จำแนกตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ/ครุภัณฑ์ พบว่าส่วนใหญ่ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ จำนวน 44 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.78
 11. โรงเรียนในโครงการสองภาษา จำแนกตามลักษณะห้องเรียน พบว่าส่วนใหญ่จัดรวมกับห้องเรียนปกติ โดยโรงเรียนจัดห้องเรียนคอมพิวเตอร์เป็นอันดับหนึ่ง
 12. โรงเรียนในโครงการสองภาษา จำแนกตามลักษณะของสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ลำดับที่หนึ่ง มีแหล่งเรียนรู้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง/ห้อง com DVD TV Internet และห้องสมุดมีเครื่องปรับอากาศ จำนวน 30 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.72
 13. โรงเรียนในโครงการสองภาษา จำแนกตามบรรยากาศความสัมพันธ์ พบว่าความสัมพันธ์ภายในของโรงเรียนโครงการสองภาษา ลำดับที่หนึ่ง ครูและผู้บริหารประสานสัมพันธ์กันโดยตรง ส่วนสัมพันธ์ภายนอกโรงเรียน ลำดับที่หนึ่ง ชุมชนยอมรับและพึงพอใจโครงการ
- นอกจากนี้ยังได้รวบรวมปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา
1. การบริหารจัดการการเงินที่มีระเบียบให้ปฏิบัติที่จะต้องนำเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งนำมาใช้จ่ายไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติจริง จึงมีปัญหาในการบริหารจัดการ	1. จัดให้มีคณะกรรมการการบริหารจัดการการเงินขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ครูอาจารย์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ โปร่งใสและตรวจสอบได้
2. ครูผู้สอนในโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ชุมชน บางส่วนยังไม่มี ความเข้าใจในการดำเนินการ	2. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเน้นให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน
3. ผู้ปกครองนักเรียนบางคนมีความคาดหวังไว้สูงมาก ซึ่งไม่ได้ประเมินบริบทและความเป็นไปได้ที่เกินจริง	3. ประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้เข้าใจในความเป็นไปได้ของการดำเนินการของโรงเรียน
4. ปัญหาการจัดหาและการพัฒนาครูชาวต่างประเทศ	4. โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยวิธีการที่แตกต่างกัน ด้านการจัดหาครูผู้สอน โดยการรับสมัครทางอินเทอร์เน็ต ทางหนังสือพิมพ์ ผู้ปกครองนักเรียนช่วยสรรหา ด้านพัฒนาครูผู้สอนชาวต่างประเทศ เช่น ร่วมกัน วางแผนจัดทำหลักสูตรและให้มหาวิทยาลัยที่อยู่ใกล้โรงเรียนเป็นผู้พัฒนา
5. ขาดครูคนไทยที่มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสอนวิชาอื่น ๆ	5. ส่งเสริมและพัฒนาครูไทยที่อยู่ในโรงเรียน โดยอบรมในคอร์สต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ส่งไปศึกษาดูงานต่างประเทศ สนับสนุนให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีหน่วยงานกลางในการจัดหาจัดจ้างและพัฒนาการสอนให้ครูชาวต่างประเทศ
2. ควรจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูไทย
3. ควรจัดทำมาตรฐานและแนวดำเนินการโรงเรียนสองภาษาที่ชัดเจน

กรกฤช มีมงคล (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของโครงการโรงเรียนสองภาษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ” การวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้

ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่ศึกษาในโครงการโรงเรียนสองภาษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในด้าน 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนและผู้ปกครอง มีปัญหาและอุปสรรคโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

2. ครูไม่มีปัญหาและอุปสรรคโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล แต่ถ้าพิจารณาตัวเลขทางสถิติเป็นรายข้อ พบว่า ครูยังมีความกังวลใจเกี่ยวกับปัญหาด้านวิชาการและปัญหาที่มาจากตัวนักเรียน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับวิชาการที่นักเรียนต้องใช้เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และปัญหาการปรับตัวของนักเรียนเมื่อเข้าสู่การเรียนในโครงการโรงเรียนสองภาษา

เกศินี ครุณาสวัสดิ์(2548) ได้ศึกษาเรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครู ในด้านตัวครู เนื้อหา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังคมศึกษาที่สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า

1.1 ด้านตัวครู ครูส่วนใหญ่ถูกกำหนดให้สอน โดยได้รับการคัดเลือกตามความเหมาะสมและมีความพอใจ ครูส่วนใหญ่เข้ารับการอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อเนื้อหาพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรม จำนวน 1 ครั้งต่อหนึ่งภาคการศึกษา ครูส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการสอนโดยมีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนามากขึ้น และเป็นตัวอย่างในการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยในสถานศึกษา

1.2 ด้านเนื้อหา ครูส่วนใหญ่นำเนื้อหาพระพุทธศาสนามาพัฒนาจริยธรรมทั้ง 6 ประการ คือความมีวินัย ความซื่อสัตย์ การประหยัดและอดออม ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน ครูส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาเหมือนกันคือ หัวข้อเรื่องพระธรรม สำหรับความรับผิดชอบ ครูส่วนใหญ่ใช้เนื้อหาในหัวข้อพระสงฆ์

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมโดยบูรณาการเนื้อหาพระพุทธศาสนากับสาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาความมีวินัย และมีการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและเสริมหลักสูตร รวมทั้งใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และเน้นการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูส่วนใหญ่ทั้งชมเชยทั้งเป็นการส่วนบุคคลและต่อหน้าสาธารณะ และครูส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายโดยใช้แบบฝึกหัดและใบงานมากที่สุด และเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนมากที่สุด และประเมินความสำเร็จในการสอนที่ร้อยละ 51-80

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหาในด้านตัวครูและด้านเนื้อหา สำหรับด้านการจัดการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาจริยธรรมไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณในการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ และครูส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มีปัญหาด้านการเสริมแรงและด้านการวัดและประเมินผล

เศรษฐภรณ์ หน่อคำ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา กลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนสองภาษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษจำนวน 101 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านตัวบ่งชี้และด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษจำนวน 12 คน และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้บริหารและผู้แทนครูไทยในโรงเรียนสองภาษาที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษจำนวน 413 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยคือคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 ในการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และใช้โปรแกรม LISREL 8.53 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนทั้งสิ้น 64 ตัวแปร จากตัวแปรทั้งหมด 77 ตัวแปร ครอบคลุมองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ จำนวน 25 ตัวแปร 2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ จำนวน 31 ตัวแปร และ 3) ด้านผลผลิต ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ จำนวน 8 ตัวแปร

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของโมเดลตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ น้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อย ทั้ง 15 ตัว มีค่าเป็นบวก มีขนาดตั้งแต่ 0.68-0.95 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ส่วนค่าน้ำหนักองค์ประกอบหลัก คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษทั้ง 3 ด้าน นั้นมีค่าเป็นบวก และมีขนาด 0.90-1.00 ซึ่งถือได้ว่าใกล้เคียงกัน เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิตตามลำดับ

วิไลลักษณ์ เดชะ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป: การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ และสำรวจรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไป วิธีวิจัยที่ใช้เป็นแบบผสมผสานโดยระยะแรกเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา กรณีศึกษา 2 แห่งคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ ระยะที่ 2 เป็นวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสองภาษา 43 โรงเรียน และโรงเรียนทั่วไป 43 โรงเรียน จำนวน 258 คน การสำรวจใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย และสถิติทดสอบที

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนสองภาษาที่มีการปฏิบัติที่ดีเป็นเลิศ มีความเชื่อในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดการเรียนการ

สอนแบบบูรณาการ มีหลักการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ครูผู้สอนจัดทำและดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลัก 3P's คือ ชี้นำเสนอ(Presentation) ชี้นำปฏิบัติ(Practice) และชี้นำไปใช้(Production) โดยสอนด้วยภาษาอังกฤษตลอดชั่วโมง และเน้นการฝึกหลายรูปแบบ และวัดผลจากพัฒนาการและชิ้นงานของนักเรียน การบริหารวิชาการ มีแผนปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นละ 3 รายวิชา การจัดชั้นเรียนมีห้องเรียนประจำ แต่ละห้องมีนักเรียน 34-37 คน โรงเรียนจัดครูสอนที่เป็นเจ้าของภาษา และส่งเสริมให้จัดทำแผนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการสอนเสริมและให้มีการประเมินความสามารถภาษาอังกฤษจากหน่วยงานภายนอก ความสำเร็จของรูปแบบนี้คือนักเรียนมีผลการเรียนภาษาอังกฤษดี มีความสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างโดดเด่น มีความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ปัญหาคือ นักเรียนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบ และครูส่วนใหญ่เป็นครูจ้างสอนบางเวลา

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนทั่วไปที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ มีความเชื่อหลักการ วัตถุประสงค์คล้ายคลึงกับโรงเรียนสองภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นแบบ 3 P เช่นเดียวกัน กิจกรรมที่เน้นคือการมอบหมายงานให้ไปค้นคว้า และวัดผลจากชิ้นงานของนักเรียน ส่วนการบริหารงานวิชาการ มีแผนปฏิบัติงานวิชาการที่ชัดเจน หลักสูตรสถานศึกษากำหนดให้นักเรียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นละ 2 รายวิชา การจัดห้องเรียนให้มีนักเรียนห้องละ 50-55 คน และให้เดินเรียน ความสำเร็จของรูปแบบนี้คือนักเรียนมีผลการเรียนภาษาอังกฤษดี มีทักษะในการค้นคว้า แก้ปัญหา และคิดวิเคราะห์ ปัญหาคือมีเด็กจำนวนมากต่อห้อง และนักเรียนบางส่วนยังขาดความรับผิดชอบและตั้งใจเรียน

3. จากการเปรียบเทียบ 2 รูปแบบพบความแตกต่างที่หลักสูตร ผู้สอน และผลสำเร็จ กล่าวคือโรงเรียนสองภาษากำหนดให้มีรายวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าโรงเรียนทั่วไป และมีครูเจ้าของภาษาเป็นผู้สอน ความสำเร็จคือนักเรียนในโรงเรียนสองภาษามีทักษะทางภาษาอังกฤษดีและกล้าแสดงมากกว่าโรงเรียนทั่วไป

4. ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่าการปฏิบัติในปัจจุบันของโรงเรียนสองภาษาและโรงเรียนทั่วไปเป็นไปในแนวทางเดียวกันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ แต่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยกว่าโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- ความสำคัญ/ลักษณะเฉพาะ
- คุณภาพผู้เรียน
- มาตรฐานการเรียนรู้
- สาระการเรียนรู้
- แนวทางการจัดการเรียนการสอน
 - การจัดจุดประสงค์ / เนื้อหา
 - การดำเนินกิจกรรม (เตรียมสอน/เทคนิควิธีสอน)
 - สื่อการเรียนรู้
 - การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

โครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็น

ภาษาอังกฤษ (English Program)

- ที่มา
- นโยบาย
- หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงาน
- การจัดการทรัพยากรและกิจกรรมของสถานศึกษา
- การจัดการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผล
- การกำกับติดตามและประเมินโครงการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

2) ศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเอกสารประกอบโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ครูผู้สอนสังคมศึกษาทุกคนในโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 (ช่วงชั้นที่ 3 - 4) จำนวน 34 คน เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ โดยเป็นครูสังคมศึกษาชาวไทย จำนวน 28 คน และเป็นครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศจำนวน 6 คน จาก 8 โรงเรียน คือ โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง โรงเรียนโพธิสารพิทยากร โรงเรียนสิริรัตนารท โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า และโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ดังตารางที่ 1

4. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา-
น้อมเกล้า	เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4
5. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4
6. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์	เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4
7. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3
8. โรงเรียนสิริรัตนาร	เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3

ข. สํารวจจํานวนนักเรียนในโครงการ English Program ของแต่ละโรงเรียนพบว่า มีจํานวนทั้งหมด 2,629 คน กําหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จํานวนของขนาดตัวอย่าง

N = จํานวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (กําหนดให้เท่ากับ 0.05)

จากการคํานวณที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ความคลาดเคลื่อน ± 5 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 353 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคํานวณร้อยละ 15 ของจํานวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทั้งหมด 399 คน จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนแต่ละโรงเรียน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งจํานวนนักเรียนเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน ส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ตัวแทนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3) อีกส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ตัวแทนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4) ดังตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน

โรงเรียน	จำนวนนักเรียนที่เป็นประชากร	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 15)	ตัวแทนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4	
			ม.3 (ตัวแทนช่วงชั้นที่3)	ม.6 (ตัวแทนช่วงชั้นที่4)
โยธินบูรณะ	700	106	53	53
สิริวัฒนาธรรม	195	30	30	-
โพธิสารพิทยากร	180	28	14	14
มัธยมวัดนายโรง	360	54	27	27
มัธยมวัดสิงห์	102	16	8	8
สามเสนวิทยาลัย	454	68	34	34
สตรีวิทยา 2	270	41	41	-
นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาฯ	360	54	27	27
รวม	2,629	399	236	163

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัย มี 3 รูปแบบคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสังเกตการจัดการเรียนการสอน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร English Program การจัดหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

1.2 ศึกษาแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ จากหนังสือเอกสาร ตำรา

2. ขั้นการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสังเกต สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียน

การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการสังเคราะห์ และประมวลข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมก่อน จากนั้นนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมใน
โครงการ English Program เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างและปลายเปิด โดยมีจำนวน 2
ฉบับคือ ฉบับสำหรับครูชาวไทย และฉบับสำหรับครูชาวต่างประเทศ แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2
ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check-list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการ
สอนของครูสังคมศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้าน
สื่อการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check-
list)และปลายเปิด

2.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนในโครงการ English Program แบ่งเป็น 4

ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (check-
list)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในด้านกิจกรรม
การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียน
ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ ดังนี้

มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ มากที่สุด ได้ระดับคะแนน 4

มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ มาก ได้ระดับคะแนน 3

มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ น้อย ได้ระดับคะแนน 2

มีการปฏิบัติในเรื่องนั้นๆ น้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย ได้ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในด้านกิจกรรม
การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรมของตัวนักเรียนเอง

ตอนที่ 3 และ 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ
ดังนี้

มีปัญหาในเรื่องนั้นๆ มากที่สุด	ได้ระดับคะแนน	4
มีปัญหาในเรื่องนั้นๆ มาก	ได้ระดับคะแนน	3
มีปัญหาในเรื่องนั้นๆ น้อย	ได้ระดับคะแนน	2
มีปัญหาในเรื่องนั้นๆ น้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหาเลย	ได้ระดับคะแนน	1

2.3 แบบบันทึกผลการสังเกต ใช้สำหรับบันทึกผลการสังเกตการจัดการเรียน การสอนวิชาสังคมศึกษาของครูโดยผู้วิจัย โดยแบบบันทึกการสังเกตประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชั้นเรียนที่สังเกต
- 2) รายละเอียดของกิจกรรม
- 3) บทบาทของครู
- 4) บทบาทของนักเรียน
- 5) สื่ออุปกรณ์
- 6) การวัดและประเมินผล

3. ขั้นตอนการปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

3.2 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้อง และเพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ก่อน นำมาทดลองใช้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจาก 2 ใน 3 เสนอแนะว่าแบบสัมภาษณ์สำหรับครูสังคม ศึกษาควรเพิ่มเติมรายละเอียดในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยแก้ไขจากแบบ ปลายเปิด เป็นแบบตรวจสอบรายการร่วมกับแบบปลายเปิด และควรเพิ่มเติมคำถามในบาง ประเด็น ส่วนแบบสอบถามนักเรียน ควรมีการแก้ไขข้อความในบางส่วน เช่น

ในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อ 1 เพศ..... เป็น เพศ [] ชาย [] หญิง

ข้อ 2 อายุ..... เป็น อายุ [] 40 ปีขึ้นไป [] 30-40 ปี [] ต่ำกว่า 30 ปี

ข้อ 9 ในด้านการสนับสนุนของโรงเรียน จากทางโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนา ด้านวิชาการของครูหรือไม่/อย่างไร.....เป็น ทาง โรงเรียนมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนาด้านวิชาการของครูหรือไม่/อย่างไร

[] มี สนับสนุนเรื่อง.....และต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนการ
พัฒนาด้านวิชาการเรื่อง.....

[] ไม่มี

ในแบบสอบถามนักเรียนตอนที่ 4 เกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน ข้อ 10 ปรับจากประโยค เข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่ม
ไม่ได้ แก้ไขเป็น ในการทำงานกลุ่มเข้ากับเพื่อนไม่ได้

3.3 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญและนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลอง
ใช้ (Try-out) กับนักเรียนในโครงการ English Program ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เมื่อ
วันที่ 21 กรกฎาคม 2551 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง
(Reliability) โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cranbach's Alpha Coefficient) โดย
กำหนดค่าคุณภาพเครื่องมืออยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ คือ ค่าความเที่ยงเกินกว่า 0.6 ซึ่งผลการวิเคราะห์
เครื่องมือมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

4. จัดพิมพ์และนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงจน
สมบูรณ์แล้วไปจัดพิมพ์และนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสังคมศึกษาและนักเรียนที่ได้
เลือกไว้

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดทำหนังสือขอความร่วมมือใน
การวิจัย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนในโครงการจัดการเรียน
การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการใน
กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเอง
ถึงผู้อำนวยการ และหัวหน้าโครงการ English Program ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจง
วัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ในวันที่ 21-24 กรกฎาคม 2551

4.3 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนสังคมศึกษาในหลักสูตร English

Program เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน ให้นักเรียนตอบ

2. การสังเกต ใช้แบบบันทึกผลการสังเกต บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นเรียนของโครงการ English Program

3. การศึกษาเอกสารคือ แบบเรียน สื่อ เพื่อประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต

4.4 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม- 29 สิงหาคม 2551 และผู้วิจัยได้รับแบบสัมภาษณ์สำหรับครูสังคมศึกษาจากแบบสัมภาษณ์จำนวน 34 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 22 ฉบับ ซึ่งเป็นของครูชาวไทยจำนวน 17 คน และครูชาวต่างประเทศจำนวน 5 คน ในจำนวนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์จำนวน 22 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.00 และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน จากจำนวน 399 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 383 ฉบับ ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 373 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.50

4.5 ผู้วิจัยได้เดินทางไปสังเกตการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในวันที่ 13-14, 19 และวันที่ 21 สิงหาคม 2551 โดยสังเกตการเรียนการสอนของครูชาวไทย จำนวน 3 คน และครูชาวต่างประเทศ จำนวน 3 คน คนละ 1 คาบเรียน รวมทั้งหมด 6 คน จากโรงเรียน 3 แห่ง

4.6 หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลก่อนที่จะทำการวิเคราะห์ เพื่อยืนยันความถูกต้องและความแม่นยำของข้อมูล

5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การตรวจสอบข้อมูล

ในระหว่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยจะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาด้วย ทั้งด้านความตรงและความเที่ยงของข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) สามารถตรวจสอบได้โดยการ

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ การสอบถามนักเรียน และการสังเกตการสอนของครูชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสังเกต

นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในประเด็นสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ดังนี้

- ด้านการเตรียมความพร้อมของครู
- ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- ด้านสื่อการเรียนรู้
- ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

จากนั้นนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ เพื่อนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายค่ามัชฌิมเลขคณิตตามที่กำหนด แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.56 - 4.00	ปฏิบัติมากที่สุด
2.56 - 3.55	ปฏิบัติมาก
1.56 - 2.55	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.55	ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

3. ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของ

นักเรียน และตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของตัวนักเรียนเอง ทั้งตอนที่ 3 และ 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายค่ามัชฌิมเลขคณิตตามที่กำหนด แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

โดยแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
3.56 - 4.00	เป็นปัญหามากที่สุด
2.56 - 3.55	เป็นปัญหามาก
1.56 - 2.55	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย

6. การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้นำเสนอข้อมูลในลักษณะของตารางประกอบความเรียงและการบรรยายเป็นหลัก โดยนำเสนอในประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
4. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม
5. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียน
6. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียน
7. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน
8. ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 8 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียน

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียน

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้อมูลของสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ครูชาวไทย	ครูชาว ต่างประเทศ
	จำนวน N=17	จำนวน N=5
สัญชาติ	17	5
เพศ		
- ชาย	7	5
- หญิง	10	-
อายุ		
- 40 ปีขึ้นไป	10	1
- 30-40 ปี	5	2
- ต่ำกว่า 30 ปี	2	2
วุฒิการศึกษา		
- ปริญญาตรี	5	5
- ปริญญาโท	9	-
- ปริญญาเอก	3	-
สาขาที่จบการศึกษา		
- ประวัติศาสตร์	2	-
- รัฐศาสตร์	2	-
- ภูมิศาสตร์	2	1
- อักษรศาสตร์	2	1
- วิศวกรรมไฟฟ้า	1	-
- ศึกษาศาสตร์ เอกสังคมศึกษา	1	1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ครูชาวไทย	ครูชาว ต่างประเทศ
	จำนวน	จำนวน
	N=17	N=5
- บริหารการศึกษาศึกษา	1	-
- รัฐประศาสนศาสตร์	1	-
- เศรษฐศาสตร์	1	-
- วารสารศาสตร์	-	1
- สังคมสังเคราะห์ทางการศึกษา	1	-
- การเงิน	1	-
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	-	1
- มนุษยสัมพันธ์(Human Relation)	1	-
- การจัดการ	1	-
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
- ครูสังคมศึกษา	17	5
- ตำแหน่งอื่น ๆ		
- หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา	1	-
- ครูสอนภาษาต่างประเทศ	2	-
ปัจจุบันสอนในระดับชั้น(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
- มัธยมศึกษาปีที่ 1	8	2
- มัธยมศึกษาปีที่ 2	6	3
- มัธยมศึกษาปีที่ 3	3	3
- มัธยมศึกษาปีที่ 4	5	2
- มัธยมศึกษาปีที่ 5	3	1
- มัธยมศึกษาปีที่ 6		
จำนวนเวลาที่สอนต่อสัปดาห์		
- 1 ถึง 8 คาบ	10	1
- 9 ถึง 16 คาบ	6	1
- 17 คาบขึ้นไป	1	3

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ครูชาวไทย	ครูชาว ต่างประเทศ
	จำนวน N=17	จำนวน N=5
ประสบการณ์ในการสอน		
- น้อยกว่า 1 ปี	-	1
- 1 ถึง 5 ปี	6	3
- 6 ปีขึ้นไป	9	1
- ไม่ระบุ	1	-
การเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร English Program		
- เคยได้รับการประชุม/อบรม	4	3
- การส่งเสริมและพัฒนาสื่อการสอน	1	-
- การศึกษาไทย/วัฒนธรรมไทย/หลักสูตร	1	1
- Creative English Writing	1	-
- ไม่ระบุ	1	-
- ไม่เคยได้รับการประชุม/อบรม	13	2
ต้องการให้มีการประชุม/อบรม		
- รูปแบบ/วิธีสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจ	2	1
- การจัดทำหนังสือ/เอกสารการสอนที่	1	-
ถูกต้องเหมาะสม		
- เทคนิคการผลิตสื่อการสอน	1	-
- ไม่ระบุ	9	1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ครูชาวไทย	ครูชาว ต่างประเทศ
	จำนวน N=17	จำนวน N=5
ทางโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนา		
ด้านวิชาการของครู		
- มีการสนับสนุน	9	2
- การดูงานที่ต่างประเทศ	1	-
- การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	1	-
- ไม่มีการสนับสนุน	7	3
ต้องการการสนับสนุนเรื่อง		
- การอบรมด้านเทคนิคการสอน	1	1
ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการชั้นเรียนและการจัดเนื้อหา		
จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง		
- ต่ำกว่า 20 คน	2	1
- 20- 30 คน	3	2
- 30- 40 คน	8	2
- 40 – 50 คน	3	-
- มากกว่า 50 คน	1	-
เนื้อหาสาระที่ไม่ได้สอนเป็นภาษาอังกฤษ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
- ประวัติศาสตร์	4	5
- กฎหมายไทย	6	1
- การปกครองไทย	1	1
- เศรษฐกิจพอเพียง	5	-
- ท้องถิ่นของเรา/ภูมิปัญญาไทย	5	-

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	ครูชาวไทย	ครูชาว ต่างประเทศ
	จำนวน N=17	จำนวน N=5
- พระพุทธศาสนา	2	2
- สอนเป็นภาษาอังกฤษทุกเนื้อหาสาระ	7	-

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 22 คน ส่วนใหญ่เป็นครูชาวไทยจำนวน 17 คน เป็นครูชาวต่างประเทศจำนวน 5 คน ครูชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 10 คน เป็นเพศชายจำนวน 7 คน ครูชาวต่างประเทศเป็นเพศชายทั้งหมดจำนวน 5 คน ด้านวุฒิการศึกษา ครูชาวไทยส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 9 คน ปริญญาตรีจำนวน 3 คน และปริญญาเอกจำนวน 3 คน ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 5 คน โดยสาขาที่จบการศึกษาของครูชาวไทยประกอบด้วย ประวัติศาสตร์จำนวน 2 คน รัฐศาสตร์จำนวน 2 คน ภูมิศาสตร์จำนวน 2 คน อักษรศาสตร์จำนวน 2 คน วิศวกรรมไฟฟ้าจำนวน 1 คน ศึกษาศาสตร์ เอกสังคมศึกษา จำนวน 1 คน บริหารการศึกษาจำนวน 1 คน รัฐประศาสนศาสตร์จำนวน 1 คน สังคมสังเคราะห์ทางการศึกษาจำนวน 1 คน การเงินจำนวน 1 คน มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) จำนวน 1 คน การจัดการจำนวน 1 คน เศรษฐศาสตร์จำนวน 1 คน ส่วนสาขาที่จบการศึกษาของครูชาวต่างประเทศประกอบด้วย ภูมิศาสตร์ อักษรศาสตร์ วารสารศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและ ศึกษาศาสตร์ ระดับชั้นที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยสอนส่วนใหญ่คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน ส่วนระดับชั้นที่ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศสอน ส่วนใหญ่คือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ,3 และ 4 จำนวน 3 คน รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5 ส่วนระดับชั้นที่ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศสอนน้อยที่สุดคือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนเวลาที่สอนต่อสัปดาห์ ครูชาวไทยส่วนใหญ่สอน 1-8 คาบต่อสัปดาห์ จำนวน 10 คน รองลงคือ 9-16 คาบต่อสัปดาห์จำนวน 6 คน สุดท้าย 18 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ จำนวน 1 คน ส่วนครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่สอน 17 คาบขึ้นไปต่อสัปดาห์ จำนวน 3 คน รองลงคือ 1-8 คาบต่อสัปดาห์ และ 9-16 คาบต่อสัปดาห์ จำนวน 2 คน ด้านประสบการณ์ในการสอนในโครงการ

English Program ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนในโครงการ English Program มากกว่า 6 ปีขึ้นไปจำนวน 9 คน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนในโครงการ English Program 1-5 ปี จำนวน 3 คน การเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร English Program ครูไทยส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา จำนวน 13 คน เคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาจำนวน 4 คน โดยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาสื่อการสอน การศึกษาไทย/วัฒนธรรมไทย/หลักสูตร และ Creative English Writing ส่วนครูชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ได้รับการประชุม อบรม สัมมนา จำนวน 3 คน 'ไม่เคยเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา จำนวน 2 คน ครูชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ ต้องการให้มีการประชุม/อบรมในเรื่องรูปแบบ/วิธีสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจ จำนวน 3 คน รองลงมาคือเรื่องการจัดทำหนังสือ/เอกสารการสอนที่ถูกต้องเหมาะสม และเรื่องเทคนิคการผลิตสื่อการสอน ด้านการสนับสนุนของโรงเรียนในการพัฒนาด้านวิชาการของครู ครูไทยส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุน จำนวน 9 คน 'ไม่ได้รับการสนับสนุนจำนวน 7 คน ส่วนครูต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุน จำนวน 3 คน ได้รับการสนับสนุนจำนวน 2 คน

นอกจากนี้ในแบบสัมภาษณ์ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเนื้อหาและการจัดชั้นเรียน ดังนี้ การจัดนักเรียนในชั้นเรียน ทั้งครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศจำนวน 11 คน ระบุว่า ส่วนใหญ่นักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวน 30- 40 คน รองลงมาคือมีนักเรียนจำนวน 20-30 คน จำนวน 5 คน สุดท้ายคือมีนักเรียนมากกว่า 50 คน จำนวน 1 คน ส่วนในด้านการจัดเนื้อหา เนื้อหาสาระในวิชาสังคมศึกษาที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษนั้น ครูชาวไทยและชาวต่างประเทศระบุว่า ส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ จำนวน 9 คน รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายไทย จำนวน 7 คน ส่วนโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษทุกเนื้อหาสาระมีจำนวน 7 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สภาพด้านการเตรียมความพร้อมของครู

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวไทย
	จำนวน (คน)
	N=17
การเตรียมความพร้อมของตนเอง	
ด้านเอกสาร	
- โรงเรียนจัดหาให้	6
โดย - จัดหนังสือเรียนให้	3
- ทำเอกสารให้	1
- ไม่ระบุ	2
- จัดทำเอง (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	15
โดย - ค้นหาหนังสือวิชาการ	4
- ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต	3
- แปลตำราภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	4
- เรียบเรียงขึ้นใหม่จากแบบเรียนต่างประเทศ	3
- หาข้อมูลจากจากข่าว/เหตุการณ์ปัจจุบัน	1
- ศึกษาจากแบบเรียนภาษาไทย	3
- ศึกษาจากแบบเรียนต่างประเทศ	2
- ศึกษาจากตำราที่เคยศึกษาตอนเรียนมหาวิทยาลัย	1
- ไม่ระบุ	2

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวไทย จำนวน(คน) N=17
ด้านความรู้/เนื้อหา(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- ศึกษาจากแบบเรียน/หลักสูตร	14
- ค้นคว้าเพิ่มเติม จาก	14
- อินเทอร์เน็ต	12
- หนังสือพิมพ์/ ข่าวสาร	3
- ห้องสมุด	2
- หนังสือสารานุกรม	1
- หนังสือจากต่างประเทศ	2
- ตำราวิชาการ	1
ด้านภาษา	
- มีความพร้อมอยู่แล้ว เนื่องจาก	10
- จบการศึกษามาจากต่างประเทศ	4
- จบการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ	1
- มีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลานาน	2
- เป็นครูสอนภาษาต่างประเทศด้วย	2
- ไม่ระบุ	1
- ไม่มีความพร้อม เตรียมความพร้อมด้านภาษาโดย	1
- เข้ารับการอบรมระยะสั้น	1
- พูดคุยสื่อสารกับเพื่อนครูชาวต่างประเทศ	1
- ศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ	1
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- มีการเตรียมโดยดูแนวทางจากหลักสูตร	9
- ค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่	11
หลากหลาย	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย มีรายละเอียด ดังนี้

การเตรียมความพร้อมของตนเอง

1) ด้านเอกสาร ครูชาวไทยส่วนใหญ่จัดทำเอง จำนวน 15 คน โดยส่วนใหญ่ ครูค้นหาจากหนังสือวิชาการ จำนวน 4 คน และแปลตำราภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษจำนวน 4 คน รองลงมาคือค้นหาจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน เรียบเรียงขึ้นใหม่จากแบบเรียนต่างประเทศ จำนวน 3 คน และศึกษาจากแบบเรียนภาษาไทย จำนวน 3 คน ส่วนโรงเรียนจัดหาให้จำนวน 7 คน

2) ด้านความรู้/เนื้อหา ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้ทั้งการศึกษาจากแบบเรียน/หลักสูตร จำนวน 14 คน และค้นคว้าเพิ่มเติม จำนวน 14 คน โดยส่วนใหญ่ค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 12 คน รองลงมาคือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์/ข่าวสาร จำนวน 3 คน

3) ด้านภาษา ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่แล้ว จำนวน 10 คน โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาจากต่างประเทศ จำนวน 4 คน รองลงมาคือเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศด้วย จำนวน 2 คน และมีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลานาน จำนวน 2 คน ส่วนครูที่ไม่มีความพร้อมด้านภาษา จำนวน 1 คน โดยมีการเตรียมความพร้อมโดยการเข้ารับการอบรมระยะสั้น พูดคุยสื่อสารกับเพื่อนครูชาวต่างประเทศและศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ

4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ มีการเตรียมความพร้อมโดยค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย จำนวน 11 คน รองลงมาคือมีการเตรียมโดยดูแนวทางจากหลักสูตร จำนวน 9 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวต่างประเทศ
	จำนวน(คน)
	N=5
การเตรียมความพร้อมของตนเอง(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
ด้านเอกสาร	
1. โรงเรียนจัดหาให้	1
โดย - จัดหนังสือเรียนให้	1
2. จัดทำเอง	5
- ค้นหาหนังสือวิชาการ	5
- ศึกษาจากหลักสูตร	2
- ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต	5
- ศึกษาจากแบบเรียนต่างประเทศ	2
- ศึกษาจากตำราภาษาไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษ	1
ด้านความรู้/เนื้อหา	
- ศึกษาจากแบบเรียน/หลักสูตร	3
- ค้นคว้าเพิ่มเติม จาก	5
- หนังสือพิมพ์/ ข่าวสาร	1
- หนังสือสารานุกรม	1
- ตำราวิชาการ	1
ด้านภาษา	
- มีความพร้อมอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นชาว	5
ต่างประเทศ	
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน	
- ค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ๆ และใช้	5
กิจกรรมที่หลากหลาย	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของตนเอง

1) ด้านเอกสาร ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดจัดทำเอกสารเอง จำนวน 5 คน โดยครูชาวต่างประเทศทั้งหมดค้นหาจากหนังสือวิชาการ จำนวน 5 คน และค้นหาจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 5 คน รองลงมาคือศึกษาจากหลักสูตร จำนวน 2 คน และศึกษาจากแบบเรียนต่างประเทศ จำนวน 2 คน และสุดท้ายศึกษาจากตำราภาษาไทยแล้วแปลเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน ส่วนโรงเรียนจัดทำให้จำนวน 1 คน โดยเอกสารประกอบหลักสูตรส่วนใหญ่ที่โรงเรียนจัดให้คือ หนังสือเรียน

2) ด้านความรู้/เนื้อหา ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดใช้การค้นคว้าเพิ่มเติม จำนวน 5 คน โดยค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์/ข่าวสาร หนังสือสารานุกรม และตำราวิชาการ

3) ด้านภาษา ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดมีความพร้อมอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นชาวต่างประเทศ จำนวน 5 คน

4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน ครูชาวต่างประเทศทั้งหมด มีการเตรียมความพร้อมโดยค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย จำนวน 5 คน

2.2 สภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวไทย
	จำนวน(คน) N=17
การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้	
- ทำคนเดียว	8
โดย - กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัย	4
- ยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก	4
- ร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน	8
โดย - แบ่งกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	2
- ร่วมกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้	2
- มีการวัดผลร่วมกัน	1
- ไม่ระบุ	3
กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด	
กิจกรรมในห้องเรียน (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- บรรยาย	15
- สาธิต	5
- จัดศูนย์การเรียนรู้	3
- ให้จัดทำโครงงาน	9
- ใช้การแสดงบทบาทสมมติ	7
- ใช้การถาม-ตอบ	13
- ให้ทำงานกลุ่ม	14
- ให้ศึกษาเองจากใบความรู้/ทำแบบฝึกหัดในใบงาน	7
- ใช้โปรแกรมช่วยสอน	4

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวไทย จำนวน(คน) N=17
- การค้นคว้าจากเว็บไซต์	9
- อื่น ๆ	5
- ให้ทำรายงาน	1
- การนำเสนองานหน้าชั้น	1
- เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องที่สอน	1
- ฉายวิดีโอทัศน์ประกอบการสอน	2
กิจกรรมเสริมหลักสูตร(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	14
- ทัศนศึกษา/ศึกษานอกสถานที่	8
- กิจกรรมค่าย	5
- จัดนิทรรศการ	10
- ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3
การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	
- ไม่มี	2
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	12
โดย	
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	6
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	2
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	2
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง	4
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	4
- ไม่ระบุ	3
การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program	
- ไม่มีการบูรณาการ	3
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	10

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวไทย จำนวน(คน) N=17
- ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1
- สาระการเรียนรู้ศิลปะ	2
- สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2
- สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	3
- สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	4
- สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	1
- สาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	1
- ไม่ระบุ	4
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน	
- ปานกลาง	2
- ดี	12
- ดีมาก	1
- ไม่ระบุ	2
การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน	
- ไม่มีการสอนเสริม	4
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	7
โดย - ให้ครูไทยที่เป็น co-teacher ช่วยดูแลให้	2
- ให้ศึกษาใบงาน และค้นคว้าเรื่องที่ไม่ผ่านเพิ่มเติม	2
- ให้เรียนเสริมหลังเลิกเรียน/วันเสาร์	5
- ให้ทำแบบฝึกหัดเสริม	3
- ทำรายงาน	2
- ไม่ระบุ	6

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย มีรายละเอียด ดังนี้

1. การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูชาวไทยส่วนใหญ่จัดทำเองคนเดียว จำนวน 8 คน และร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน จำนวน 8 คน โดยครูชาวไทยส่วนใหญ่ที่

ดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้คนเดียว ใช้การกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัย จำนวน 4 คน และยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวไทยที่ดำเนินการวางแผนการสอนร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน ส่วนใหญ่ใช้การร่วมกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 คน แบ่งกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 2 คน และร่วมกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รองลงมาคือมีการวัดผลร่วมกัน จำนวน 1 คน

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด

2.1 กิจกรรมในห้องเรียน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย จำนวน 15 คน รองลงมาคือ ให้ทำงานกลุ่ม ใช้การถาม-ตอบ จำนวน 14 คน และ 13 คนตามลำดับ สุดท้ายกิจกรรมที่จัดน้อยที่สุดคือ การจัดศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 3 คน

2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูชาวไทยส่วนใหญ่จัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 10 คน รองลงมาคือทัศนศึกษา/ศึกษานอกสถานที่ และกิจกรรมค่าย จำนวน 8 คนและ 5 คน ตามลำดับ และไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 3 คน

3. การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา จำนวน 12 คน โดยส่วนใหญ่สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จำนวน 6 คน รองลงมาคือสอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง จำนวน 4 คน และเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวไทยที่ไม่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา จำนวน 2 คน

4. การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น จำนวน 10 คน ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น จำนวน 3 คน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ ส่วนใหญ่คือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 4 คน รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 3 คน

5. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับดี จำนวน 12 คน รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 2 คน

6. การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน จำนวน 7 คน ไม่มีการจัดการสอนเสริม จำนวน 4 คน โดยส่วนใหญ่ครูให้นักเรียนเรียนเสริมหลังเลิกเรียนหรือวันเสาร์ จำนวน 5 คน รองลงมาคือให้ทำแบบฝึกหัดเสริม จำนวน 3 คน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ	
	จำนวน(คน)	
	N=5	
การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้		
- ทำคนเดียว		1
โดย - ทำแผนการจัดการเรียนรู้รายปี/รายภาค/รายหน่วย และรายคาบ ตามลำดับ		1
- ยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก		1
- ร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน		4
โดย - ไม่ระบุวิธีการ		4
กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด		
กิจกรรมในห้องเรียน (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
- บรรยาย		2
- ให้จัดทำโครงงาน		3
- ใช้การถาม-ตอบ		3
- ให้ทำงานกลุ่ม		2
- อื่น ๆ		
- ให้ทำรายงาน		1
- ฉายวีดิทัศน์ประกอบการสอน		3
- การโต้วาที่		1
กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
- จัดนิทรรศการ		1
- ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร		4
การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา		
- ไม่มี		4
- มี		1
โดย - สอดแทรกในเนื้อหาที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน		1

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ
	จำนวน(คน) N=5
การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program	
- ไม่มีการบูรณาการ	1
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	4
- สาระการเรียนรู้ศิลปะ	2
- สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	1
- สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	2
- สาระการเรียนรู้การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	1
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน	
- ดี	3
- ดีมาก	1
- ไม่ระบุ	1
การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน	
- ไม่มีการสอนเสริม	1
- มี	4
โดย - ให้เรียนเสริมหลังเลิกเรียน	4
- ให้พบครูได้เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ	1

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา
ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวต่างประเทศที่ดำเนินการวางแผนการสอนคนเดียว จำนวน 1 คน โดยทำแผนการสอนรายปี/รายภาค/รายหน่วย และรายคาบ ตามลำดับ และยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด

2.1 กิจกรรมในห้องเรียน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้การทำโครงการ จำนวน 3 คน ใช้การถาม-ตอบ จำนวน 3 คน และใช้การฉายวีดิทัศน์ประกอบการสอน จำนวน 3 คน รองลงมาคือการบรรยาย ให้ทำงานกลุ่ม ให้ทำรายงาน และการโต้วาที จำนวน 2 คน และ 1 คน ตามลำดับ

2.2 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 4 คน ครูชาวต่างประเทศมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 1 คน โดยจัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวไทยที่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา จำนวน 1 คนโดยสอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

4. การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จำนวน 4 คน ไม่มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จำนวน 1 คน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการ ส่วนใหญ่คือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 2 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 2 คน รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 1 คน และการทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 1 คน

5. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับดี จำนวน 3 คน รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 1 คน

6. การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน จำนวน 4 คน ไม่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน จำนวน 1 คน โดยส่วนใหญ่ครูให้นักเรียนเรียนเสริมหลังเลิกเรียน จำนวน 4 คน รองลงมาคือให้พบครูได้เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ จำนวน 1 คน

2.3 สภาพด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ครูชาวไทย จำนวน(คน) N=17
การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน	
หนังสือสำหรับครู	
- โรงเรียนสนับสนุน	9
โดย - เสนอหนังสือที่ต้องการให้โรงเรียนซื้อ	3
- จัดหนังสือไว้ในห้องสมุดของโครงการ EP/มีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้	3
- ครูจัดหาเอง	3
- ไม่ระบุว่าได้รับการสนับสนุนหรือไม่	5
หนังสือเรียนของนักเรียน	
- นักเรียนซื้อเอง	5
- จัดทำเป็นต้นฉบับเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์	10
- ไม่ระบุ	2
สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
- โรงเรียนจัดหาให้(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ) โดย	7
จัดหา - คอมพิวเตอร์	6
- อุปกรณ์ฉายภาพ(Projector)	5
- คอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต	2
- ไม่ระบุ	10
การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน	
- โรงเรียนจัดหาให้	7
- จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้	3
- ซื้อสื่อเพิ่มเติมให้ตามที่ครูขอ	2
- จัดงบประมาณให้ตามแผนงานที่ขอ	1

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียน	ครูชาวไทย
การสอน	จำนวน(คน)
	N=17
- ไม่ระบุ	1
- จัดหาเอง	14
- ซื้อวีดิทัศน์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา	1
- จัดทำโปรแกรมนำเสนอongaใช้ในทุคาบเรียน	2
- ค้นหาจากเว็บไซต์	4
- ดูจากตำราวิชาการ	2
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนเอง	1
- ค้นหาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวัน	1
- ไม่ระบุ	3
การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา	
(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- วิดิทัศน์/ภาพยนตร์	10
- ของจริง	5
- ภาพประกอบ	12
- อินเทอร์เน็ต	11
- โปรแกรมนำเสนอonga (PowerPoint)	12
- เอกสารประกอบการเรียน	15
- ชุมชน	3
- อื่น ๆ	
- แผนที่	1
หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ	
หนังสือเรียน	
- ไม่มี	5
- มี	10
ชื่อ - ใช้หนังสือของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์	4

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียน การสอน	ครูชาวไทย จำนวน(คน) N=17
- The Explorer 1-2	1
- เอกสารที่แปลจากหนังสือกระทรวง	1
- เอกสารที่จัดทำเอง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือไทยและต่างประเทศ	3
- Modern World History & Edition(2001) By Ben Walsh	1
- ไม่ระบุ	2
หนังสืออ่านประกอบ	
- ไม่มี	4
- มี	8
สื่อ	
- นิตยสารภาษาอังกฤษ เช่น sawasdee	1
- หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ	1
- หนังสืออ้างอิงไทยและภาษาอังกฤษ	1
- บทความสารคดี	1
- เอกสารที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	2
- หนังสือที่เกี่ยวกับสังคมทั่วไป	2
- ไม่ระบุ	5

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย มีรายละเอียด ดังนี้

1. การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน

1.1 หนังสือสำหรับครู ครูชาวไทยส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนจำนวน 9 คน โดยครูส่วนใหญ่เสนอหนังสือที่ต้องการให้โรงเรียนซื้อ จำนวน 3 คน และโรงเรียนจัดหนังสือให้ในห้องสมุดของโครงการ EP/มีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้ จำนวน 3 คน ส่วนครูชาวไทยที่จัดหาหนังสือสำหรับครูเองมีจำนวน 3 คน

1.2 หนังสือเรียนของนักเรียน ครูชาวไทยส่วนใหญ่จัดทำเป็นต้นฉบับเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์ จำนวน 10 คน นักเรียนซื้อเองจำนวน 5 คน

1.3 สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูชาวไทยส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน จำนวน 7 คน โดยสื่อประเภทอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดให้ ส่วนใหญ่คือคอมพิวเตอร์ จำนวน 6 คน รองลงมาคืออุปกรณ์ฉายภาพ(Projector) และคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต จำนวน 5 คน และ 2 คน ตามลำดับ

2. การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง จำนวน 14 คน โดยส่วนใหญ่ค้นหาจากเว็บไซต์ จำนวน 4 คน รองลงมาคือจัดทำโปรแกรมนำเสนองานใช้ในทุคาบเรียน จำนวน 2 คน และดูจากตำราวิชาการ จำนวน 2 คน ส่วนครูชาวไทยที่โรงเรียนดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้มี จำนวน 7 คน โดยสื่อที่โรงเรียนดำเนินการจัดหาให้คือจัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ จำนวน 3 คน รองลงมาคือซื้อสื่อเพิ่มเติมให้ตามที่ครูขอ และจัดงบประมาณให้ตามแผนงานที่ขอ จำนวน 2 คน และจำนวน 1 คน ตามลำดับ

3. การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ครูชาวไทยใช้ในวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือเอกสารประกอบการเรียน จำนวน 15 คน รองลงมาคือภาพประกอบ จำนวน 12 คน และ โปรแกรมนำเสนองาน (PowerPoint) จำนวน 12 คน สุดท้ายคือแผนที่ จำนวน 1 คน

4. หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ครูชาวไทยส่วนใหญ่มีหนังสือเรียนใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 คน โดยหนังสือเรียนที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่จัดทำเอง โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือไทยและต่างประเทศ จำนวน 3 คน ส่วนครูชาวไทยที่ไม่มีหนังสือใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน ส่วนหนังสืออ่านประกอบ ครูไทยส่วนใหญ่มีหนังสืออ่านประกอบให้นักเรียน จำนวน 8 คน โดยหนังสืออ่านประกอบส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 2 คน และหนังสือเกี่ยวกับสังคมทั่วไป จำนวน 2 คน ส่วนครูไทยที่ไม่มีหนังสืออ่านประกอบให้นักเรียนมีจำนวน 4 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ จำนวน(คน) N=5
การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน	
หนังสือสำหรับครู	
- โรงเรียนสนับสนุน	1
โดย - จัดหนังสือไว้ในห้องสมุดของโครงการ EP/มีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้	1
- ครูจัดหาเอง	4
หนังสือเรียนของนักเรียน	
- นักเรียนซื้อเอง	5
- จัดทำเป็นเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์ให้	5
สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
- โรงเรียนจัดหาให้(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ) โดย	5
จัดหา - คอมพิวเตอร์	3
- อุปกรณ์ฉายภาพ(Projector)	3
- คอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต	3
การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน	
- โรงเรียนจัดหาให้	1
- จัดหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้ครู	1
- จัดหาเอง (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	4
- ซื้อวีดิทัศน์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา	1
- จัดทำโปรแกรมนำเสนองานใช้ในทุคาบเรียน	1
- ค้นหาจากเว็บไซต์	2
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนเอง	1
- สอบถามจากครูที่ทำงานร่วมกัน	1

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ
	จำนวน(คน) N=5
การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- วิดีทัศน์/ภาพยนตร์	2
- ของจริง	1
- ภาพประกอบ	1
- อินเทอร์เน็ต	2
- โปรแกรมนำเสนองาน (Power Point)	3
- เอกสารประกอบการเรียน	3
- อื่น ๆ	
- แผนที่	2
- แผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภาษาอังกฤษ	1
หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ	
หนังสือเรียน	
- ไม่มี	4
- มี	1
หนังสืออ่านประกอบ	
- ไม่มี	4
- มี	1
ชื่อ	
- หนังสืออ้างอิงไทยและภาษาอังกฤษ	1

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน

1.1 หนังสือสำหรับครู

ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จัดหาหนังสือสำหรับครูเอง จำนวน 4 คน ได้รับการสนับสนุนหนังสือสำหรับครูจากโรงเรียน จำนวน 1 คน โดยการจดหนังสือไว้ในห้องสมุดของโครงการ EP/มีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้

1.2 หนังสือเรียนของนักเรียน ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดจัดทำเป็นเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์ จำนวน 5 คน และนักเรียนซื้อหนังสือเองจำนวน 5 คน

1.3 สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ครูชาวต่างประเทศทั้งหมดได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน จำนวน 5 คน โดยสื่อประเภทอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดให้ ส่วนใหญ่คือ คอมพิวเตอร์ จำนวน 3 คน อุปกรณ์ฉายภาพ (Projector) จำนวน 3 คน และคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน

2. การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง จำนวน 4 คน โดยส่วนใหญ่ค้นหาจากเว็บไซต์ จำนวน 2 คน รองลงมาคือจัดทำโปรแกรมนำเสนอใช้งานในทุกคาบเรียน จำนวน 1 คน จัดทำแบบเรียนเอง จำนวน 1 คน และสอบถามจากครูที่ทำงานร่วมกัน จำนวน 1 คน ส่วนครูชาวต่างประเทศที่โรงเรียนดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้มี จำนวน 1 คน โดยสื่อที่โรงเรียนดำเนินการจัดหาให้คือจดหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้ครู จำนวน 1 คน

3. การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ครูชาวต่างประเทศใช้ในวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือเอกสารประกอบการเรียน จำนวน 3 คน และ โปรแกรมนำเสนอใช้งาน (PowerPoint) จำนวน 3 คน รองลงมาคือวีดิทัศน์/ภาพยนตร์ จำนวน 2 คน อินเทอร์เน็ต จำนวน 2 คน และแผนที่ จำนวน 2 คน

4. หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีหนังสือเรียนใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวต่างประเทศที่มีหนังสือใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 1 คน ส่วนหนังสืออ่านประกอบ ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่มีหนังสืออ่านประกอบให้นักเรียน จำนวน 4 คน ส่วนครูชาวต่างประเทศที่มีหนังสืออ่านประกอบให้นักเรียนมีจำนวน 1 คน โดยหนังสืออ่านประกอบเป็นหนังสืออ้างอิงไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 สภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	ครูชาวไทย
	จำนวน(คน) N=17
วิธีการวัดผลและประเมินผล (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- ครูเป็นผู้ประเมินหลัก	17
- ให้นักเรียนประเมินตนเอง	5
- ให้เพื่อนร่วมชั้นประเมิน	3
- ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4
- ประเมินจากรายงาน/โครงการ	12
- ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน	15
- ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน	15
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม	11
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	9
- ใช้แบบประเมินผลงาน	7
- ใช้แบบประเมินตนเอง	3
- ประเมินจากการทดสอบ	17

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นผู้วัดและประเมินผลการเรียนผู้หลัก จำนวน 17 คน รองลงมาคือนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง จำนวน 5 คน และสุดท้ายคือให้เพื่อนร่วมชั้นประเมิน จำนวน 3 คน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ใช้การประเมินจากการทดสอบ จำนวน 17 คน รองลงมาคือแบบฝึกหัด/ใบงาน จำนวน 15 คน และประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน จำนวน 15 คน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	ครูชาวต่างประเทศ
	จำนวน(คน) N=5
วิธีการวัดผลและประเมินผล(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	
- ครูเป็นผู้ประเมินหลัก	5
- ให้นักเรียนประเมินตนเอง	1
- ประเมินจากรายงาน/โครงการ	4
- ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน	3
- ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน	3
- ประเมินจากการทดสอบ	4
- อื่น ๆ	
- ประเมินจากการสอบปากเปล่า(oral test)	1

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นผู้วัดและประเมินผลการเรียนรู้หลัก จำนวน 5 คน รองลงมาคือนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง จำนวน 1 คน ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้การประเมินจากการทดสอบ จำนวน 4 คน และประเมินจากรายงาน/โครงการ จำนวน 4 คน รองลงมาคือแบบฝึกหัด/ใบงาน จำนวน 3 คน และประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน จำนวน 3 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5 การสรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนการสังคมนาศึกษาตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของครูสังคมนาศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ
ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้อ
และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อ

ตารางที่ 12 แสดงการสรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนการสังคมนาศึกษาตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของครูสังคมนาศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมนาศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านการเตรียมความพร้อมของตนเอง			
ด้านเอกสาร			
- โรงเรียนจัดหาให้	6	1	7
โดย - จัดหนังสือเรียนให้	3	1	4
- ทำเอกสารให้	1	-	1
- ไม่ระบุ	2	-	2
- จัดทำเอง (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	15	5	20
โดย - ค้นหาหนังสือวิชาการ	4	2	6
- ค้นหาจากอินเทอร์เน็ต	3	2	5
- แปลตำราภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ	4	-	4
- เรียบเรียงขึ้นใหม่จากแบบเรียนต่างประเทศ	3	-	3
- หาข้อมูลจากจากข่าว/เหตุการณ์ปัจจุบัน	1	-	1
- ศึกษาจากแบบเรียนภาษาไทย	3	-	3
- ศึกษาจากแบบเรียนต่างประเทศ	2	1	3
- ศึกษาจากตำราที่เคยศึกษาตอนเรียน	1	-	1
มหาวิทยาลัย			
- ศึกษาจากหลักสูตร	-	5	5
- ศึกษาจากตำราภาษาไทยแล้วแปลเป็น	-	1	1
ภาษาอังกฤษ			
- ไม่ระบุ	2	-	2

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านความรู้/เนื้อหา(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)			
- ศึกษาจากแบบเรียน/หลักสูตร	14	3	17
- ค้นคว้าเพิ่มเติม จาก	14	5	19
- อินเทอร์เน็ต	12	-	12
- หนังสือพิมพ์/ ข่าวสาร	3	1	4
- ห้องสมุด	2	-	2
- หนังสือสารานุกรม	1	1	2
- หนังสือจากต่างประเทศ	2	-	2
- ตำราวิชาการ	1	1	2
ด้านภาษา			
- มีความพร้อมอยู่แล้ว เนื่องจาก	10	5	15
- เป็นชาวต่างประเทศ	-	5	5
- จบการศึกษาจากต่างประเทศ	4	-	4
- จบการศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ	1	-	1
- มีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลานาน	2	-	2
- เป็นครูสอนภาษาต่างประเทศด้วย	2	-	2
- ไม่ระบุ	1	-	1
- ไม่มีความพร้อม เตรียมความพร้อมด้าน	1	-	1
ภาษาโดย			
- เข้ารับการอบรมระยะสั้น	1	-	1
- พูดคุยสื่อสารกับเพื่อนครูชาวต่างประเทศ	1	-	1
- ศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ	1	-	1

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ) <ul style="list-style-type: none"> - มีการเตรียมโดยดูแนวทางจากหลักสูตร 9 - ค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย 11 			
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ) <ul style="list-style-type: none"> - ทำคนเดียว 8 โดย - กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัย 4 - ยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก 4 - ทำแผนการจัดการเรียนรู้รายปี/รายภาค/รายหน่วยและรายคาบ ตามลำดับ - - ร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาดูด้วยกัน โดย - แบ่งกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน 8 - ร่วมกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 2 - มีการวัดผลร่วมกัน 2 - ไม่ระบุ 1 กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด กิจกรรมในห้องเรียน (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ) <ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย 15 - สาธิต 5 - จัดศูนย์การเรียนรู้ 3 - ให้จัดทำโครงงาน 9 			

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- ใช้การแสดงผลบทบาทสมมุติ	7	-	7
- ใช้คำถาม	13	3	16
- กิจกรรมกลุ่ม	14	2	16
- ให้ศึกษาเองจากบทเรียน	7	-	7
- ให้โปรแกรมช่วยสอน	4	-	4
- ใช้ระบบอินเทอร์เน็ต	9	-	9
- อื่น ๆ			
- ให้ทำรายงาน	1	1	2
- การนำเสนอหน้าชั้น	1	-	1
- เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องที่สอน	1	-	1
- ฉายวีดิทัศน์ประกอบการสอน	1	1	2
- การได้วาที่	-	1	1
กิจกรรมเสริมหลักสูตร(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	14	1	15
- ทัศนศึกษา/ศึกษานอกสถานที่	8	-	8
- กิจกรรมค่าย	5	-	5
- จัดนิทรรศการ	10	1	11
- ไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3	4	7
การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทย			
ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา			
- ไม่มี	1	4	5
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	12	1	13
โดย - สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	6	-	6
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนา	2	-	2
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ	2	-	2
พอเพียง			

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง	4	-	4
- สอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์	4	-	4
- สอดแทรกในเนื้อหาที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน	-	1	1
- ไม่ระบุ	3	-	3
การบูรณาการกลุ่มสาระสังคมศึกษากับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program	3	1	4
- ไม่มี	10	4	14
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)			
- ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1	-	1
- สาระการเรียนรู้ศิลปะ	2	2	4
- สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2	-	2
- สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	3	1	4
- สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	4	2	6
- สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	1	-	1
- สาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและ เทคโนโลยี	1	1	2
- ไม่ระบุ	4	-	4
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน			
- ปานกลาง	2	3	5
- ดี	12	1	13
- ดีมาก	1	1	2
- ไม่ระบุ	2	-	2
การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน	4	1	5
- ไม่มี	7	4	11
- มี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)			

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
โดย			
- ให้ครูไทยที่เป็น co-teacher ช่วยดูแลให้	2	-	2
- ให้ศึกษาใบงาน และค้นคว้าเรื่องที่ไม่ผ่านเพิ่มเติม	2	-	2
- ให้เรียนเสริมหลังเลิกเรียน/วันเสาร์	5	4	9
- ให้ทำแบบฝึกหัดเสริม	3	-	3
- ทำรายงาน	2	-	2
- ให้พบครูได้เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ	-	1	1
- ไม่ระบุ	6	-	6
ด้านสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน			
การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน			
หนังสือสำหรับครู			
- โรงเรียนสนับสนุน	9	1	10
โดย - เสนอหนังสือที่ต้องการให้โรงเรียนซื้อ	3	-	3
- จัดหนังสือไว้ในห้องสมุดของโครงการ EP/	3	1	4
มีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้			
- ครูจัดหาเอง	3	4	7
- ไม่ระบุ	3	-	3
หนังสือเรียนของนักเรียน			
- นักเรียนซื้อเอง	5	5	10
- จัดทำเป็นต้นฉบับเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์	10	5	15
- ไม่ระบุ	2	-	2
สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์			
- โรงเรียนจัดหาให้(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	7	5	12

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- คอมพิวเตอร์	6	3	9
- อุปกรณ์ฉายภาพ(Projector)	5	3	8
- คอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต	2	3	5
- ไม่ระบุ	10	-	10
การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน			
- โรงเรียนจัดหาให้	7	1	8
- จัดหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้	3	-	3
- ซื้อสื่อเพิ่มเติมให้ตามที่ครูขอ	2	-	2
- จัดงบประมาณให้ตามแผนงานที่ขอ	1	-	1
- จัดหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้ครู	-	1	1
- ไม่ระบุ	1	-	1
- จัดหาเอง (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	14	4	18
- ซื้อวีดิทัศน์สารคดีที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา	1	1	2
- จัดทำโปรแกรมนำเสนองานใช้ในทุกคาบเรียน	2	1	3
- ค้นหาจากเว็บไซต์	4	2	6
- ดูจากตำราวิชาการ	2	-	2
- จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนเอง	1	1	2
- ค้นข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวัน	1	-	1
- สอบถามจากครูที่ร่วมงานกัน	-	1	1
- ไม่ระบุ	3	-	3
การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)			
- วีดิทัศน์ภาพยนตร์	10	2	12
- ของจริง	5	1	6
- ภาพประกอบ	12	1	13
- อินเทอร์เน็ต	11	2	13

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- โปรแกรมนำเสนองาน (PowerPoint)	12	3	15
- เอกสารประกอบการเรียน	15	3	18
- ชุมชน	3	-	3
- อื่น ๆ			
- แผนที่	1	2	3
- แผนที่แนะนำแหล่งท่องเที่ยวในเอเชีย	-	1	1
ตะวันออกเฉียงใต้เป็นภาษาอังกฤษ			
หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ			
หนังสือเรียน			
- ไม่มี	5	4	9
- มี	10	1	11
ชื่อ			
- ใช้หนังสือของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์	4	-	4
- The Explorer 1-2	1	-	1
- เอกสารที่แปลจากหนังสือกระทรวง	1	-	1
- เอกสารที่จัดทำเอง โดยใช้ข้อมูลจาก	3	-	3
หนังสือไทยและต่างประเทศ			
- Modern World History &Edition(2001)	1	-	1
By Ben Walsh			
- ไม่ระบุ	2	1	3
หนังสืออ่านประกอบ			
- ไม่มี	4	4	8
- มี	8	1	9
- หนังสืออ้างอิงไทยและภาษาอังกฤษ	1	1	2
- นิตยสารภาษาอังกฤษ(เช่น sawasdee)	1	-	1
- หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ	1	-	1
- บทความสารคดี	1	-	1
- เอกสารที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต	2	-	2

สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- หนังสือที่เกี่ยวกับสังคมทั่วไป	2	-	2
- ไม่ระบุ	5	-	5
ด้านการวัดผลและประเมินผล			
วิธีการวัดผลและประเมินผล (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)			
- ครูเป็นผู้ประเมินหลัก	17	5	22
- ให้นักเรียนประเมินตนเอง	5	1	6
- ให้เพื่อนร่วมชั้นประเมิน	3	-	3
- ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน	4	-	4
- ประเมินจากรายงาน/โครงการ	12	4	16
- ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน	15	3	18
- ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน	15	3	18
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม	11	-	11
- ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน	9	-	9
- ใช้แบบประเมินผลงาน	7	-	7
- ใช้แบบประเมินตนเอง	3	-	3
- ประเมินจากการทดสอบ	17	5	22
- อื่น ๆ			
- ประเมินจากการสอบปากเปล่า(oral test)	-	1	1

จากตารางที่ 12 ผลการสรุปสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของครู ในด้านเอกสารครูส่วนใหญ่จัดทำเอง จำนวน 20 คน โดยส่วนใหญ่ค้นหาจากหนังสือวิชาการ จำนวน 6 คน รองลงมาคือค้นหาจากอินเทอร์เน็ต จำนวน 5 คน ส่วนโรงเรียนจัดหาให้ จำนวน 7 คน โดยส่วนใหญ่จัดหาหนังสือเรียนให้ จำนวน 4

คน ในด้านความรู้/เนื้อหา ครูส่วนใหญ่เตรียมความพร้อมของตนเองโดยการค้นคว้าเพิ่มเติม จำนวน 19 คน โดยแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมส่วนใหญ่คือ อินเทอร์เน็ต จำนวน 12 คน รองลงมาคือ ค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์/ข่าวสาร จำนวน 4 คน และมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้/เนื้อหา โดยศึกษาจากแบบเรียน/หลักสูตร จำนวน 17 คน ในด้านภาษา ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมด้าน ภาษาอยู่แล้ว จำนวน 15 คน โดยส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ จำนวน 5 คน รองลงมาคือจบ การศึกษาจากต่างประเทศ จำนวน 4 คน และไม่มีความพร้อมด้านภาษา จำนวน 1 คน ในด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน ครูส่วนใหญ่เตรียมความพร้อมตนเองโดยการค้นคว้าเพิ่มเติม กิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย จำนวน 16 คน

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยส่วนใหญ่ครูมีการดำเนินการ วางแผนโดยร่วมกันดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้กับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน จำนวน 12 คน โดยส่วนใหญ่ แบ่งกันจัดทำเอกสาร จำนวน 2 คน และช่วยกันจัดทำหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 2 คน รองลงมาคือดำเนินการวางแผนการสอนคนเดียว จำนวน 9 คน

2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ด้านกิจกรรมในห้องเรียนที่ทั้งครูชาวไทยและ ครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาคือ การบรรยาย จำนวน 17 คน รองลงมาคือใช้การถาม-ตอบ จำนวน 16 คน ให้ทำงานกลุ่ม จำนวน 16 คน และกิจกรรม โครงงาน จำนวน 12 คน โดยกิจกรรมที่มีการจัดน้อยที่สุดคือจัดศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 3 คน ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ใช้การจัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 11 คน รองลงมาคือการทำทัศนศึกษา/ศึกษานอกสถานที่ จำนวน 8 คน และการจัดค่าย จำนวน 5 คน และบางส่วนไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียน จำนวน 7 คน โดยเป็นครูชาว ไทยจำนวน 3 คน ครูชาวต่างประเทศ จำนวน 4 คน

2.3 การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอน สังคมศึกษา ครูส่วนใหญ่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียน การสอนสังคมศึกษา จำนวน 13 คน โดยส่วนใหญ่เป็นครูชาวไทย จำนวน 12 คน ส่วนครูชาว ต่างประเทศมีการสอดแทรกจำนวน 1 คน เนื้อหาสาระที่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยเป็นส่วนใหญ่คือ เนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จำนวน 6 คน รองลงมาคือสอดแทรกใน เนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง จำนวน 4 คน และสอดแทรกในเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ จำนวน 4 คน

2.4 การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program ครูส่วนใหญ่มีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ จำนวน 14 คน ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูส่วนใหญ่นำมาบูรณาการคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 6 คน รองลงมาคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 2 คน และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 2 คน

2.5 ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน ครูส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษาในระดับดี จำนวน 13 คน รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 5 คน และระดับดีมาก จำนวน 2 คน

2.6 การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน ครูส่วนใหญ่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน จำนวน 11 คน โดยวิธีการที่ครูส่วนใหญ่ใช้คือ ให้เรียนเสริมหลังเลิกเรียน/วันเสาร์ จำนวน 9 คน รองลงมาคือให้ทำแบบฝึกหัดเสริม จำนวน 3 คน ส่วนครูชาวไทยและครูชาวต่างประเทศที่ไม่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน จำนวน 5 คน

3. ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

3.1 การส่งเสริมสนับสนุนของโรงเรียน ในด้านหนังสือสำหรับครู ครูส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน จำนวน 10 คน ซึ่งส่วนใหญ่โรงเรียนใช้วิธีการจัดหนังสือในห้องสมุดของโครงการ EP หรือมีหนังสือที่ตรงกับหลักสูตรให้ จำนวน 4 คน รองลงมาคือเสนอหนังสือที่ต้องการให้โรงเรียนซื้อ จำนวน 3 คน ส่วนที่ครูจัดหาเอง จำนวน 7 คน ในด้านหนังสือเรียน ครูส่วนใหญ่เป็นผู้จัดทำเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์ จำนวน 15 คน รองลงมาคือนักเรียนเป็นผู้จัดซื้อเอง จำนวน 10 คน ในด้านสื่อประเภทอื่นๆ ครูส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน จำนวน 12 คน โดยสื่อประเภทอื่นๆที่โรงเรียนจัดให้ส่วนใหญ่คือคอมพิวเตอร์ จำนวน 9 คน รองลงมาคืออุปกรณ์ฉายภาพ(Projector) จำนวน 8 คน และคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ต จำนวน 5 คน

3.2 การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่จัดหาเอง จำนวน 18 คน และโรงเรียนจัดทำให้ จำนวน 8 คน การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเองนั้น ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการคือ ค้นหาจากเว็บไซต์ จำนวน 6 คน รองลงมาคือจัดทำโปรแกรมนำเสนอใช้งานใช้ในทุกคาบเรียน จำนวน 3 คน สื่อการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูส่วนใหญ่ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 18 คน รองลงมาคือโปรแกรมนำเสนอใช้งาน จำนวน 15 คน ภาพประกอบ จำนวน 12 คน และอินเทอร์เน็ต จำนวน 12 คน

3.3 หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ในด้านหนังสือเรียน ครูส่วนใหญ่มี

ความเห็นว่ามีหนังสือเรียน จำนวน 11 คน และไม่มีหนังสือเรียน จำนวน 9 คน โดยหนังสือเรียน ส่วนใหญ่คือหนังสือของสำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ จำนวน 4 คน ในด้านหนังสืออ่านประกอบ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามีหนังสืออ่านประกอบ จำนวน 9 คน และไม่มีหนังสืออ่านประกอบ จำนวน 8 คน โดยหนังสืออ่านประกอบที่ครูใช้ส่วนใหญ่คือ หนังสืออ้างอิงไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 2 เอกสารที่สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต 2 คน และหนังสือที่เกี่ยวกับสังคมทั่วไป จำนวน 2 คน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ผู้ประเมินส่วนใหญ่คือครูเป็นผู้ประเมินหลัก จำนวน 22 คน นักเรียนประเมินตนเอง จำนวน 6 คน และเพื่อนร่วมชั้นเป็นผู้ประเมิน จำนวน 3 คน ในด้านวิธีการวัดและประเมินผล ครูส่วนใหญ่ใช้การประเมินจากการทดสอบ จำนวน 22 คน รองลงมาคือประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน จำนวน 18 คน ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน จำนวน 18 คน และประเมินจากรายงาน/โรงงาน จำนวน 16 คน

คุนยวิทยทรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของครู

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวไทย	
	จำนวน(คน) N=17	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหา ต่อไปนี้	11	
- มีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ	5	- ทำเอกสารประกอบเป็นรายหน่วย เพื่อให้ใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง
- ไม่ทราบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน	1	-
- เนื้อหามากและกว้าง สอนไม่ทัน	1	- กำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา
- เนื้อหาในแบบเรียนแต่ละเล่มไม่ตรงกัน ทั้งที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกัน	1	- เลือกสอนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยให้นักเรียนค้นคว้าเอง
- ขาดความรู้/ทักษะในการทำสื่อการสอน	1	- ให้นักเรียนและเพื่อนครูช่วยกันทำสื่อการสอนเพื่อใช้ร่วมกัน
- มีความลำบากในการหาเจ้าของภาษามาตรวจความถูกต้องของเอกสาร	1	-
- นักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมศึกษา	1	-

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวไทย	
	จำนวน(คน) N=17	แนวทางการแก้ปัญหา
2. ไม่มีปัญหา	5	-
3. ไม่ระบุ	1	-

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวไทย พบว่าครูชาวไทยมีปัญหา จำนวน 11 คน ไม่มีปัญหาในการเตรียมความพร้อม จำนวน 5 คน และไม่ระบุ จำนวน 1 คน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือมีปัญหาเรื่องการมีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ จำนวน 5 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ทำเอกสารประกอบเป็นรายหน่วย เพื่อให้ใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง ปัญหาการไม่ทราบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน จำนวน 1 คน ปัญหาเนื้อหาหนักและกว้าง สอนไม่ทัน จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ กำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา และเลือกสอนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยให้นักเรียนค้นคว้าเอง ปัญหาเนื้อหาในแบบเรียนแต่ละเล่มไม่ตรงกัน ทั้งที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกัน จำนวน 1 คน ปัญหาขาดความรู้/ทักษะในการทำสื่อการสอน จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ให้นักเรียนและเพื่อนครูช่วยกันทำสื่อการสอนเพื่อใช้ร่วมกัน ปัญหามีความลำบากในการหาเจ้าของภาษามาตรวจความถูกต้องของเอกสาร จำนวน 1 คน และปัญหานักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมศึกษา จำนวน 1 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู	ครูชาวต่างประเทศ	
	จำนวน(คน) N=5	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหาในการเตรียมความพร้อม (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
- มีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ	1	-
- เนื้อหามากและกว้าง สอนไม่ทัน	1	-
- ไม่รู้ว่าวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย	3	- ทดลองใช้กิจกรรมต่าง ๆ แล้วเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทย
- มีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ	1	-
- นักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมศึกษา	1	-
2. ไม่มีปัญหา	2	-

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศ พบว่าครูชาวต่างประเทศมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 3 คน และไม่มีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนจำนวน 2 คน โดยปัญหาส่วนใหญ่คือไม่รู้ว่าวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย จำนวน 3 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ทดลองใช้กิจกรรมต่าง ๆ แล้วเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทย รองลงมาคือไม่มีปัญหาในการเตรียมความพร้อม จำนวน 2 คน นอกจากนั้นปัญหาที่ครูชาวต่างประเทศพบในการเตรียมความพร้อมของครูคือมีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ จำนวน 1 คน ปัญหาเนื้อหามากและกว้างสอนไม่ทัน จำนวน 1 คน ปัญหาการมีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ จำนวน 1 คน และปัญหานักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมจำนวน 1 คน

3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้าน
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวไทย	
	จำนวน (คน) N=17	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหากิจกรรมในห้องเรียน(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
- นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้	4	- อบรม/ตักเตือน/อธิบายให้นักเรียนเข้าใจหน้าที่ของผู้เรียนที่ดีโดยรวมและรายบุคคล
- เวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้	2	-
- นักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมรายบุคคล	1	-
- นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก	1	-
- นักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน	2	-
- นักเรียนบางคนไม่ร่วมกิจกรรมกลุ่ม	1	-
- พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี	1	-
- นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา	1	-
- ไม่มีห้องประจำสำหรับวิชาสังคมศึกษา	1	-
ทำให้ไม่สะดวกในการเรียน		
2. ไม่มีปัญหา	8	-
1. มีปัญหากิจกรรมเสริมหลักสูตร		
- ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องจากไม่ใช่ครูประจำ	2	-

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวไทย	
	จำนวน (คน) N=17	แนวทางการแก้ปัญหา
- กิจกรรมนอกสถานที่ที่มีปัญหาเรื่องเวลาที่จำกัด	1	-
2. ไม่ระบุ	14	-

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวไทย พบว่าในการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ครูชาวไทยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา จำนวน 8 คน และมีปัญหาดังนี้คือ ปัญหานักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้ จำนวน 4 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ อบรม/ตักเตือน/อธิบายให้นักเรียนเข้าใจหน้าที่ของผู้เรียนที่ดีโดยรวมและรายบุคคล และสร้างข้อปฏิบัติร่วมกันในการเรียน รองลงมาคือปัญหาเวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้ จำนวน 2 คน และนักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน จำนวน 2 คน นอกจากนี้พบปัญหานักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมรายบุคคล นักเรียนในห้องมีจำนวนมากนักเรียนบางคนไม่ร่วมกิจกรรมกลุ่ม พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี เด็กไม่เข้าใจคำศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา และปัญหาไม่มีห้องประจำสำหรับวิชาสังคมศึกษา ทำให้ไม่สะดวกในการเรียน ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูชาวไทยส่วนใหญ่ไม่ระบุว่ามีปัญหาหรือไม่ จำนวน 14 คน รองลงมาพบปัญหาคือ ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเนื่องจากไม่ใช่ครูประจำ จำนวน 2 คนและการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ที่มีปัญหาเรื่องเวลาที่จำกัด จำนวน 1 คน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ	
	จำนวน (คน)N=5	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหากิจกรรมในห้องเรียน(ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)	5	
- นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก	2	-
- นักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน	1	-
- นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้	1	-
- พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี	1	-
- จัดสอนเนื้อหาได้ไม่ครบตามหลักสูตร	2	-
เนื่องจากมีเนื้อหา มาก		
- นักเรียนไทยไม่กล้าแสดงออก	1	-
- หยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมา	3	-
แทน		
- นักเรียนไม่สนใจครูต่างประเทศเท่าครูไทย	2	-
- นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์เฉพาะในวิชา	1	-
สังคมศึกษา		
1. มีปัญหากิจกรรมเสริมหลักสูตร		
- ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3	-
เนื่องจากเป็นหน้าที่ของครูไทย		
2. ไม่ระบุ	2	-

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ พบว่าในการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ครูชาวต่างประเทศมีปัญหา จำนวน 5 คน โดยปัญหาส่วนใหญ่คือ การหยุดเรียนบ่อย ทำให้เวลาเรียนจริงไม่ตรงกับแผนที่วางไว้ จำนวน 3 คน รองลงมาคือปัญหานักเรียนในห้องมี

จำนวนมาก จำนวน 2 คน จัดสอนเนื้อหาได้ไม่ครบตามหลักสูตร เนื่องจากมีเนื้อหา มาก จำนวน 2 คน และนักเรียนไม่สนใจครูต่างประเทศเท่าครูไทย จำนวน 2 คน นอกจากนี้พบปัญหานักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้ พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี ปัญหานักเรียนไทยไม่กล้าแสดงออก และนักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา ในด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูชาวต่างประเทศมีปัญหา จำนวน 3 คน โดยพบปัญหาคือ ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องจากเป็นหน้าที่ของครูไทย จำนวน 3 คน และไม่ระบุ จำนวน 2 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ครูชาวไทย	
	จำนวน (คน) N=17	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน	8	
- ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับฉายโปรแกรมนำเสนองาน(Powerpoint)	1	-
- ต้องจัดทำสื่อเป็นภาษาอังกฤษ	1	-
- ไม่มีคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน	1	-
- ไม่มีสื่อการสอนในบางหน่วย เช่นภูมิปัญญาไทย/ท้องถิ่นของเรา	1	-
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้อสอน	2	- ใช้การบรรยายหรือใช้การเขียนกระดานแทนเมื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ไม่ได้
- ไร้แรงเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์		
- ไม่มีตำราวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ	1	-
- เอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนทำต้องยึดตามหลักสูตร ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจเหมือนตำราที่ทำจำหน่าย	1	- พยายามปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนเสมอ
2. ไม่มีปัญหา	9	-

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวไทย พบว่าครูชาวไทย

มีปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 8 คน ไม่มีปัญหาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 9 คน โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือพบปัญหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน จำนวน 2 คน โดยแนวทางในการแก้ปัญหาคือให้การบรรยายหรือให้การเขียนกระดานแทนเมื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ไม่ได้ และรีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์ รองลงมาคือปัญหาเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนทำต้องยึดตามหลักสูตร ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจเหมือนตำราที่ทำจำหน่าย จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยพยายามปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนเสมอ นอกจากนี้พบปัญหาคือ ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับฉายโปรแกรมนำเสนองาน(PowerPoint) ปัญหาต้องจัดทำสื่อเป็นภาษาอังกฤษ ไม่มีคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ไม่มีสื่อการสอนในบางหน่วย เช่น ภูมิปัญญาไทย/ท้องถิ่นของเรา และปัญหาไม่มีตำราวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ครูชาวต่างประเทศ	
	จำนวน (คน)N=5	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหาในการใช้สื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	3	
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน	2	- รีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์
- แผนที่ที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู	1	- ควรมีตารางการขอใช้สื่อการสอนที่เป็นส่วนรวม
2. ไม่มีปัญหา	2	-

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูชาวต่างประเทศ พบว่าครูชาวต่างประเทศมีปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 3 คน ไม่มีปัญหาในด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน จำนวน 2 คน โดยส่วนใหญ่พบปัญหาคือปัญหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน จำนวน 2 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์ รองลงมาคือ แผนที่ที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู จำนวน 1 คน โดยแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ควรมีตารางการขอใช้สื่อการสอนที่เป็นส่วนรวม

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	ครูชาวไทย	
	จำนวน (คน) N=17	แนวทางในการแก้ปัญหา
1. มีปัญหาในการวัดและประเมินผล	2	
- ในงานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยเพื่อนทำ	1	- ใช้การทดสอบย่อยโดยไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อประเมินนักเรียนรายบุคคล
- ไม่สามารถประเมินนักเรียนรายบุคคลได้ เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก	1	- ประเมินผลเป็นกลุ่มในกรณีมีนักเรียนจำนวนมาก และใช้การทดสอบประเมินผลรายบุคคล
2. ไม่มีปัญหา	15	

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวไทย พบว่าครูชาวไทยมีปัญหาด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน และไม่มีปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 15 คน โดยส่วนใหญ่พบปัญหาคือปัญหาในการให้งานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยเพื่อนทำ จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้การทดสอบย่อยโดยไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อประเมินนักเรียนรายบุคคล และปัญหาไม่สามารถประเมินนักเรียนรายบุคคลได้ เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก จำนวน 1 คน โดยมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือประเมินผลเป็นกลุ่มในกรณีมีนักเรียนจำนวนมาก และใช้การทดสอบประเมินผลรายบุคคล

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	ครูชาวต่างประเทศ	
	จำนวน (คน) N=5	แนวทางการแก้ปัญหา
1. มีปัญหาในการวัดและประเมินผล	2	
- นักเรียนสามารถสอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ผ่าน ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้จริง	1	-ใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมาก ๆ เพื่อประเมินผลการมีส่วนร่วมในการเรียน
- นักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบแบบอัตนัยได้	1	-
2. ไม่มีปัญหา	3	-

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนของครูชาวต่างประเทศ พบว่าครูชาวต่างประเทศ มีปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 2 คน ไม่มีปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 3 คน ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือปัญหานักเรียนสามารถสอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ผ่าน ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้จริง จำนวน 1 คน ซึ่งมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมาก ๆ เพื่อประเมินผลการมีส่วนร่วมในการเรียน และปัญหานักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบแบบอัตนัยได้ จำนวน 1 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.5 การสรุปปัญหาและการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในด้านการเตรียมความพร้อมของครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 21 การสรุปปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ

ปัญหาและการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านการเตรียมความพร้อม			
1. มีปัญหา ดังนี้			
- มีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลามากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ	5	1	6
- ไม่ทราบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน	1	-	1
- เนื้อหามากและกว้าง สอนไม่ทัน	1	1	2
- เนื้อหาในแบบเรียนแต่ละเล่มไม่ตรงกัน ทั้งที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกัน	1	-	1
- ขาดความรู้/ทักษะในการทำสื่อการสอน	1	-	1
- มีความลำบากในการหาเจ้าของภาษามาตรวจความถูกต้องของเอกสาร	1	-	1
- นักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมศึกษา	1	1	2
- ไม่รู้ว่าวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย	-	3	3
- มีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ	-	1	1
2. ไม่มีปัญหา	5	2	7
3. ไม่ระบุ	1	-	1

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
กิจกรรมในห้องเรียน			
1. มีปัญหา ดังนี้			
- นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการเฝ้ารู้	4	1	5
- เวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้	2	-	2
- นักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมรายบุคคล	1	-	1
- นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก	1	2	3
- นักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน	2	1	3
- พื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี	1	1	2
- นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา	1	1	2
- ไม่มีห้องประจำสำหรับวิชาสังคมศึกษา ทำให้ไม่สะดวกในการเรียน	1	-	1
- จัดสอนเนื้อหาได้ไม่ครบตามหลักสูตร เนื่องจากมีเนื้อหาจากมีเนื้อหาจาก	-	2	2
- นักเรียนไทยไม่กล้าแสดงออก	-	1	1
- หยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมาแทรก	-	3	3
- นักเรียนไม่สนใจครูต่างประเทศเท่าครูไทย	-	2	2
2. ไม่มีปัญหา	8	-	8
กิจกรรมเสริมหลักสูตร			
1. มีปัญหา ดังนี้			
- ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องจากไม่ใช่ครูประจำ	2	-	2
- กิจกรรมนอกสถานที่ที่มีปัญหาเรื่องเวลาที่จำกัด	1	-	1
- ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องจากไม่ใช่ครูไทย	-	3	3
2. ไม่ระบุ	14	2	16

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบ			
1. มีปัญหา ดังนี้			
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน	2	2	4
- ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับฉายโปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint)	1	-	1
- ต้องจัดทำสื่อเป็นภาษาอังกฤษ	1	-	1
- ไม่มีคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน	1	-	1
- ไม่มีสื่อการสอนในบางหน่วย เช่นภูมิปัญญาไทย/ท้องถิ่นของเรา	1	-	1
- ไม่มีตำราวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ	1	-	1
- เอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนทำต้องยึดตามหลักสูตร ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจเหมือนตำราที่ทำจำหน่าย	1	-	1
- แผนที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู	-	1	1
2. ไม่มีปัญหา	9	2	11
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. มีปัญหา ดังนี้			
- ในงานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยเพื่อนทำ	1	-	1
- ไม่สามารถประเมินนักเรียนรายบุคคลได้ เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก	1	-	1

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
	จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- นักเรียนสามารถสอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ผ่าน ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้จริง	-	1	1
- นักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบแบบอัตนัยได้	-	1	1
2. ไม่มีปัญหา	15	3	18

ตารางที่ 22 การสรุปแนวทางการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา	แนวทางการแก้ปัญหา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
		จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านการเตรียมความพร้อม	- ปัญหาที่มีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ	1	-	1
	- ปัญหาเนื้อหาหนักและกว้าง ทำให้สอนไม่ทัน	1	-	1

ปัญหาในการจัดการ เรียนการสอน สังคมศึกษา	แนวทางการแก้ปัญหา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
		จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
- ปัญหาขาดความรู้/ทักษะ ในการทำสื่อการสอน	- ให้นักเรียนและเพื่อนครู ช่วยกันทำสื่อการสอนเพื่อ ใช้ร่วมกัน	1	-	1
- ไม่รู้ว่าวิธีการสอนใด เหมาะกับนักเรียนไทย	- ทดลองใช้กิจกรรมต่างๆ แล้วเลือกวิธีการสอนที่ เหมาะกับนักเรียนไทย	-	3	3
ด้านกิจกรรมการเรียน การสอน				
- นักเรียนบางคนไม่สนใจ เรียน/ขาดการใฝ่รู้	- อบรม/ตักเตือน/อธิบาย ให้นักเรียนเข้าใจหน้าที่ ของผู้เรียนที่ดีโดยรวม และรายบุคคล และสร้าง ข้อปฏิบัติร่วมกันในการ เรียน	4	-	4
ด้านสื่อการเรียนรู้				
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้ สอน	- รีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือ นักเรียนที่เคยอบรมมา แก้ไขอุปกรณ์ - ใช้การบรรยายหรือใช้ การเขียนกระดานแทน เมื่ออุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ใช้ไม่ได้	2	2	4
- แผนที่ที่ใช้ในการสอนมี ไม่เพียงพอกับจำนวนครู	- ควรมีตารางการขอใช้สื่อ การสอนที่เป็นส่วนรวม	2	-	2
		-	1	1

ปัญหาในการจัดการ เรียนการสอน สังคมศึกษา	แนวทางการแก้ปัญหา	ครูไทย	ครูต่างประเทศ	รวม
		จำนวน(คน) N=17	จำนวน(คน) N=5	จำนวน N=22
ด้านการวัดและ ประเมินผล				
- ปัญหาในงานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ ช่วยเพื่อนทำ	- ใช้การทดสอบย่อยโดย ไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อ ประเมินนักเรียน รายบุคคล	1	-	1
- ปัญหาไม่สามารถ ประเมินนักเรียน รายบุคคลได้เพราะมี นักเรียนจำนวนมาก	- แก้ปัญหาโดยประเมินผล เป็นกลุ่มในกรณีมี นักเรียนจำนวนมากและ ใช้การทดสอบประเมินผล รายบุคคล	1	-	1
- ปัญหานักเรียนสามารถ สอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ ผ่าน ทำให้ไม่สามารถ ประเมินผลได้จริง	- ใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียน มีส่วนร่วมมาก ๆ เพื่อ ประเมินผลการมีส่วนร่วม ในการเรียน	-	1	1

จากตารางที่ 21 และ 22 ผลการสรุปปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่าในด้านการเตรียมความพร้อม ครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อม จำนวน 7 คน ส่วนปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมที่ครูส่วนใหญ่พบคือ จำนวน 6 คน ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยทำเอกสารประกอบเป็นรายหน่วย เพื่อให้ใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง รองลงมาคือ ปัญหาเนื้อหาหนักและกว้าง ทำให้สอนไม่ทัน จำนวน 2 คน ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมกับ

เวลา เลือกลงเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ รายละเอียดปลีกย่อยให้นักเรียนค้นคว้าเอง และปัญหา นักเรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาสังคมศึกษา จำนวน 2 คน นอกจากนี้พบปัญหาที่พบเฉพาะครู ชาวไทยคือ ปัญหาไม่ทราบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน ปัญหาเนื้อหาในแบบเรียนแต่ละ เล่มไม่ตรงกัน ทั้งที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกัน ปัญหาขาดความรู้/ทักษะในการทำสื่อการสอน ซึ่งครู ชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยให้นักเรียนและเพื่อนครูช่วยกันทำสื่อการสอนเพื่อใช้ร่วมกัน และ ปัญหาที่มีความลำบากในการหาเจ้าของภาษามาตรวจความถูกต้องของเอกสาร ส่วนปัญหาที่พบ เฉพาะครูต่างประเทศคือ ไม่รู้ว่าวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย ซึ่งเป็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ครู ชาวต่างประเทศพบ ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศมีการแก้ปัญหาโดยทดลองใช้กิจกรรมต่าง ๆ แล้วเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทย และปัญหามีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านกิจกรรมในห้องเรียน พบว่าครู สังคมศึกษาชาวไทยส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 8 คน ส่วน ครูชาวต่างประเทศทุกคนมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 5 คน ปัญหาที่ครู ส่วนใหญ่พบคือ นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้ จำนวน 5 คน ซึ่งครูชาวไทยมีการ แก้ปัญหาโดยอบรม/ตักเตือน/อธิบายให้นักเรียนเข้าใจหน้าที่ของผู้เรียนที่ดีโดยรวมและรายบุคคล และสร้างข้อปฏิบัติร่วมกันในการเรียน รองลงมาคือ นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก จำนวน 3 คน นักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน จำนวน 3 คน ปัญหาพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน ไม่ดี จำนวน 2 คน และปัญหานักเรียนไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา จำนวน 2 คน นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวไทยคือ เวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลา ที่วางแผนไว้ นักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมรายบุคคล และไม่มีห้องประจำสำหรับวิชาสังคมศึกษา ทำให้ไม่สะดวกในการเรียน โดยปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ครูชาวไทยไม่ได้ระบุนการ แก้ปัญหาหรือเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา ส่วนปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาว ต่างประเทศคือ หยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ซึ่งเป็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ครูชาว ต่างประเทศพบ ปัญหาจัดสอนเนื้อหาได้ไม่ครบตามหลักสูตร เนื่องจากมีเนื้อหา มาก นักเรียนไทย ไม่กล้าแสดงออก และนักเรียนไม่สนใจครูต่างประเทศเท่าครูไทย โดยปัญหาทั้งหมดที่พบครู สังคมศึกษาชาวต่างประเทศไม่ได้ระบุนการแก้ปัญหาหรือเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา ด้าน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ไม่ระบุว่า มีปัญหาหรือไม่ จำนวน 16 คน มีปัญหา จำนวน 6 คน โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือคือไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 5 คน เมื่อ พิจารณาในรายละเอียดพบว่าครูสังคมศึกษาชาวไทยไม่มีโอกาสจัดเนื่องจากไม่ใช่ครูประจำ จำนวน 2 คน ส่วนครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศไม่มีโอกาสจัดเนื่องจากไม่ใช่ครูไทย จำนวน 3

คน นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่ครูไทยพบคือ กิจกรรมนอกสถานที่ที่มีปัญหาเรื่องเวลาที่จำกัด จำนวน 1 คน โดยปัญหากิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งหมด ครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา จำนวน 11 คน ส่วนปัญหาส่วนใหญ่ที่ครูพบคือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน จำนวน 4 คน โดยครูชาวไทยและชาวต่างประเทศมีแนวทางในการแก้ปัญหาที่คล้ายกันคือรีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์ ส่วนครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยใช้การบรรยายหรือใช้การเขียนกระดานแทนเมื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวไทยคือ ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับฉายโปรแกรมนำเสนองาน(PowerPoint) ปัญหาต้องจัดทำสื่อเป็นภาษาอังกฤษ ปัญหาไม่มีคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ปัญหาไม่มีสื่อการสอนในบางหน่วย เช่น ภูมิปัญญาไทย/ท้องถิ่นของเรา ปัญหาไม่มีตำราวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ ปัญหาเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนทำต้องยึดตามหลักสูตร ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจเหมือนตำราที่ทำจำหน่าย ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยพยายามปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนเสมอ และปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศคือ แผนที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู โดยครูชาวต่างประเทศมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยเสนอว่า ควรมีตารางการขอใช้สื่อการสอนที่เป็นส่วนรวม

ด้านปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียน ครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 18 คน ส่วนปัญหาที่พบเป็นปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวไทยคือ ปัญหาในงานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยเพื่อนทำ จำนวน 1 คน ครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยใช้การทดสอบย่อยโดยไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อประเมินนักเรียนรายบุคคล ปัญหาไม่สามารถประเมินนักเรียนรายบุคคลได้เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก จำนวน 1 คน ครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยประเมินผลเป็นกลุ่มในกรณีมีนักเรียนจำนวนมากและใช้การทดสอบประเมินผลรายบุคคล และเป็นปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศคือ ปัญหา นักเรียนสามารถสอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ผ่าน ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้จริง จำนวน 1 คน โดยครูชาวต่างประเทศมีการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมาก ๆ เพื่อประเมินผลกรรมมีส่วนร่วมในการเรียน และปัญหานักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบแบบอัตนัยได้ จำนวน 1 คน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ม.3		ม.6	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น	209	56.20	163	43.80
เพศ				
- ชาย	82	39.20	76	46.60
- หญิง	127	60.80	87	53.40
ระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program				
- 1 ปี	1	0.50	-	-
- 2 ปี	52	24.90	13	8.00
- 3 ปี	145	69.40	64	39.30
- 4 ปี	1	0.50	3	1.80
- 5 ปี	3	1.40	11	6.70
- 6 ปี	1	0.50	72	44.20
- 9 ปี	6	2.90	-	-
ระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา				
- เกรต 0	-	-	1	0.60
- เกรต 1.5	3	1.40	-	-
- เกรต 2	5	2.40	7	4.30
- เกรต 2.5	16	7.70	9	5.50
- เกรต 3	57	27.30	67	41.10
- เกรต 3.5	20	9.60	17	10.40
- เกรต 4	108	51.70	62	38.00

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 372 คน เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 209 คน คิดเป็น ร้อยละ 56.20 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 127 คน คิดเป็นร้อยละ 60.80 เพศชาย 82 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program นาน 3 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 69.40 รองลงมามีระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program นาน 2 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 34.90 ส่วนระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับ 4 จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 45.60 รองลงมามีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับ 3 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 และมีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำสุดในระดับ 1.5 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 87 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 เพศชาย 76 คน คิดเป็นร้อยละ 46.60 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program นาน 6 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 รองลงมามีระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program นาน 3 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 ส่วนระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับ 3 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10 รองลงมามีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาในระดับ 4 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 และมีระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำสุดในระดับ 0 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียน ดังนี้

5.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ตารางที่ 24 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สังคมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
1.กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน						
- ครูอธิบายให้ฟัง	3.42	0.60	มาก	3.27	0.61	มาก
- ครูแสดงหรือสาธิตให้นักเรียนดู	2.79	0.73	มาก	2.57	0.75	มาก
- ครูจัดศูนย์การเรียนรู้(หมุนเวียนไป ศึกษาหาความรู้จากกลุ่มย่อย)	2.40	0.75	น้อย	2.23	0.67	น้อย
- ครูให้ศึกษาประเด็นตามความ สนใจหรือจัดทำโครงการ	2.79	0.68	มาก	2.41	0.70	น้อย
- ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทใน สถานการณ์ที่สมมติขึ้น	2.40	0.83	น้อย	2.24	0.78	น้อย
- ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดง ความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม	2.84	0.78	มาก	2.88	0.80	มาก
- ครูจัดกลุ่มเรียนย่อย/ทำงานเป็นกลุ่ม	2.98	0.83	มาก	2.74	2.36	น้อย

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สังคมศึกษา	ระดับการปฏิบัติ					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
- ครูให้นักเรียนศึกษาเองจากบทเรียน สำเร็จรูปหรือโปรแกรมช่วยสอน	2.78	0.85	มาก	2.49	0.84	น้อย
- ครูให้นักเรียนเรียนผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต เช่น e-learning	2.33	0.94	น้อย	2.16	0.91	น้อย
- ครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่	1.95	0.89	น้อย	1.69	0.83	น้อย
- ครูจัดกิจกรรมค่าย	1.89	0.93	น้อย	1.55	0.78	น้อยที่สุด
2. ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	2.87	0.78	มาก	2.66	0.79	มาก
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา	2.52	1.13	น้อย	2.42	1.09	น้อย
4. ครูสอนนักเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจาก เวลาเรียนในห้องเรียน	2.55	0.81	น้อย	2.58	0.90	มาก
5. ครูสอนโดยเชื่อมโยงความรู้สู่การ นำไปใช้ชีวิตประจำวัน	2.87	0.72	มาก	2.79	0.72	มาก
6. ครูจัดกิจกรรมที่เน้นประเพณีและ วัฒนธรรมไทยตามโอกาสต่าง ๆ	2.44	0.77	น้อย	2.24	0.76	น้อย

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาใน
หลักสูตรตามการรับรู้ของนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้ ครูอธิบายให้ฟัง มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูแสดงหรือ
สาธิตให้นักเรียนดู มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูจัดศูนย์การเรียนรู้(หมุนเวียนไปศึกษาหาความรู้
จากกลุ่มย่อย) มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้ศึกษาประเด็นตามความสนใจหรือจัดทำโครงการ

มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูจัดกลุ่มเรียนย่อย/ทำงานเป็นกลุ่ม มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูให้นักเรียนศึกษาเองจากบทเรียนสำเร็จรูปหรือโปรแกรมช่วยสอน มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูให้นักเรียนเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น e-learning มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่ มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูจัดกิจกรรมค่าย มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูสอนนักเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาเรียนในห้องเรียน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูสอนโดยเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติในระดับมาก และครูจัดกิจกรรมที่เน้นประเพณีและวัฒนธรรมไทยตามโอกาสต่าง ๆ มีการปฏิบัติในระดับน้อย

2. กิจกรรมที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้ ครูอธิบายให้ฟัง มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูแสดงหรือสาธิตให้นักเรียนดู มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูจัดศูนย์การเรียนรู้(หมุนเวียนไปศึกษาหาความรู้จากกลุ่มย่อย) มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้ศึกษาประเด็นตามความสนใจหรือจัดทำโครงการ มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูจัดกลุ่มเรียนย่อย/ทำงานเป็นกลุ่ม มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนศึกษาเองจากบทเรียนสำเร็จรูปหรือโปรแกรมช่วยสอน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น e-learning มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่ มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูจัดกิจกรรมค่าย มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูสอนนักเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาเรียนในห้องเรียน มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูสอนโดยเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ชีวิตประจำวัน มีการปฏิบัติในระดับมาก และครูจัดกิจกรรมที่เน้นประเพณีและวัฒนธรรมไทยตามโอกาสต่าง ๆ มีการปฏิบัติในระดับน้อย

5.2 ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 25 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติเกี่ยวกับด้านสื่อการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนการสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านสื่อการเรียนรู้ และเอกสารประกอบการเรียนการสอน	ระดับการปฏิบัติ					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ครูใช้หนังสือเรียนและ/หรือหนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอน	3.27	0.78	มาก	3.00	0.74	มาก
2. ครูใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่						
- บัตรคำ	1.71	0.78	น้อย	1.64	0.72	น้อย
- ภาพประกอบ	3.03	0.87	มาก	2.50	0.97	น้อย
- วิดีทัศน์	2.67	1.00	มาก	2.33	0.99	น้อย
- ของจริง	2.12	0.86	น้อย	1.89	0.82	น้อย
- อินเทอร์เน็ต	2.44	0.98	น้อย	2.23	0.99	น้อย
- ชุมชน	1.88	0.79	น้อย	1.84	0.87	น้อย
- โปรแกรม power point	3.40	0.87	มาก	2.79	1.18	มาก

จากตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้สื่อการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าครูมีการใช้หนังสือเรียนและ/หรือหนังสืออ่านประกอบ

ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ครูใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ บัตรคำ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ภาพประกอบ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก วิดีทัศน์ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ของจริง ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย อินเทอร์เน็ต ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ชุมชน ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย และโปรแกรม PowerPoint ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

2. การใช้สื่อการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูสังคัมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าครูมีการใช้หนังสือเรียนและ/หรือหนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ครูใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ บัตรคำ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ภาพประกอบ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย วิดีทัศน์ ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ของจริง ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย อินเทอร์เน็ต ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย ชุมชน ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย และโปรแกรม PowerPoint ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตารางที่ 26 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของการปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ครูให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน	2.37	0.86	น้อย	2.17	0.86	น้อย
2. ครูให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน	2.26	0.86	น้อย	2.14	0.89	น้อย
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ	3.18	0.82	มาก	2.82	0.78	มาก
4. ครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/โครงการ	3.09	0.77	มาก	2.73	0.90	มาก
5. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน	3.14	0.84	มาก	3.03	0.82	มาก

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าครูให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/โครงการ มีการปฏิบัติในระดับมาก และครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน มีการปฏิบัติในระดับมาก

2. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของครูสังคัมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าครูให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน มีการปฏิบัติในระดับน้อย ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ มีการปฏิบัติในระดับมาก ครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/โครงการ มีการปฏิบัติในระดับมาก และครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน มีการปฏิบัติในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 27 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ระดับปัญหา					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
1. ครูอธิบายเนื้อหาไม่เข้าใจ	2.06	0.76	น้อย	2.15	0.78	น้อย
2. ครูไม่เปิดโอกาสให้ถามคำถาม	1.66	0.72	น้อย	1.61	0.67	น้อย
3. ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น	1.72	0.75	น้อย	1.65	0.73	น้อย
4. ครูอธิบายการทำกิจกรรมกลุ่มไม่ชัดเจน	1.78	0.71	น้อย	1.83	0.75	น้อย
5. ครูอธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน	1.74	0.69	น้อย	1.79	0.70	น้อย
6. กิจกรรมที่ครูใช้สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	1.61	0.70	น้อย	1.62	0.64	น้อย
ด้านสื่อการเรียนรู้						
1. เอกสารประกอบการสอน/หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรงตามที่เรียน/เนื้อหาไม่พอ	1.76	0.77	น้อย	1.87	0.73	น้อย

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา	ระดับปัญหา					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
2. หนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมไม่พอ	1.90	0.82	น้อย	2.02	0.76	น้อย
3. มีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ	1.76	0.71	น้อย	1.93	0.91	น้อย
4. สื่อมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน มองเห็นไม่ชัด	1.69	0.70	น้อย	1.79	0.79	น้อย
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
1. คำถามในแบบทดสอบอธิบายไม่ชัดเจน	1.77	0.79	น้อย	1.82	0.77	น้อย
2. ครูสั่งงานจำนวนมากเกินไป	2.06	0.82	น้อย	2.17	0.97	น้อย
3. ครูไม่เปิดโอกาสให้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น	1.84	0.79	น้อย	1.88	0.72	น้อย
4. ครูไม่แจ้งผลการสอบ/งานที่มอบหมาย/คะแนนเก็บ	1.66	0.78	น้อย	1.71	0.79	น้อย
5. ครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนน	1.61	0.75	น้อย	1.65	0.72	น้อย

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ครูอธิบายเนื้อหาไม่เข้าใจ มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่เปิดโอกาสให้ถามคำถาม มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น มีปัญหาในระดับน้อย ครูอธิบายการทำกิจกรรมกลุ่มไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย ครูอธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย และกิจกรรมที่ครูใช้สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ครูอธิบายเนื้อหาไม่เข้าใจ มีปัญหาในระดับน้อย ครู

ไม่เปิดโอกาสให้ถามคำถาม มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น มีปัญหาในระดับน้อย ครูอธิบายการทำกิจกรรมกลุ่มไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย ครูอธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย และกิจกรรมที่ครูใช้สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย

2. ปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เอกสารประกอบการสอน/หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรงตามที่เรียน/เนื้อหาบ่อย มีปัญหาในระดับน้อย หนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมไม่เพียงพอ มีปัญหาในระดับน้อย มีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีปัญหาในระดับน้อย และสื่อมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน มองเห็นไม่ชัด มีปัญหาในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า เอกสารประกอบการสอน/หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรงตามที่เรียน/เนื้อหาบ่อย มีปัญหาในระดับน้อย หนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมไม่เพียงพอ มีปัญหาในระดับน้อย มีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ มีปัญหาในระดับน้อย และสื่อมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน มองเห็นไม่ชัด มีปัญหาในระดับน้อย

3. ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คำถามในแบบทดสอบอธิบายไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย ครูสั่งงานจำนวนมากเกินไป มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่เปิดโอกาสให้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่แจ้งผลการสอบ/งานที่มอบหมาย/คะแนนเก็บ มีปัญหาในระดับน้อย และครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนน มีปัญหาในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คำถามในแบบทดสอบอธิบายไม่ชัดเจน มีปัญหาในระดับน้อย ครูสั่งงานจำนวนมากเกินไป มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่เปิดโอกาสให้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น มีปัญหาในระดับน้อย ครูไม่แจ้งผลการสอบ/งานที่มอบหมาย/คะแนนเก็บ มีปัญหาในระดับน้อย และครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนน มีปัญหาในระดับน้อย

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน

ตารางที่ 28 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของปัญหาเกี่ยวกับ
ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน ในโครงการ
จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียน	ระดับปัญหา					
	นักเรียนชั้น ม. 3			นักเรียนชั้น ม. 6		
	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย	\bar{x}	S.D.	ความ หมาย
1. ไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูอธิบาย	1.99	0.76	น้อย	2.07	0.76	น้อย
2. อ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้ช้า	1.86	0.78	น้อย	1.93	0.76	น้อย
3. มีปัญหาด้านการเขียน	1.86	0.74	น้อย	1.92	0.69	น้อย
4. ออกไปนำเสนอหรือรายงานปากเปล่า ไม่ได้	1.88	0.79	น้อย	1.93	0.79	น้อย
5. ไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นใน ห้องเรียน	1.95	0.82	น้อย	1.89	0.80	น้อย
6. ไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา	1.91	0.89	น้อย	1.98	0.80	น้อย
7. ไม่รู้แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม	1.86	0.81	น้อย	1.95	0.75	น้อย
8. ไม่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล	1.83	0.84	น้อย	1.80	0.71	น้อย
9. ไม่มีสมาธิในการเรียน	1.91	0.80	น้อย	2.12	0.81	น้อย
10. เข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่มไม่ได้	1.41	0.69	น้อยที่สุด	1.47	0.63	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูอธิบาย มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนอ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้ช้า มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนมีปัญหาด้านการเขียน มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนออกไปนำเสนอหรือรายงานปากเปล่าไม่ได้ มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่รู้แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน มีปัญหาในระดับน้อย และนักเรียนเข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่มไม่ได้ มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย

2. ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูอธิบาย มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนอ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้ช้า มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนมีปัญหาด้านการเขียน มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนออกไปนำเสนอหรือรายงานปากเปล่าไม่ได้ มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่รู้แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล มีปัญหาในระดับน้อย นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน มีปัญหาในระดับน้อย และนักเรียนเข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่มไม่ได้ มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ความคิดเห็นเพิ่มเติม	ม.3 จำนวน(คน)	ม.6 จำนวน(คน)
ด้านการจัดการเรียนการสอน		
กิจกรรมในห้องเรียน		
- ควรทำสรุปเนื้อหาให้นักเรียนอ่าน	-	1
- ควรเพิ่มชั่วโมงเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทันเวลา	1	1
- เนื้อหาไม่ตรงหลักสูตรและควรมีเนื้อหาที่ใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย	1	1
- ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน	-	1
- ควรใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย	1	-
- อยากเรียนเป็นภาษาไทยเพราะเข้าใจมากกว่า และนำไปใช้สอบแข่งขันได้	1	-
- ควรมีการเรียนควบคู่ไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	1	-
- เนื้อหามากเกินไป	1	-
- ควรเน้นการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด	1	-
- ควรมีการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน	1	-
กิจกรรมเสริมหลักสูตร		
- ควรมีการจัดค่ายมากขึ้น	1	-
- จัดกิจกรรมทัศนศึกษามากขึ้น	2	3
ด้านสื่อการเรียนการสอน		
- อยากให้ครูใช้สื่อที่เป็นของจริงมากขึ้น	1	2
- อยากให้นำเสนอด้วยวีดิทัศน์	-	1
- สื่อเน้นเนื้อหามากไป/เน้นความจำมากกว่าความเข้าใจ	1	-
- สื่อการสอนมีน้อย	1	-
- ควรมีการจัดทำหนังสือเรียนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ	3	-
- ควรเพิ่มเอกสารประกอบการเรียน	-	1
ด้านการวัดและประเมินผล		
- น่าจะมีการเก็บคะแนนจากงานแทนการสอบ	-	1

จากตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มชั่วโมงเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทันเวลา จำนวน 2 คน และเนื้อหาไม่ตรงตามหลักสูตรและควรมีเนื้อหาที่ใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน รองลงมาคือควรทำสรุปเนื้อหาให้นักเรียนอ่าน ควรเพิ่มชั่วโมงเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทันเวลา เนื้อหาไม่ตรงหลักสูตรและควรมีเนื้อหาที่ใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ควรจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน ควรใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย อยากเรียนเป็นภาษาไทยเพราะเข้าใจมากกว่า และนำไปใช้สอบแข่งขันได้ ควรมีการเรียนควบคู่ไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เนื้อหามากเกินไป ควรเน้นการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด และควรมีการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน ส่วนกิจกรรมเสริมหลักสูตรนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษามากขึ้น จำนวน 5 รองลงมาคือควรมีการจัดค่ายมากขึ้นจำนวน 1 คน ด้านสื่อการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการจัดทำหนังสือเรียนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน และอยากให้ครูใช้สื่อที่เป็นของจริงมากขึ้น จำนวน 3 คน รองลงมาคือ อยากให้นำเสนอด้วยวีดิทัศน์ สื่อที่ใช้ปัจจุบันเน้นเนื้อหามากไป/เน้นความจำมากกว่าความเข้าใจ สื่อการสอนมีน้อย และควรเพิ่มเอกสารประกอบการเรียน ส่วนในด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนเห็นว่าน่าจะมีการเก็บคะแนนจากงานแทนการสอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 8 ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตครูสังคัมศึกษาทั้งหมด 6 คน คนละ 1 คาบเรียน โดยสังเกตครูชาวไทย จำนวน 3 คน และครูชาวต่างประเทศ จำนวน 3 คน สรุปผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 30 สรุปข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย

ครู/ประเด็นในการสังเกต	ครูไทย 1	ครูไทย 2	ครูไทย 3	ครูต่างประเทศ 1	ครูต่างประเทศ 2	ครูต่างประเทศ 3
เรื่องที่สอน	ประวัตินางวิสาขาและพระเจ้าอโศก	ระบบเศรษฐกิจ	ภาวะโลกร้อน	พุทธศาสนสุภาษิต	ภาวะโลกร้อน	ทวีปแอฟริกา
กิจกรรม	- นั่งสมาธิ สวดมนต์ และแผ่เมตตา เป็นภาษาอังกฤษ - บรรยายประกอบหนังสือเรียน	- นักเรียนรายงานข่าวเศรษฐกิจ 3 คน - บรรยายประกอบโปรแกรมนำเสนอ	- ลงมือทำถังขยะจากวัสดุเหลือใช้ซึ่งอยู่ในกระบวนการทำโครงการเรื่องการลดภาวะโลกร้อน	- แข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	- ลงมือทำถังขยะจากวัสดุเหลือใช้ซึ่งอยู่ในกระบวนการทำโครงการเรื่องการลดภาวะโลกร้อน	- ทบทวน - บรรยาย - ถามคำถาม - นำอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ
บทบาทครู	- ทบทวนความรู้เดิม - บรรยายประกอบหนังสือเรียน - ถามคำถาม และอธิบายศัพท์เฉพาะ	- บรรยาย - ถามคำถาม - ให้การบ้าน	- เตรียมอุปกรณ์ให้ - อธิบาย แนะนำโดยอธิบายเป็นภาษาไทยเมื่อ นักเรียนไม่เข้าใจ	- บรรยายประกอบโปรแกรมนำเสนอ งาน - ถามคำถาม	- เตรียมอุปกรณ์ให้ - อธิบาย แนะนำเพิ่มเติม	- บรรยาย - ถามคำถาม เกี่ยวกับทวีปแอฟริกา

ครู/ประเด็นในการ สังเกต	ครูไทย 1	ครูไทย 2	ครูไทย 3	ครูต่างประเทศ 1	ครูต่างประเทศ 2	ครูต่างประเทศ 3
บทบาทนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - นั่งสมาธิ สวดมนต์/แผ่เมตตา - อ่านตาม - ตอบคำถาม - จัดบันทึกเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานข่าว เศรษฐกิจ - จัดบันทึก - ตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถาม - จัดบันทึก - ทำใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - แบ่งกลุ่มทำงาน - ออกแบบถึงขณะลงในใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบคำถาม - จัดบันทึกลงสมุด
สื่ออุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - หนังสือเรียน Buddhism M.1 by Phra Srisitthimuni 	<ul style="list-style-type: none"> - โปรแกรมนำเสนอ งาน - ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุต่าง ๆ ที่เหลือใช้ - ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - โปรแกรมนำเสนอ งาน - ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัสดุต่าง ๆ ที่เหลือใช้ - ใบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใบงาน - เอกสารประกอบ การเรียนเรื่องแผนที่
การวัดและ ประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากการ สังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน / การตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากการ สังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน / การตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากการ สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากใบงาน - การตอบคำถาม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากการ สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินจากการ สอบย่อยหลังจบบทเรียน

ครู/ประเด็นในการสังเกต	ครูไทย 1	ครูไทย 2	ครูไทย 3	ครูต่างประเทศ 1	ครูต่างประเทศ 2	ครูต่างประเทศ 3
ข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการสอนของครู	- ศัพท์เฉพาะทางพุทธศาสนามีมากและยาก บางครั้งต้องอธิบายเป็นภาษาไทย	- ขนาดตัวอักษรของสื่อการสอนตัวเล็กเกินไป ด้านหลังมองไม่ชัด - การบรรยายไม่ดึงดูดความสนใจ ทำให้ความสนใจหายไป - นักเรียนทำกิจกรรมได้ยาก	- ควบคุมชั้นเรียนได้ดีกว่าครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศ -นักเรียนทำกิจกรรมไม่เสร็จในชั่วโมงเรียน ครูให้นำกลับไปทำต่อนอกเวลาเรียน และเริ่มเรียนเรื่องใหม่ในครั้งถัดไป	- นักเรียนไม่สนใจเนื้อหาวิชาจึงไม่ค่อยสนใจ แต่ผู้สอนใช้กิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจช่วยในการควบคุมชั้นเรียน	- นักเรียนสนใจกิจกรรมที่ครูจัดดี -นักเรียนทำกิจกรรมไม่เสร็จในชั่วโมงเรียน ครูให้นำกลับไปทำต่อนอกเวลาเรียน และเริ่มเรียนเรื่องใหม่ในครั้งถัดไป	- ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความความคิดเห็นค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู สังกศศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศของผู้วิจัย พบว่าครูทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ใช้การบรรยายและการใช้คำถามเป็นกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรม รองลงมาที่พบคือ การให้นักเรียนจัดทำโครงงาน สื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนส่วนใหญ่คือ โปรแกรมนำเสนองาน และใบงาน รองลงมาคือหนังสือเรียน ซึ่งผู้สอนจัดทำขึ้นเอง ด้านการ วัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งครูชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้การประเมินจาก พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในห้องเรียน การตอบคำถาม รองลงมาคือประเมินจากโครงงาน และ การทดสอบย่อยหลังจบบทเรียน

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบข้อมูลเพิ่มเติมจากการสังเกตคือ เนื้อหาวิชาสังคศศึกษาหลายเนื้อหา มีศัพท์เฉพาะที่ยากและจำเป็นต้องอธิบาย ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ช้า เช่น เนื้อหา เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ เนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เป็นต้น นอกจากนี้จะพบปัญหาการ ควบคุมชั้นเรียนของครูผู้สอน ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่นักเรียนยังไม่ค่อยให้ความสนใจและพูดคุยเสี ยง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหาและการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ตามการรับรู้ของนักเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูสังคมศึกษาที่เป็นครูชาวไทยและเป็นครูชาวต่างประเทศทุกคนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร จำนวน 34 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนการสอนจำนวน 6 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร จำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับครูแบบสอบถามสำหรับนักเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ และแบบบันทึกการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูโดยผู้วิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสัมภาษณ์ครูจำนวน 34 ชุดได้รับแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 22 ชุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 และแจกแบบสอบถามนักเรียนจำนวน 399 ชุดได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 373 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.50 และสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาชาวไทย จำนวน 3 คน และครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศจำนวน 3 คน คนละ 1 คาบเรียน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์หาค่าความถี่

หาค่าร้อยละ หาค่ามัธยิมเลขคณิตและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และนักเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 40 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี สาขาที่จบการศึกษาส่วนใหญ่คือ ภูมิศาสตร์และอักษรศาสตร์ ตำแหน่งส่วนใหญ่ในปัจจุบันคือครูสังคมศึกษา ปัจจุบันส่วนใหญ่สอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนเวลาที่สอนต่อสัปดาห์ส่วนใหญ่คือ 1-8 คาบต่อสัปดาห์ ประสบการณ์ในการสอนส่วนใหญ่คือ 6 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร English Program และเรื่องที่ต้องการให้มีการประชุม อบรม สัมมนาเป็นส่วนใหญ่คือรูปแบบหรือวิธีสอนที่ทำให้นักเรียนสนใจ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนสนับสนุนในการพัฒนาด้านวิชาการของครู ส่วนด้านการจัดชั้นเรียนและการจัดเนื้อหา จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องส่วนใหญ่คือ 30-40 คน และโรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษในทุกเนื้อหาสาระ ส่วนเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษส่วนใหญ่คือ เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

2. นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระยะเวลาในการเรียนในโครงการ English Program ส่วนใหญ่คือ 3 ปี ระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 4 หรือระดับดีมาก

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program ของผู้วิจัย พบว่าโรงเรียนในโครงการมีจุดแข็งคือ โรงเรียนในโครงการส่วนใหญ่แยกการบริหารจัดการออกจากการบริหารงานในหลักสูตรปกติ มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมาก โดยมีสภาพการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของครู สรุปได้ดังนี้

การเตรียมความพร้อมของครูสังคัมศึกษาในด้านเอกสาร ครูส่วนใหญ่จัดทำเอกสารเอง โดยวิธีการส่วนใหญ่คือค้นหาจากหนังสือวิชาการ ร่องลงมาคือค้นหาจากอินเทอร์เน็ต และแปลตำราภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ การเตรียมความพร้อมของครูสังคัมศึกษาในด้านความรู้และเนื้อหา ครูส่วนใหญ่ใช้การค้นหาเพิ่มเติม ร่องลงมาคือศึกษาจากแบบเรียนหรือหลักสูตร ส่วนแหล่งค้นหาเพิ่มเติมส่วนใหญ่คือ อินเทอร์เน็ต ร่องลงมาคือหนังสือพิมพ์หรือข่าวสาร การเตรียมความพร้อมของครูสังคัมศึกษาในด้านภาษา ครูส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่แล้ว เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ ร่องลงมาคือจบการศึกษาจากต่างประเทศ การเตรียมความพร้อมของครูสังคัมศึกษาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนหรือวิธีสอน ครูส่วนใหญ่มีการค้นหาเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

2.1 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ดังนี้

1) การดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ครูส่วนใหญ่ดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูที่สอนสังคัมศึกษาด้วยกัน โดยส่วนใหญ่วางแผนการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัย และยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก

2) กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดในวิชาสังคัมศึกษา

ด้านกิจกรรมในห้องเรียน ครูส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย ร่องลงมาคือการใช้คำถาม การใช้กิจกรรมกลุ่ม และการให้จัดทำโครงงาน ส่วนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ใช้การจัดนิทรรศการเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร่องลงมาคือการทำศึษาหรือการศึกษาออกสถานที่

3) การสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคัมศึกษา

ครูส่วนใหญ่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคัมศึกษาโดยครูสังคัมศึกษาชาวไทย ซึ่งส่วนใหญ่สอดแทรกไว้ในเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ร่องลงมาคือสอดแทรกไว้ในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง และเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

4) การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคัมศึกษากับกลุ่มสาระอื่น ๆ ในหลักสูตร English Program

ครูส่วนใหญ่มีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการส่วนใหญ่คือกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รองลงมาคือกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน

ครูส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษาในระดับดี

6) การจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน

ครูส่วนใหญ่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน โดยส่วนใหญ่จะให้เรียนเสริมหลังเลิกเรียนหรือในวันเสาร์ รองลงมาคือให้ทำแบบฝึกหัดเสริม

2.2 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน

กิจกรรมที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนพบว่าโดยภาพรวมกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าครูมีการปฏิบัติในระดับมากคือ ครูอธิบายให้ฟัง ครูแสดงหรือสาธิตให้นักเรียนดู ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม และครูสอนโดยเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ชีวิตประจำวัน กิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าครูมีการปฏิบัติในระดับน้อยคือ ครูจัดศูนย์การเรียนรู้ ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น ครูให้นักเรียนเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น e-learning และครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่ากิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ครูอธิบายให้ฟัง รองลงมาคือ ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม และครูจัดกลุ่มเรียนย่อย/ทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนกิจกรรมที่นักเรียนเห็นว่าครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ ครูจัดกิจกรรมค่าย รองลงมาคือครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่

3. ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

3.1 สภาพสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครู

1) การส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน

ด้านหนังสือสำหรับครู ครูส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ด้านหนังสือ

เรียนของนักเรียน ครูส่วนใหญ่จัดทำเป็นต้นฉบับเอกสารให้โรงเรียนจัดพิมพ์ให้ ส่วนด้านสื่อประเภทอื่น ๆ ครูส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน โดยส่วนใหญ่โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ฉายภาพ(Projector) และคอมพิวเตอร์พร้อมติดตั้งอินเทอร์เน็ตให้

2) การดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอน

ครูส่วนใหญ่ดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเอง โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการค้นหาจากเว็บไซต์ รองลงมาคือจัดทำโปรแกรมนำเสนองานใช้ในทุกคาบเรียน

3) การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา

สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ครูส่วนใหญ่ใช้ในวิชาสังคมศึกษาคือเอกสารประกอบการเรียนการสอน รองลงมาคือโปรแกรมนำเสนองาน ภาพประกอบ และอินเทอร์เน็ต

4) หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

ครูส่วนใหญ่มีหนังสือเรียนในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา โดยครูที่มีหนังสือเรียนในการจัดการเรียนการสอนเป็นครูสังคมศึกษาชาวไทยมากกว่าครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศ ส่วนหนังสืออ่านประกอบครูส่วนใหญ่มีหนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา โดยครูสังคมศึกษาชาวไทยมีหนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษามากกว่าครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศ

3.2 สภาพสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมครูมีการใช้หนังสือเรียนและ/หรือหนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก สื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าครูใช้มากที่สุดคือโปรแกรมนำเสนองาน (PowerPoint) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่า สื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เห็นว่าครูใช้ในระดั้มากคือ ภาพประกอบ และวีดิทัศน์ ส่วนสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าครูใช้น้อยที่สุดคือ บัตรคำ รองลงมาคือ ชุมชน

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

4.1 สภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครู

ครูส่วนใหญ่เป็นผู้ประเมินหลักในการวัดและประเมินผลการเรียน รองลงมาคือ

ให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยวิธีการส่วนใหญ่ใช้การวัดผลและประเมินผลการเรียนโดยการทดสอบ รองลงมาคือประเมินจากแบบฝึกหัดหรือใบงาน ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน และประเมินจากรายงานหรือโครงการงาน

4.2 สภาพการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียนพบว่า วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ครูใช้มากที่สุดคือ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ รองลงมาคือ ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน และครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/โครงการงาน วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ครูใช้น้อยที่สุดคือ ครูให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน

ตอนที่ 3 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของครู สรุปได้ดังนี้

ปัญหาที่ครูชาวไทยส่วนใหญ่พบคือ การมีเวลาจำกัด/ต้องใช้เวลาเตรียมมากกว่าเตรียมการสอนภาคปกติ ซึ่งมีแนวทางการแก้ปัญหาที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยใช้คือทำเอกสารประกอบเป็นรายหน่วยเพื่อให้ใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง ปัญหารองลงมาคือ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามีมากและกว้าง ซึ่งมีแนวทางการแก้ปัญหาที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยใช้คือกำหนดขอบเขตของเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา และเลือกสอนเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ในรายละเอียดปลีกย่อยให้นักเรียนค้นคว้าเอง ปัญหาไม่ทราบความสามารถพื้นฐานของนักเรียน ปัญหาเนื้อหาในแบบเรียนแต่ละเล่มไม่ตรงกัน ทั้งที่เป็นเนื้อหาเรื่องเดียวกัน ปัญหาขาดความรู้/ทักษะในการทำสื่อการสอน ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยให้นักเรียนและเพื่อนครูช่วยกันทำสื่อการสอนเพื่อใช้ร่วมกัน และปัญหาที่มีความลำบากในการหาเจ้าของภาษามาตรวจความถูกต้องของเอกสาร ส่วนปัญหาที่พบเฉพาะครูต่างประเทศคือ ปัญหาไม่รู้วิธีวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย ซึ่งเป็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ครูชาวต่างประเทศพบ ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศมีการแก้ปัญหาโดยทดลองใช้กิจกรรมต่าง ๆ แล้วเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนไทย และปัญหามีแหล่งค้นคว้าไม่เพียงพอ

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

1) **ด้านกิจกรรมในห้องเรียน** ครูส่วนใหญ่พบปัญหานักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใส่ใจ ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยอบรม/ตักเตือน/อธิบายให้นักเรียนเข้าใจหน้าที่ของผู้เรียนที่ดีโดยรวมและรายบุคคล และสร้างข้อปฏิบัติร่วมกันในการเรียน รองลงมาคือปัญหานักเรียนในห้องมีจำนวนมาก ปัญหานักเรียนมีความสามารถไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี และปัญหานักเรียนไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวไทยคือ เวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้ นักเรียนไม่ชอบทำกิจกรรมรายบุคคล และไม่มีห้องประจำสำหรับวิชาสังคมศึกษา ทำให้ไม่สะดวกในการเรียน โดยปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ครูชาวไทยไม่ได้ระบุนการแก้ปัญหาหรือเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา ส่วนปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศคือ หยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ซึ่งเป็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ครูชาวต่างประเทศพบ ปัญหาจัดสอนเนื้อหาได้ไม่ครบตามหลักสูตร เนื่องจากมีเนื้อหามาก ปัญหาที่นักเรียนไทยไม่กล้าแสดงออก และปัญหานักเรียนไม่สนใจครูต่างประเทศเท่าครูไทย โดยปัญหาทั้งหมดที่ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศพบ ไม่ได้ระบุนการแก้ปัญหาหรือเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา

2) **ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร** ครูส่วนใหญ่พบปัญหาคือไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าครูสังคมศึกษาชาวไทยไม่มีโอกาสจัดเนื่องจากไม่ใช่ครูประจำ ส่วนครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศไม่มีโอกาสจัดเนื่องจากไม่ใช่ครูไทย โดยทั้งครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหา นอกจากนี้ครูสังคมศึกษาชาวไทยพบปัญหากิจกรรมนอกสถานที่ที่มีเวลาจำกัด

2.2 ปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูตามการรับรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าพบปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูที่พบมากที่สุดคือ ครูอธิบายเนื้อหาไม่เข้าใจ รองลงมาคือ ครูอธิบายการทำงานกลุ่มไม่ชัด ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาของครูที่พบน้อยที่สุดคือ กิจกรรมที่ครูใช้สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา รองลงมาคือ ครูไม่เปิดโอกาสให้ถามคำถาม

3. ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

3.1 ปัญหาสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนของครู

ครูส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน รองลงมาคือพบปัญหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้งานไม่ได้เมื่อต้องใช้สอน ซึ่งแนวทางที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้แก้ปัญหาคือ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่หรือนักเรียนที่เคยอบรมมาแก้ไขอุปกรณ์ แนวทางที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยใช้อีกประการคือ ใช้การบรรยายหรือใช้การเขียนกระดานแทนเมื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวไทยคือ ไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับฉายโปรแกรมนำเสนองาน (PowerPoint) ปัญหาต้องจัดทำสื่อเป็นภาษาอังกฤษ ปัญหาไม่มีคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน ปัญหาไม่มีสื่อการสอนในบางหน่วย ปัญหาไม่มีตำราวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ ปัญหาเอกสารประกอบการสอนที่ผู้สอนทำต้องยึดตามหลักสูตร ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจเหมือนตำราที่ทำจำหน่าย ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดยพยายามปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนเสมอ และปัญหาที่พบเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศคือ แผนที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนครู โดยครูชาวต่างประเทศเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาว่า ควรมีตารางการขอใช้สื่อการสอนที่เป็นส่วนรวม

3.2 ปัญหาสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามการรับรู้ของนักเรียน

ปัญหาสื่อการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าพบปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบปัญหาสื่อการเรียนรู้ของครูสังคมศึกษาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาหนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมไม่เพียงพอ รองลงมาคือ ปัญหาสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ปัญหาสื่อมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน มองเห็นไม่ชัด

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

4.1 ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครู

ครูส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการวัดผลและประเมินผลการเรียน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าครูสังคมศึกษาชาวไทยพบปัญหาในการให้งานกลุ่ม นักเรียนบางคนในกลุ่มไม่ช่วยเพื่อนทำ ซึ่งครูสังคมศึกษาชาวไทยมีวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้การทดสอบย่อยโดยไม่แจ้งล่วงหน้าเพื่อประเมินนักเรียนรายบุคคล และปัญหาไม่สามารถประเมินนักเรียนรายบุคคลได้ เพราะมีนักเรียนจำนวนมาก ซึ่งครูสังคมศึกษาชาวไทยมีวิธีการแก้ปัญหาโดยประเมินผลเป็นกลุ่ม

ในกรณีมีนักเรียนจำนวนมาก และใช้การทดสอบประเมินผลรายบุคคล ส่วนครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศพบปัญหาคือ นักเรียนสามารถสอบใหม่ได้ถ้าสอบไม่ผ่าน ทำให้ไม่สามารถประเมินผลได้จริง ซึ่งครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศมีวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมาก ๆ เพื่อประเมินผลการมีส่วนร่วมในการเรียนและพบปัญหานักเรียนไม่สามารถทำข้อสอบแบบอัตนัยได้ แต่ไม่ได้ระบุแนวทางการแก้ปัญหา

4.2 ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครูตามการรับรู้ของนักเรียน

ปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน โดยภาพรวมนักเรียนเห็นว่าปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบปัญหาการวัดผลและประเมินผลการเรียนของครูสังคมศึกษาที่พบมากที่สุดคือ ครูสั่งงานจำนวนมากเกินไป รองลงมาคือ ครูไม่เปิดโอกาสให้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น ส่วนปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ ครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 4 ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน

โดยภาพรวมปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนพบในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีสมาธิในการเรียน รองลงมาคือ ไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูอธิบาย และไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา ส่วนปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนที่พบน้อยที่สุดคือ เข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่มไม่ได้ รองลงมาคือ ปัญหาไม่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล

ตอนที่ 5 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยในด้านสภาพ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program ของครูสังคมศึกษาและตามการรับรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ทำ

การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญ และเสนอเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 31 สรุปแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program

ด้าน	ประเด็นปัญหาที่พบ	แนวทางในการแก้ปัญหา
ครู	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการเตรียมความพร้อม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตรของครู 1.2 ด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอน 1.3 การขาดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครู 2. ด้านการคัดเลือกครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 ครูควรมีการศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรให้เข้าใจเพื่อให้เลือกจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ 1.2 ครูควรจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรหรือร่วมกันจัดทำแบบเรียนโดยยึดเนื้อหาจากหลักสูตรเป็นหลัก เพื่อได้เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาตรงตามหลักสูตร 1.3 ครูควรมีการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกเหนือจากการบรรยาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 2. ครูผู้สอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program ควรจบการศึกษาในด้านการศึกษาโดยตรง หากไม่ได้จบด้านการศึกษาควรได้รับการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน อาจโดยการอบรม สัมมนาต่างๆ และครูควรเป็นครูประจำการ
การบริหารจัดการของโรงเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. โรงเรียนควรมีแนวทางในการบริหารการจัดการกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพให้นักเรียน รวมถึงการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ชุมชน เพื่อให้ นักเรียน ได้ความรู้ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ

ด้าน	ประเด็นปัญหาที่พบ	แนวทางในการแก้ปัญหา
การบริหารจัดการของโรงเรียน	2. การสอนไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นของโรงเรียน	2. โรงเรียนควรมีการวางแผนกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจะจัดล่วงหน้าและแจ้งให้ครูทราบเพื่อให้ครูสามารถวางแผนการสอนที่สอดคล้องกับเวลาได้
นักเรียน	ด้านพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน	โรงเรียนควรมีการวัดระดับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนรับเข้าร่วมโครงการ และควรมีการเพิ่มเติมความรู้ภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้

จากตารางที่ 31 แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยของผู้วิจัยมีรายละเอียดของประเด็นปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาด้านครูผู้สอน

1.1 การเตรียมความพร้อมของครู

1.1.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร จากผลการวิจัยในด้านการเตรียมความพร้อมของครูในด้านความรู้เนื้อหา พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้การค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต โดยครูไม่ได้เตรียมความพร้อมโดยศึกษาจากหลักสูตรเป็นหลัก อาจทำให้ครูขาดความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร ซึ่งอาจส่งผลให้การเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด แนวทางที่ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหาดังกล่าวได้คือ ครูควรมีการศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการเลือกจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้

1.1.2 ด้านเอกสารประกอบการเรียนการสอน จากผลการวิจัยในด้านการเตรียมความพร้อมของครูในด้านเอกสารพบว่า ครูส่วนใหญ่เตรียมเอกสารโดยใช้การค้นหาจากหนังสือวิชาการและอินเทอร์เน็ต ครูไม่ได้เตรียมเอกสารโดยศึกษาจากหลักสูตรเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้ได้เนื้อหาที่ไม่ตรงตามหลักสูตร ประกอบกับผลการวิจัยในด้านปัญหาการเตรียมความพร้อม ครูชาวไทยส่วนใหญ่พบปัญหาเวลามีจำกัด/ใช้เวลาเตรียมมากกว่าการสอนภาคปกติ ซึ่งครูชาวไทยมีการแก้ปัญหาโดย ทำเอกสารเป็นรายหน่วยเพื่อให้ใช้เวลาในการค้นคว้าน้อยลง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูประสบปัญหาเนื่องจากความไม่พร้อมของเอกสารประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้แนวทางที่ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้แก้ปัญหาดังกล่าวได้คือ ครูสังคมศึกษาแต่ละ

โรงเรียน ควรมีการร่วมกันจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนหรือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา เป็นภาษาอังกฤษขึ้นใช้ร่วมกัน โดยศึกษาจากหลักสูตรเป็นหลัก เพื่อให้ได้เอกสารหรือแบบเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีเนื้อหาตรงตามความต้องการของหลักสูตรมากที่สุด โดยในปีการศึกษาต่อ ๆ มา ครูสามารถใช้วิธีการร่วมกันเพิ่มเติมเนื้อหาหรือปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยได้ อีกทั้งยังสามารถใช้ได้ทั้งครูสังคมศึกษาที่เป็นชาวไทยและครูชาวต่างประเทศอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

1.1.3 การขาดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายของครู แม้ว่าจากผลการวิจัยด้านการเตรียมความพร้อม ครูส่วนใหญ่จะระบุว่ามีการค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย แต่จากผลการวิจัยด้านสภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู รวมทั้งตามการรับรู้ของนักเรียนพบว่า ครูยังคงใช้การบรรยายเป็นกิจกรรมหลัก ซึ่งนอกจากจะเป็นกิจกรรมที่ขาดความน่าสนใจแล้ว ยังไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ในวิชาสังคมศึกษา เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหาตามกระบวนการทางสังคมศาสตร์ ทักษะการเรียนรู้ อาทิ ทักษะการพูด การนำเสนอ รวมไปถึงทักษะกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพได้คือ ครูควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านเจตคติและค่านิยม เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติไปใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้อาจโดยการสนับสนุนของโรงเรียนในด้านการพัฒนาวิชาการสำหรับครู เช่น การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ เป็นต้น

1.2 การคัดเลือกครู จากผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูสังคมศึกษาในโครงการ English Program ครูส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในด้านการศึกษาโดยตรง ส่วนใหญ่จบการศึกษาในด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ซึ่งจากประเด็นดังกล่าว อาจส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ประกอบกับผลการวิจัยในด้านปัญหาการเตรียมความพร้อมของครูชาวต่างประเทศพบว่า มีปัญหาที่สำคัญคือครูไม่รู้ว่าวิธีการสอนใดเหมาะกับนักเรียนไทย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวทางที่จะสามารถแก้ปัญหาได้คือ โรงเรียนควรมีการคัดเลือกครูที่จะเป็นผู้สอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program โดยเฉพาะครูชาวต่างประเทศจากครูที่จบการศึกษาในด้านการสอนสังคมศึกษาโดยตรง หรือหากเป็นครูที่จบการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศึกษา โรงเรียนควรมีการสนับสนุนการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ครูสังคมศึกษา อาจโดยการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับวิธีการสอนใหม่ ๆ หรือการสนับสนุนให้เข้าร่วมการสัมมนาวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ครูผู้สอนในโครงการที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหา และมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนควรคัดเลือก

ครูผู้สอนที่สามารถเป็นครูประจำการได้ ทั้งนี้เพื่อให้ครูมีโอกาสดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาด้านเจตคติและค่านิยมให้แก่นักเรียน

2. ประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน

2.1 การบริหารการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากผลการวิจัยในด้านปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศพบปัญหาการไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเนื่องจากไม่ใช่ครูชาวไทยและไม่ใช่ครูประจำการ ตรงกับนักเรียนที่ระบุว่าครูมีการจัดการศึกษาออกสถานที่น้อย และใช้ชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอนน้อย ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวทางที่จะแก้ปัญหาได้คือ โรงเรียนควรมีแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยมีการเชื่อมโยงไปสู่แหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้วย อาจมีการจัดตั้งฝ่ายสนับสนุนงานวิชาการของครูขึ้น โดยมีครูประจำการรับผิดชอบทำหน้าที่สนับสนุนดูแลและช่วยเหลือครูผู้สอนที่ไม่ใช่ครูประจำการ รวมไปถึงครูชาวต่างประเทศในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนในการที่จะได้รับทั้งความรู้และการพัฒนาทักษะต่าง ๆ จากการออกปฏิบัติการหรือเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อื่นนอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

2.2 การสอนไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นของโรงเรียนมาแทรก จากผลการวิจัยในด้านปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูพบว่า ครูชาวไทยพบปัญหาเวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้ ขณะที่ครูชาวต่างประเทศพบปัญหาส่วนใหญ่คือการหยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นของโรงเรียนมาแทรก ประกอบกับความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้ปรับปรุงในวิชาสังคมศึกษาคือ การเพิ่มชั่วโมงเรียนเนื่องจากเรียนไม่ทันเวลา จากสภาพและปัญหาที่พบในการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวทางที่เหมาะสมจะใช้ในการแก้ปัญหาคือ โรงเรียนควรมีการวางแผนงานหรือปฏิทินงานของโรงเรียนล่วงหน้า เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเวลาจริงได้ หากในกรณีที่เป็นเหตุสุดวิสัย โรงเรียนมีความจำเป็นต้องจัดกิจกรรมโดยไม่สามารถแจ้งครูล่วงหน้าได้ ครูอาจจะต้องติดตามและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง

3. ประเด็นปัญหาด้านนักเรียน

ด้านพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียน จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการ

สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการวัดระดับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนรับนักเรียนเข้าเรียนในโครงการ แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในด้านปัญหาการจัดการเรียนการสอน ครูยังระบุถึงปัญหานักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ดี และปัญหานักเรียนไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่านอกจากโรงเรียนจะจัดให้มีการวัดระดับพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนรับเข้าเรียนในโครงการแล้ว แนวทางหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหาได้คือ โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนปรับพื้นฐานภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน โดยอาจมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับศัพท์เฉพาะในวิชาต่าง ๆ รวมถึงวิชาสังคมศึกษา และเมื่อเข้าเรียนในโครงการแล้วควรมีการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนมีศักยภาพทางด้านภาษาเพียงพอต่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ โดยผ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการศึกษาเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

สำหรับข้อมูลทั่วไปด้านสัญชาติของครูสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนสอนใหญ่เป็นครูชาวไทย ผู้วิจัยมีความคิดว่าการที่ครูสังคมศึกษาเป็นครูชาวไทยมากกว่าครูชาวต่างประเทศทั้งที่เป็นโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ หรือ English Program เป็นเพราะโครงการ English Program เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีใช้วิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความเป็นไทย กฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ที่มีการกำหนดว่าจะต้องสอนโดยครูไทย (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:5) ประกอบกับหากครูผู้สอนเป็นครูชาวต่างประเทศ จะต้องมีการมีครูไทยเป็นผู้สอนร่วม (Co-Teacher) กับครูชาวต่างประเทศในทุกชั่วโมง (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:14) ดังนั้น การเลือกครูชาวไทยที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นครูสังคม

ศึกษาแทนครูชาวต่างประเทศ จึงเหมาะสมกับหลักสูตรและเกิดความยุ่งยากน้อยกว่าในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ครูสังคมนักศึกษาชาวต่างประเทศได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร English Program มากกว่าครูสังคมนักศึกษาชาวไทย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการดำเนินงานของโครงการ English Program ระบุว่าครูผู้สอนชาวต่างประเทศต้องได้รับการอบรมด้านหลักสูตรของประเทศไทย ภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างน้อย 15 ชั่วโมง (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:3)

ข้อสังเกตประการหนึ่งจากผลการวิจัยคือ ครูสังคมนักศึกษาชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสอนสังคมศึกษา หรือในด้านการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ครูสังคมนักศึกษาชาวต่างประเทศไม่ได้จบการศึกษาในด้านการศึกษานั้น อาจส่งผลในเรื่องความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบข้อสังเกตอีกประการหนึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ครูสังคมนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูชั่วคราว(part time) ไม่ใช่ครูประจำการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะมีข้อกำหนดในการบริหารงานเพื่อสนับสนุนโครงการ English Program ว่าครูที่เป็นชาวไทย ได้แก่ ครูประจำการของโรงเรียน มาช่วยปฏิบัติงานในโครงการโดยไม่มีค่าตอบแทน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:12) จึงอาจทำให้ครูประจำการส่วนใหญ่ไม่ต้องการสอนในโครงการ หรือขาดแรงจูงใจในการทำงาน นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ครูส่วนใหญ่เป็นครูชั่วคราว ครูผู้สอนจะพบนักเรียนเฉพาะในคาบเรียนเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้พบปะพูดคุยหรือดูแลพฤติกรรมของนักเรียนนอกเหนือจากเวลาที่มีการเรียนการสอน ซึ่งอาจทำให้ครูผู้สอนขาดความผูกพันกับนักเรียน และขาดโอกาสที่จะอบรมบ่มนิสัย ซึ่งส่งผลต่อการปลูกฝังด้านคุณธรรม จิตตคติ และค่านิยมที่ดีให้แก่นักเรียน อันเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครูผู้สอนสังคมนักศึกษาที่จะต้องช่วยพัฒนานักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสังคมนักศึกษาในด้านจิตตคติและค่านิยม เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน รู้จักคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่า อนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เป็นต้น (กรมวิชาการ, 2545:11) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการถ่ายทอดจิตตคติและค่านิยมที่ดีให้แก่นักเรียน อาจโดยการอบรมสั่งสอน การกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติ รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาและอาศัยความผูกพันระหว่างครูกับลูกศิษย์

2. สภาพด้านการเตรียมความพร้อมของครู

สำหรับด้านการเตรียมความพร้อมของครู ผลการวิจัยพบว่าการเตรียมความพร้อมในด้านเอกสารและด้านเนื้อหา/ความรู้ ครูสังคมศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยมีความคิดว่า เป็นเพราะครูไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ใช้คอมพิวเตอร์ เป็น และไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ และคอมพิวเตอร์ยังเป็นเครื่องมือหลักสำคัญสำหรับผู้สอนเพื่อเข้าถึงทรัพยากรการเรียน การเตรียมแผนการสอน และให้การบ้าน (กิตานันท์ มลิทอง, 2548:95) นอกจากนี้การเตรียมความพร้อมในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศมีการใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ตรงตามที่กรมวิชาการ (2545:207) ระบุไว้ว่า เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา ผู้สอนจะต้องรู้จักนำวิธีสอนและเทคนิคการสอนมาจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา(2548:5) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบโครงงาน การสอนแบบบูรณาการ การสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและสรุปเป็นองค์ความรู้ได้

3. สภาพด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 ด้านการดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าในด้านการดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้งครูสังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศมีการร่วมกันดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้กับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน โดยส่วนใหญ่วางแผนโดยกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัย และยึดจากเนื้อหาหลักสูตรเป็นหลัก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่มีการร่วมกันดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเพราะ ในการเรียนการสอนในทุกรายวิชา ต้องมีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักเรียนร่วมกัน ดังนั้นการร่วมกันดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูจึงช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลการเรียนรู้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ประกอบกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการดำเนินงานของโครงการ English Program กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้ครูผู้สอนทุกคน ทั้งที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งกัน

และกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:3)

3.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดในวิชาสังคมศึกษาในโครงการ English Program ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย การใช้คำถาม กิจกรรมกลุ่ม และการให้จัดทำโครงการเป็นกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งนับว่าเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายพอสมควร แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่ครูทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศใช้ในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดคือการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยจากข้อมูลของนักเรียนที่เห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูมากที่สุดคือครูอธิบายให้ฟัง ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่การบรรยายเป็นกิจกรรมที่มีการจัดมากที่สุด เป็นเพราะข้อดีของวิธีสอนโดยการบรรยาย ซึ่ง ทิศนา แชมมณี (2548:329) ได้กล่าวถึงว่าเป็นวิธีสอนที่ใช้เวลาน้อย เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ สามารถใช้กับผู้เรียนจำนวนมากได้ เป็นวิธีสอนที่สะดวกไม่ยุ่งยาก และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระได้มาก แต่อย่างไรก็ตามจากความคิดเห็นเพิ่มเติมที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาพบว่า มีนักเรียนบางคนเสนอให้ครูมีการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าการบรรยายมีข้อจำกัดเช่นกัน และผลการวิจัยในด้านปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังพบว่า ครูสังคมศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่พบปัญหานักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้ การที่นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขาดความน่าสนใจ ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประกอบกับเป็นการเรียนรู้เนื้อหาวิชาสังคมศึกษาผ่านภาษาอังกฤษ นักเรียนอาจไม่เข้าใจและไม่สามารถซักถามในประเด็นที่สงสัยได้ สอดคล้องกับทิศนา แชมมณี (2548:329) ที่กล่าวถึงข้อจำกัดของวิธีการสอนโดยการบรรยายว่า เป็นวิธีการสอนที่ผู้เรียนมีบทบาทน้อย จึงอาจทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการบรรยาย ถ้าผู้บรรยายไม่มีศิลปะในการบรรยายที่ดึงดูดใจผู้เรียน ขาดการเรียบเรียงเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม ผู้เรียนอาจไม่เข้าใจและไม่สามารถซักถามได้

นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังมีข้อค้นพบว่า กิจกรรมในห้องเรียนที่ทั้งครูสังคมศึกษาชาวไทยมีการจัดน้อยที่สุดและครูชาวต่างประเทศไม่มีการจัดเลยคือ การจัดศูนย์การเรียน ผู้วิจัยมีความคิดว่าการที่มีการจัดกิจกรรมประเภทนี้น้อย เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมการมาก สอดคล้องกับทิศนา แชมมณี (2548:329) ที่กล่าวถึงข้อจำกัดของวิธีการสอนโดยการจัดศูนย์การเรียนว่า เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนต้องใช้เวลาในการเตรียมการมาก และเป็นวิธีสอน

ที่ต้องใช้สื่อและวัสดุต่าง ๆ และงบประมาณมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ครูสังคมศึกษาโดยเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศไม่มีการจัดกิจกรรมศูนย์การเรียน เนื่องจากครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาในด้านการศึกษาโดยตรง จึงอาจทำให้ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องวิธีการจัดการเรียนการสอน

ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรผลการวิจัยพบว่า ครูมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต้องใช้เวลาและงบประมาณจำนวนมาก สอดคล้องกับงานงานวิจัยของเนตรนพิชญ์ จำปาเทศ(2534:120) ที่พบว่าครูให้นักเรียนออกไปปฏิบัติในพื้นที่จริง ครูมีการจัดน้อย เนื่องจากอาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการ โดยเฉพาะเรื่องเวลา สถานที่ การควบคุมต่าง ๆ อาจทำได้ไม่ทั่วถึง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี ครุณาสวัสดิ์ (2548: บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ขาดงบประมาณในการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ แต่จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงานของโครงการ English Program ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนในโครงการมีงบประมาณจำนวนมากจากการเก็บเงินสนับสนุนบำรุงการศึกษาจากนักเรียน กล่าวคือในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่เกินคนละ 35,000 บาทต่อภาคเรียน และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เกินคนละ 40,000 บาทต่อภาคเรียน(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา,2548:28) ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การขาดงบประมาณไม่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย แต่จากผลการวิจัยด้านปัญหาพบว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งครูชาวไทยให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไม่ใช่ครูประจำการ ส่วนครูชาวต่างประเทศให้เหตุผลว่าเป็นเพราะไม่ใช่ครูชาวไทย ผู้วิจัยจึงมีข้อสังเกตจากผลการวิจัยว่าการที่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรน้อย อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการของโรงเรียน

สำหรับการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่ที่มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยคือครูสังคมศึกษาชาวไทย ซึ่งส่วนใหญ่สอดแทรกไว้ในเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย รองลงมาคือสอดแทรกไว้ในเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมือง และเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะเนื้อหาที่จะสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยได้เป็นเนื้อหาที่วาดด้วยเรื่องของประเทศไทย วัฒนธรรมไทย และกฎหมายไทยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สอนเป็นภาษาไทย(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:5) ซึ่งครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศไม่สามารถสอนได้ และผู้วิจัยมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมดี เนื่องจากสอดคล้องกับเป้าหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่มุ่งสร้างคุณภาพของผู้เรียนในการยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ดีงามไว้เป็นมรดกของชาติ เพื่อสันติสุขของสังคมไทยและสังคมโลก (กรมวิชาการ, 2545:13)

ด้านการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษากับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในหลักสูตร English Program ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศมีการบูรณาการน้อยกว่าครูชาวไทย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะครูชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษา ด้านการศึกษาโดยตรง ทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว มาแล้วข้างต้น อาจทำให้ต้องมีการขยายความรู้ด้านวิธีสอนและการบูรณาการให้แก่ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศต่อไป

นอกจากนี้จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการสอนเสริมให้กับนักเรียน ครูสังคมศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เป็นเพราะการสอนเสริมเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับการเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่นักเรียนบกพร่องได้

จากผลการวิจัยสภาพด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและตามการรับรู้ของนักเรียน รวมทั้งจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้วิจัยพบว่า ครูใช้กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลายและขาดความน่าสนใจ อีกทั้งกิจกรรมส่วนใหญ่ยังไม่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในด้านทักษะและกระบวนการในวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งระบุว่านักเรียนควรจะได้พัฒนากระบวนการต่างๆ จนเกิดทักษะและกระบวนการ ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียนรู้ และทักษะกระบวนการกลุ่ม (กรมวิชาการ, 2545:10)

4. สภาพด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้ครูผู้สอน ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการ English Program มีการสนับสนุนด้านเงินทุนจากผู้ปกครองมาก จึงเอื้อต่อการจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้ครู และยังสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการดำเนินงานของโครงการ English Program ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดให้มีสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เรียนอย่างครบถ้วนและเพียงพอ ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอน สื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์

และสื่อในลักษณะ ICT ทางภาษาอังกฤษกับผู้เรียน(สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:6) และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของพริมรส นนทภักดิ์(2547:265) ที่พบว่าโรงเรียนสองภาษาได้จัดหาสื่ออุปกรณ์ให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียน เช่น หนังสือเรียน เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ และจัดหาสื่ออุปกรณ์ให้อาจารย์ใช้ประกอบการสอน เช่น เครื่องฉายข้ามภาพสีระยะ เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ การมีความพร้อมในด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ผู้วิจัยคิดว่าเป็นผลอย่างยิ่งต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะสื่อการเรียนรู้ที่เปรียบพร้อมและมีคุณภาพจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจได้ง่ายขึ้น ตรงกับที่ดวงกมล สิ้นเพ็ง(2549:47) กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพว่า มีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจได้ง่าย รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ และเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

ในด้านสื่อการเรียนรู้ที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนส่วนใหญ่ระบุตรงกันว่า สื่อการเรียนการสอนที่ครูใช้มากที่สุดคือ โปรแกรมนำเสนองาน (PowerPoint) ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ครูใช้โปรแกรมนำเสนอเป็นสื่อการเรียนการสอนมากที่สุดเป็นเพราะโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น และโปรแกรมนำเสนองานยังเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2548:93-94) กล่าวถึงเทคโนโลยีว่าช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาและเป็นเครื่องมือสำคัญในการก้าวเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร

นอกจากนี้จากผลการวิจัย ยังมีข้อค้นพบว่าครูสังคมศึกษาในโครงการ English Program ใช้ชุมชนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด ตรงกับผลการวิจัยจากนักเรียนที่ระบุว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดน้อยที่สุดคือ การจัดกิจกรรมค่าย และการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ จากงานวิจัยในอดีตพบว่าอาจเป็นเพราะการออกไปเรียนรู้จากชุมชนต้องใช้เวลาและการเตรียมความพร้อมมาก เช่นในงานวิจัยของเนตรนพิชัญ จำปาเทศ (2534:122) ที่พบว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำนักเรียนออกไปหาข้อมูลจากแหล่งวิทยาการ ครูมีการจัดน้อย อาจเป็นเพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ประกอบกับการมีปัญหาดังกล่าว เช่น การใช้เวลาในแหล่งชุมชนมีจำกัด วิทยาการมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน แต่ผู้วิจัยมีข้อสังเกตจากงานวิจัยว่า ในปัจจุบันชุมชนไม่น่าจะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ครูใช้น้อยที่สุด เนื่องจากปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ที่กล่าวถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ในทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกัน

พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545:14-15) ชุมชนจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2549:8) ยังกล่าวถึงในแนวทางการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองผู้เรียน และชุมชน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ครูสังคมศึกษาในโครงการ English Program ใช้ชุมชนเป็นสื่อการเรียนรู้น้อยที่สุด อาจสอดคล้องกับปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ักเรียนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น อันอาจเป็นผลจากการบริหารจัดการของโรงเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าโรงเรียนน่าจะมีการพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดต่อไป

5. สภาพด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

สำหรับการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่ใช้การประเมินผลด้วยการทดสอบ และการประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน ซึ่งระบุตรงกับนักเรียนว่าวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่ครูใช้มากที่สุดคือ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ รองลงมาคือครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน วิธีการวัดและประเมินผลรองลงมาที่ครูทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศใช้คือ ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับนักเรียนที่ระบุว่านอกจากการให้ทำแบบทดสอบ วิธีการรองลงมาคือ ครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/โครงการ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านอกจากการประเมินผลด้วยการทดสอบแล้ว ครูสังคมศึกษาในโครงการ English Program ยังให้ความสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริง ตรงตามความต้องการของการวัดและประเมินผลวิชาสังคมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ว่าเนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ/โครงงาน เป็นผู้ผลิตผลงาน รวมทั้งมีการทำงานกลุ่ม และการจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างกล่าวจะเน้นการประเมินผลจากสภาพจริง (authentic assessment) อันเป็นการประเมินที่เอื้อต่อการค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน(วิชาการ,2545:219-220)

6. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

6.1 ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาชาวไทย ส่วนใหญ่มีปัญหาเวลาในการสอนจริงไม่ตรงกับเวลาที่วางแผนไว้ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมาเป็นระยะเวลานาน เห็นได้จากงานวิจัยของสุวรรณ ฤทธิมนตรี(2535:121) ที่พบว่าเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา หรืออาจเป็นเพราะครูสังคมศึกษายึดตำรามากเกินไป ไม่มีความยืดหยุ่นจนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศินี ครุณาสวัสดิ์ (2548:บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมงสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และจากผลการวิจัย ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ยังระบุว่าปัญหาการหยุดเรียนบ่อย เนื่องจากมีกิจกรรมอื่นมาแทรก ซึ่งปัญหาจากทั้งครูสังคมศึกษาชาวไทยและชาวต่างประเทศสอดคล้องกับนักเรียนที่ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่อยากให้โรงเรียนปรับปรุงว่า ควรเพิ่มชั่วโมงเรียน เนื่องจากเรียนไม่ทัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่เวลาเรียนไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมในห้องเรียนกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพพอ จากการสังเกตและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัยพบว่า ครูสังคมศึกษาหลายคน โดยเฉพาะครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศต้องยกเลิกการเรียนการสอนในบางวัน เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ แทรกในชั่วโมงเรียน

ผลการวิจัยยังพบปัญหาอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนในห้องมีจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัญหาที่พบทั้งในครูสังคมศึกษาชาวไทยและครูชาวต่างประเทศ จากผลการวิจัยพบว่าจำนวนนักเรียนในห้องเรียนส่วนใหญ่มีจำนวน 30-40 คน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ประสบปัญหานี้ เนื่องจากโรงเรียนรับนักเรียนเกินจำนวนที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และยังไม่ตรงตามเกณฑ์และวิธีการดำเนินของโครงการ English Program ที่ระบุว่า การจัดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย ไม่เกินห้องละ 30 คน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:3) จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการผู้วิจัยยังพบว่า ครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศบางคน เห็นว่าจำนวนนักเรียนในห้องเรียนมากเกินไป สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษผ่านเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เสนอว่าควรมีจำนวนนักเรียนในห้องเรียนไม่เกิน 25 คนเท่านั้น จากความคิดเห็นของครูชาวต่างประเทศข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศ มีการรับรู้ต่อการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา ว่าเป็นการสอนภาษาอังกฤษมากกว่าการสอน

เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ซึ่งในประเด็นนี้อาจต้องมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมต่อไปในด้านการรับรู้ของครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศต่อการจัดการเรียนรู้อาชีพสังคมศึกษา

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีข้อค้นพบจากการวิจัยว่า ครูเห็นว่าคำศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษาเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ตรงกับผลการวิจัยที่ได้จากการสังเกตของผู้วิจัยที่พบว่า บางเนื้อหาสาระในวิชาสังคมศึกษา เช่น พระพุทธศาสนา เศรษฐศาสตร์ มีศัพท์เฉพาะที่ยากและมีจำนวนมาก ครูจำเป็นต้องอธิบายให้เข้าใจ ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ช้า บางครั้งครูต้องแก้ปัญหาโดยการใช้ภาษาไทยช่วยในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ แสดงให้เห็นว่าภาษาเป็นอุปสรรคในการอธิบายเนื้อหาในบางประเด็น ซึ่งหากเป็นครูสังคมศึกษาชาวไทย อาจแก้ปัญหาโดยใช้ภาษาไทยช่วยในการอธิบายได้ แต่หากเป็นครูชาวต่างประเทศอาจเกิดปัญหาในการถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่นักเรียนบางคนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่อยากให้โรงเรียนปรับปรุงว่า ควรมีการเรียนควบคู่ไปทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และบางคนเสนอให้เรียนเป็นภาษาไทย โดยให้เหตุผลว่าเข้าใจมากกว่าและใช้ในการสอบแข่งขันได้ จากผลจากการวิจัยที่ครูและนักเรียนระบุตรงกันข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในบางเนื้อหาสาระ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น สอดคล้องกับปัญหาประการหนึ่งที่ครูสังคมศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศกล่าวถึงคือ ปัญหาพื้นฐานภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่ดี

ปัญหาที่ครูพบในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอีกประการคือ ปัญหา นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน/ขาดการใฝ่รู้ ซึ่งเป็นปัญหาที่ครูสังคมศึกษาชาวไทยส่วนใหญ่พบ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดส่วนใหญ่เป็นการบรรยาย ซึ่งอาจไม่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาอีกคือ ปัญหา นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ปัญหา นักเรียนไม่สนใจครูชาวต่างประเทศเท่าครูชาวไทย ปัญหา นักเรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษไม่ดี และปัญหา นักเรียนไม่เข้าใจศัพท์เฉพาะในวิชาสังคมศึกษา รวมไปถึงผลการวิจัยด้านปัญหาการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนเองที่ปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน รองลงมาคือ นักเรียนไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า ปัญหาเหล่านี้ อาจมีความเชื่อมโยงกันกับปัญหา นักเรียนบางคนไม่สนใจ/ขาดการใฝ่รู้ กล่าวคือปัญหาเหล่านี้ อาจเป็นสาเหตุของการที่นักเรียนบางคนไม่สนใจเรียน ขาดการใฝ่รู้ นั่นเอง

6.2 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอน

ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนจากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ครูไม่พบปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการสอน แต่จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการและการสังเกตของผู้วิจัย รวมทั้งความคิดเห็นเพิ่มเติมจากนักเรียน ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ โดยครูส่วนใหญ่มองว่าไม่เป็นปัญหา จะใช้วิธีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนเป็นใบความรู้ แจกให้นักเรียน แต่นักเรียนมองว่าเป็นปัญหา โดยระบุว่ามีปัญหาในการจัดเก็บ เนื้อหาไม่ครบถ้วน/ตรงตามหลักสูตร และเสนอว่าควรมีการจัดทำหนังสือเรียนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ การที่ครูและนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกันในประเด็นข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องมาจากการรับรู้ของครูกับนักเรียนที่แตกต่างกัน ครูมองว่าใบความรู้ที่ครูทำแจกให้นักเรียนจัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ แต่นักเรียนมองว่า หนังสือเรียนหรือแบบเรียนเป็นเล่มจึงจะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดีได้ อย่างไรก็ตามแม้ว่าครูจะมองว่าการไม่มีหนังสือเรียนสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษไม่เป็นปัญหา แต่จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งค้นคว้าส่วนใหญ่ที่ครูใช้สำหรับจัดทำเอกสารประกอบการเรียน เป็นหนังสือวิชาการ/แบบเรียนจากต่างประเทศ ซึ่งจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัยพบว่าหนังสือส่วนใหญ่เป็นหนังสือของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีหลักสูตรที่แตกต่างกับของหลักสูตรของไทย ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ครูควรมีการศึกษาจากหลักสูตรเป็นหลัก เพราะเอกสารประกอบการเรียนการสอนหรือหนังสือเรียนที่ดีควรมีเนื้อหาครอบคลุมหลักสูตร ซึ่งครูสังคมศึกษาชาวต่างประเทศก็สามารถศึกษาจากหลักสูตรของไทยได้ เนื่องจากจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ากระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นภาษาอังกฤษในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้สำหรับครูชาวต่างประเทศแล้ว

7. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงแนวทางในการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยนำเสนอไปแล้วข้างต้น 3 ด้านคือด้านครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการของโรงเรียน และด้านนักเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีแนวทางหรือเงื่อนไขที่จะนำมาสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการ English Program ได้ ทั้งนี้

เนื่องจากโครงการมีจุดเด่นคือ การแยกการบริหารงานออกจากการบริหารงานของหลักสูตรปกติ ทำให้มีการอิสระในการบริหารจัดการมาก ดังนั้นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่สำคัญคือการบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการสำหรับครู อาจโดยการจัดการอบรม สัมมนาวิชาการในด้านหลักสูตร การเพิ่มพูนเนื้อหาวิชา และวิธีการจัดการเรียนการสอน
2. การพัฒนาบุคลากรในด้านพื้นฐานภาษาอังกฤษของครู โดยเฉพาะครูชาวไทย โดยจัดให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลดีในระยะยาว
3. การบริหารวิชาการสำหรับนักเรียน โดยการพัฒนาพื้นฐานภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. การให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงโรงเรียนและชุมชนเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ และทักษะต่าง ๆ จากการลงมือปฏิบัติสู่ชุมชน

นอกจากนี้แนวทางการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยเสนอข้างต้นนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีข้อควรคำนึงกับข้อเสนอแนะจากการศึกษาการดำเนินงานโครงการ English Program ในปี 2546-2547 ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาในด้านการพัฒนาครูผู้สอนและการบริหารจัดการ กล่าวคือ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษามีข้อเสนอแนะจากการศึกษาว่า ควรจัดให้มีหน่วยงานกลางในการจัดหาจัดจ้างและพัฒนาการสอนให้ครูชาวต่างประเทศ ควรจัดให้มีการอบรมและศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูไทย และควรจัดทำมาตรฐานและแนวดำเนินการโรงเรียนสองภาษาที่ชัดเจน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2548:27)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ควรมีการวัดระดับความสามารถพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนรับเข้าเรียน และเมื่อรับเข้าเรียนในโครงการแล้ว ควรมีการจัดการเรียนปรับพื้นฐานและพัฒนาความรู้/ทักษะภาษาอังกฤษให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและศักยภาพเพียงพอที่จะศึกษารายวิชาต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ครูสังคมศึกษาที่จะสอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ควรเป็นครูประจำการและเป็นครูที่จบการศึกษาในด้านการสอนสังคมศึกษาโดยตรง หรือหากเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับสังคมศึกษา โรงเรียนควรมีการเพิ่มเติม

ความรู้ในด้านการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้แก่ครูในโครงการ เพื่อให้ได้ครูผู้สอนสังคมศึกษาในโครงการที่มีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูและโรงเรียนควรมีการร่วมกันจัดทำแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษขึ้นสำหรับใช้ร่วมกัน เพื่อให้การเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. โรงเรียนควรวางแนวทางในการบริหารจัดการการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอนสูงสุด

5. ครูควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจมากขึ้น และเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการนี้ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการของโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องการรับรู้ของครูชาวต่างประเทศต่อการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

4. ควรมีการศึกษาลักษณะผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในด้านการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เกตุสินี ครุณาสวัสดิ์. **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนา**

จริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชา
หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2546.

กิดานันท์ มลิทอง. **ไอซีทีเพื่อการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์, 2548.

กรกฤช มีมงคล. **การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนโดยใช้
ภาษาอังกฤษเป็นสื่อของโครงการโรงเรียนสองภาษา ตามหลักสูตรกระทรวง
ศึกษาธิการ.** สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, 2548.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** สำนักนายกรัฐมนตรี.(เอกสารอัดสำเนา),
2545.

ดวงกมล สิ้นเพ็ง. **การพัฒนาผู้เรียนสูงสังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่
เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม.** กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์. (เอกสารอัดสำเนา), 2549.

จำเนียร ศิลปวานิช . **หลักและวิธีสอน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์,
2538.

ทิตินา เขมมณี. **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2548.

เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ. **สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะวิชา
สังคมศึกษาให้แก่ักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.

ประนอม เดชชัย. **แนวคิดใหม่ในการสอนสังคมศึกษา.** คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2521.

ประนอม เดชชัย. **นวัตกรรมการเรียนการสอนและแนวปฏิบัติสังคมศึกษา.** คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.

พัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษา,สำนัก. **ไขข้อข้องใจ ENGLISH PROGEAM.**

- กรุงเทพมหานคร: เอดิชั่น เพรส โปรดักส์, 2548.
- พริมรล นนทภักดี. **การวิจัยพหุกรณีเพื่อศึกษาการดำเนินงานของโครงการโรงเรียนสองภาษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, สำนัก. **แนวทางการดำเนินงาน โรงเรียนโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program).** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(เอกสารอัดสำเนา), 2548.
- พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, สำนัก. **รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ:โรงเรียนสองภาษา.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(เอกสารอัดสำเนา), 2547.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. **การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์.**
กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. **องค์ประกอบของการเรียนการสอน. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทยหน่วยที่ 1-8.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- เยาวลักษณ์ อักษร. **การศึกษาบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะประชาธิปไตยให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- รัชนี้ นุ่มเจริญ. **สภาพและปัญหาการใช้สารนิเทศในการสอนสังคมศึกษาของครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ลาวัลย์ วิทยาวุฑฒิกุล. **วัสดุสารการสอนสังคมศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชา 22431 การสอนสังคมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- วศินิสฐ์มา ตามบุญ. **ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการพัฒนาพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2542.

- วิชาการ,กรม,กระทรวงศึกษาธิการ. **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- วิชาการ,กรม,กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.
- วันเพ็ญ วรณโกมล. **การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2544.
- สันต์ ธรรมบำรุง. **การสอนสังคมศึกษา.** กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2522.
- สุภางศ์ จันทวานิช. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สุภางศ์ จันทวานิช. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- สุพิน บุญชูวงศ์. **หลักการสอน.** กรุงเทพมหานคร: แสงสุทธิการพิมพ์, 2533.
- สิริวรรณ ศรีพหล. **การจัดระบบการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2525.**
- เสาวภา จันทรสงค์. **การดำเนินงานการจัดหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชานโยบาย การจัดการและการเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์.** พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.), 2545.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำคูณสภาลาดพร้าว, 2539.
- เศรษฐภรณ์ หน่อคำ. **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2548.

อารีรัตน์ น้ำเพชร. **พัฒนาการของหลักสูตรภาษาอังกฤษตั้งแต่ปี พ.ศ.2543-2528.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. **หลักการสอน.** กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2537.

อุทุมพร ชื่นวิญญา. **การประเมินโครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษา**

โรงเรียนโยธินบูรณะ กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชา

บริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

เอมจันทร์ สุวินทวงศ์. **กลวิธีสอนสังคมศึกษา: การพัฒนาความคิดและค่านิยม.** กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. **ความรู้คู่สองภาษา [online].** สำนักนวัตกรรมการ

การศึกษา : <http://www.inno.obec.go.th> [17 กุมภาพันธ์ 2550].

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

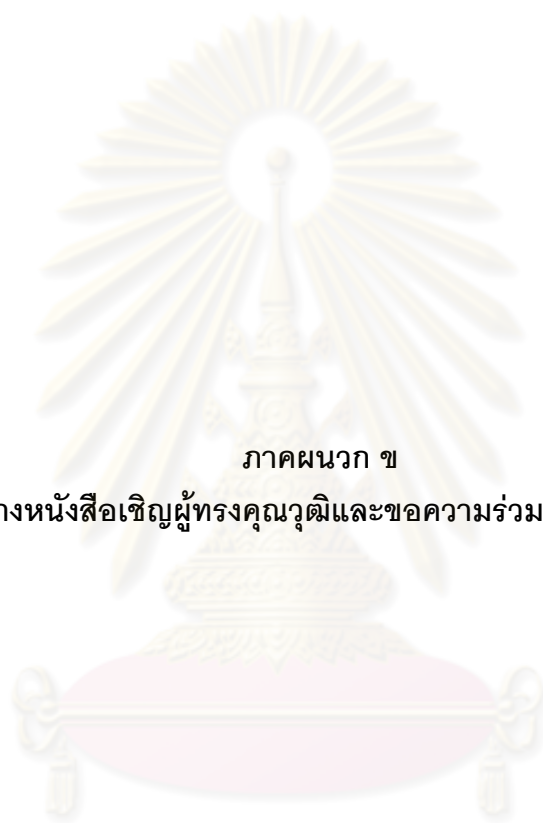
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ดร.อัญชลี เกษสุริยงค์
ศึกษานิเทศก์ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. นางสาวธัญนันท์ แก้วเกิด
นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้อำนวยการวิศรุต สนิชชัย
ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0009

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อัญชลี เกษสุริยงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความพร้อมด้านความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธิ์ สุทจิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 - 2218 - 2710

ศธ 0512.6(2771)/0010

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธัญนันท์ แก้วเกิด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ศธ 0512.6(2771)/0011

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ วิศวกรรม วิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทนต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 - 2218 - 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0271

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถามสำหรับนักเรียนในโครงการ English Program กับนักเรียนในโครงการ English Program ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 จำนวน 30 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวอาทิตย์ญา โพธิ์สวญ ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทจิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0013

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิริรัตนาธร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0012

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโยธินบูรณะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 - 2218 - 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0015

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0014

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

22 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0016

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0017

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0019

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ที่ ศธ 0512.6(2771)/0018

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

21 พฤษภาคม 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวพรนภา แจ่มดวง นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ในระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กับ ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในโครงการ English Program และนักเรียนในโครงการ English Program ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวพรนภา แจ่มดวง ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0 – 2218 – 2710

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง
“สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียน
การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ
กรุงเทพมหานคร”

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนสังคมศึกษาในหลักสูตร English Program

โรงเรียน.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ English Program ในปี.....ระดับชั้นที่เปิดสอน.....

ปีการศึกษา 2551 มีนักเรียนในโครงการจำนวน.....

โรงเรียนจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นภาษาอังกฤษทุกเนื้อหาหรือไม่

จัดทุกเนื้อหา

จัดเป็นบางเนื้อหา เนื้อหาที่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

โปรดระบุ.....

จำนวนครูผู้สอนสังคมศึกษาในหลักสูตร English Program.....คน

เป็นครูไทยจำนวน.....คน

เป็นครูชาวต่างประเทศจำนวน.....คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ 40 ปีขึ้นไป 30-40 ปี ต่ำกว่า 30 ปี

3. วุฒิต่างการศึกษา.....สาขา.....

4. ตำแหน่งในปัจจุบัน

ครูสังคมศึกษา

อื่น ๆ.....

5. สอนระดับชั้น.....จำนวนเวลาที่สอนต่อสัปดาห์.....

6. จำนวนนักเรียนในแต่ละห้อง.....

7. ประสบการณ์ในตำแหน่ง

น้อยกว่า 1 ปี

1 – 5 ปี

6 ปีขึ้นไป

8. การเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร English Program

เคย

ไม่เคย

ถ้าเคยมีรายละเอียด ดังนี้

ครั้งที่	เรื่องที่เข้ารับการประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน	ระยะเวลา	หน่วยงานที่จัด

ถ้าไม่เคย ต้องการอบรมหรือไม่ เรื่องใด

.....

9. ทางโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนาด้านวิชาการของครูหรือไม่/อย่างไร

มี สนับสนุนเรื่อง.....และต้องการให้โรงเรียนสนับสนุน
 การพัฒนาด้านวิชาการเรื่อง.....

ไม่มี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของ
 ครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน
 ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมของครู

1. ท่านมีการเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตร (คู่มือครู) อย่างไรบ้าง

โรงเรียนจัดหาให้ โดย.....

จัดหาเองโดย.....

.....

2. ท่านมีการเตรียมความพร้อมของตนเองอย่างไร (ในด้านเอกสาร ด้านความรู้/ เนื้อหา/

วิธีสอน ด้านภาษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน)

ด้านเอกสาร [] โรงเรียนจัดทำให้ โดย.....

[] จัดหาเองโดย.....

ด้านความรู้/เนื้อหา [] ดูจากแบบเรียน/หลักสูตร

[] ค้นคว้าเพิ่มเติมจาก.....

ด้านภาษา [] มีความพร้อมอยู่แล้ว เนื่องจาก.....

[] ไม่มีความพร้อม เตรียมความพร้อมโดย.....

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน/วิธีสอน

[] ไม่มีการเตรียมความพร้อม

[] มีการเตรียมโดยดูแนวทางจากหลักสูตร

[] ค้นคว้าเพิ่มเติมกิจกรรมใหม่ ๆ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย

3. ท่านประสบปัญหาในการเตรียมความพร้อมอย่างไรบ้าง มีแนวทางในการแก้ปัญหาและผลของการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ท่านดำเนินการวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างไร

[] ทำคนเดียว โดย.....

[] ร่วมกับครูที่สอนสังคมศึกษาด้วยกัน โดย.....

2. ท่านประสบปัญหาในการวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร มีแนวทางในการแก้ปัญหาและผลของการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

3. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ท่านจัดได้แก่อะไรบ้าง

- กิจกรรมในห้องเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บรรยาย

สาธิต

จัดศูนย์การเรียน

ให้จัดทำโครงการ

ใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ถาม-ตอบ

การทำงานกลุ่ม

การค้นคว้าจากเว็บไซต์

ให้ศึกษาเองจากใบความรู้/

ใช้โปรแกรมช่วยสอน

ทำแบบฝึกหัดในใบงาน

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

- กิจกรรมเสริมหลักสูตร (กิจกรรมที่ช่วยจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
นอกเหนือจากเนื้อหาในหลักสูตร) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ทักษะศึกษา/ศึกษานอกสถานที่

กิจกรรมค่าย

จัดนิทรรศการ

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. มีการสอดแทรกความภาคภูมิใจในความเป็นไทยในการจัดการเรียนการสอนสังคม

ศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
 5. มีการบูรณาการสาระสังคมศึกษากับสาระอื่น ๆ ในหลักสูตร English Program หรือไม่
 อย่างไร

ไม่มี

มี สาระใด.....

.....
 อย่างไร.....

.....
 6. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสังคมศึกษาอย่างไร ท่านแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่
 ไม่ผ่านเกณฑ์อย่างไร

.....

7. มีการจัดการสอนเสริมให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

มี โดย.....

.....
 8. ท่านประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ทั้งในห้องเรียนและ
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร มีแนวทางในการแก้ปัญหาและผลของการแก้ปัญหา
 อย่างไร

.....

ด้านสื่อการเรียนรู้และเอกสารประกอบการเรียนการสอน

1. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนในด้านสื่อการเรียนรู้เหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

- หนังสือสำหรับครู

.....

.....

- หนังสือเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

- สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์

.....

.....

2. ท่านมีการดำเนินการจัดหาสื่อการเรียนการสอนอย่างไร

[] โรงเรียนจัดหาให้ โดย.....

[] จัดหาเองโดย.....

.....

3. ท่านมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอะไรบ้างในวิชาสังคมศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] วีดิทัศน์/ภาพยนตร์ [] ของจริง

[] ภาพประกอบ [] อินเทอร์เน็ต

[] โปรแกรมนำเสนองาน (Power Point) [] เอกสารประกอบการเรียน

[] ชุมชน

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

.....

.....

4. ท่านใช้หนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบอะไรในการเรียนการสอน

หนังสือเรียน [] ไม่มี โปรดระบุรายละเอียดเอกสารที่ใช้.....

[] มี โปรดระบุชื่อ.....

.....

หนังสืออ่านประกอบ [] ไม่มี โปรดระบุรายละเอียดเอกสารที่ใช้.....

[] มี โปรดระบุชื่อ.....

.....

.....

5. ท่านประสบปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร มีแนวทางในการแก้ปัญหาและผลของการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ท่านได้กำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลไว้อย่างไรบ้าง และดำเนินการวัดผลและประเมินผลในช่วงเวลาใดของกระบวนการเรียนการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ครูเป็นผู้ประเมินผลหลัก	☐ ให้นักเรียนประเมินตนเอง
☐ ให้เพื่อนร่วมชั้นประเมิน	☐ ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน
☐ ประเมินจากรายงาน/โครงการงาน	☐ ประเมินจากแบบฝึกหัด/ใบงาน
☐ ประเมินจากพฤติกรรมในห้องเรียน	☐ ประเมินจากการทดสอบ
☐ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม	☐ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
☐ ใช้แบบประเมินผลงาน	☐ ใช้แบบประเมินตนเอง
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
-

2. ท่านประสบปัญหาในการวัดและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร มีแนวทางในการแก้ปัญหาและผลของการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

Interview Form for Research Topic

“STATE AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES INSTRUCTION IN ENGLISH
PROGRAMS, BANGKOK METROPOLIS”

Interview Form for Social Studies Teachers in English Program

School.....

Date/Month/Year of Interview.....Time.....

Start in.....Level.....

Number of students in English Program.....

Is Social Studies taught in English? Which content are that not taught in English?

Please specify.....

Number of Social Studies teachers in English Program.....

Number of Thai teachers.....

Number of foreigner teachers.....

Part 1 General information of Informant

1. Gender Female Male
2. Age up to 40 years old 30-40 years old lower 30 years old
3. Educational Degree.....Major.....
4. Other current position.....
5. Grad level of teaching.....Hours per week.....
6. Students per classroom.....
7. Experiences
 - Less than 1 years
 - 1 – 5 year
 - More than 6 years
8. Have you ever been in a seminar/workshop regarding how to teach in English Program?
 - Yes
 - No

If you have, please answer below.

No.	Topic of the seminar/ workshop	days/hours	Names of Organizer?

If you haven't been in a seminar/ workshop, do you want to? On what topic?

.....

9. Does the school support your academic development?

yes In topic.....and what topic do you
 want to support.....

No

Part 2 General Information regarding state, problems and their solutions in the following aspects: teacher's preparation, teaching activities, materials, and evaluations.

Teacher's preparation

1. How do you get yourself readiness in teaching?
2. What are your problems in preparation? How do you solve them? And what are the results?

School's activities

1. How do you plan to teach? Do you cooperate with other social studies teacher?
2. Do you have any problems in planning for teaching? How? Is there any guideline to solve the problem and what are the results?
3. What are the activities that you organized in your class?
 - Classroom activities
 - Extra activities / Co-curriculum activities
4. Do you infuse Thai pride in your teaching? How?

5. How do you help underachievers?
6. Do you have remedial teaching for underachievers?
7. Do you integrate other subjects in Social Studies? How?
8. Are there any problems in planning social studies teaching both inside and out side of class? How do you solve them and what are the results?

Teaching materials

1. How do you manage to get your materials?
2. What are the teaching materials that you use in class?
3. Please name of students' textbook.
4. Do you have any problems in using teaching materials? How do you solve them, and what are the results?

Evaluation

1. How do you evaluate your students: what method do you use?
2. Do you have any problems in learning evaluation? How do you solve them, and what are the results?

คุนยวทยทรพยากร
จุพาลงกรณมหาวิทยาฬย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
“สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโครงการจัดการเรียน
การสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กรุงเทพมหานคร”

แบบสอบถามนักเรียนในโครงการ English Program

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ให้นักเรียนเป็นผู้ตอบมี 4 ตอนคือ

ตอน 1 ข้อมูลทั่วไป ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน

ตอน 2 -3 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษา ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเขียน ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับของการปฏิบัติและระดับปัญหา

ตอน 4 ปัญหาการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเขียน ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เป็นนักเรียนชั้น.....โรงเรียน.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. เป็นนักเรียนในโครงการ English Program มาแล้วเป็นเวลา.....ปี
4. ระดับผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ระดับการปฏิบัติ

- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
1	<p>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา</p> <p>กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูอธิบายให้ฟัง - ครูแสดงหรือสาธิตให้นักเรียนดู - ครูจัดศูนย์การเรียนรู้(หมุนเวียนไปศึกษาหาความรู้จากกลุ่มย่อย) - ครูให้ศึกษาประเด็นตามความสนใจหรือจัดทำโครงการ - ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น - ครูถามคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม - ครูจัดกลุ่มเรียนย่อย/ทำงานเป็นกลุ่ม - ครูให้นักเรียนศึกษาเองจากบทเรียนสำเร็จรูปหรือโปรแกรมช่วยสอน - ครูให้นักเรียนเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เช่น e-learning - ครูนำนักเรียนศึกษานอกสถานที่ - ครูจัดกิจกรรมค่าย - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2	ครูแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม
3	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหา
4	ครูสอนนักเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาเรียนในห้องเรียน

ลำดับ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
5	ครูสอนโดยเชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้ ชีวิตประจำวัน
6	ครูจัดกิจกรรมที่เน้นประเพณีและวัฒนธรรมไทย ตามโอกาสต่าง ๆ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7	ด้านสื่อการเรียนรู้ ครูใช้หนังสือเรียนและ/หรือหนังสืออ่านประกอบ ในการจัดการเรียนการสอน
8	ครูใช้สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ - บัตรคำ - ภาพประกอบ - วิดีทัศน์ - ของจริง - อินเทอร์เน็ต - ชุมชน - โปรแกรม power point - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครูให้นักเรียนประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น เรียน
10	ครูให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน
11	ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบ
12	ครูมีการวัดและประเมินผลจากการทำรายงาน/ โครงการ
13	ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด/ใบงาน อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาตามการรับรู้ของนักเรียน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ระดับปัญหา

4 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

3 หมายถึง เป็นปัญหามาก

2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย

ลำดับ	ข้อความ	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา				
1	ครูอธิบายเนื้อหาไม่เข้าใจ
2	ครูไม่เปิดโอกาสให้ถามคำถาม
3	ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4	ครูอธิบายการทำกิจกรรมกลุ่มไม่ชัดเจน
5	ครูอธิบายงานที่มอบหมายไม่ชัดเจน
6	กิจกรรมที่ครูใช้สอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา อื่น ๆ โปรดระบุ.....
	ด้านสื่อการเรียนรู้				
7	เอกสารประกอบการสอน/หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรง ตามที่เรียน/เนื้อหาน้อย
8	หนังสือสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมไม่เพียงพอ
9	มีสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ
10	สื่อมีขนาดเล็ก ไม่ชัดเจน มองเห็นไม่ชัด อื่น ๆ โปรดระบุ.....
	ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
11	คำถามในแบบทดสอบอธิบายไม่ชัดเจน
12	ครูสั่งงานจำนวนมากเกินไป

ลำดับ	ข้อความ	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
13	ครูไม่เปิดโอกาสให้ประเมินตนเองและเพื่อนร่วมชั้น
14	ครูไม่แจ้งผลการสอบ/งานที่มอบหมาย/คะแนนเก็บ
15	ครูไม่ชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนน อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียน

ระดับปัญหา

4 หมายถึง เป็นปัญหามากที่สุด

3 หมายถึง เป็นปัญหามาก

2 หมายถึง เป็นปัญหาน้อย

1 หมายถึง เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่เป็นปัญหาเลย

ลำดับ	ข้อความ	ระดับปัญหา			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
		4	3	2	1
1	ไม่เข้าใจเนื้อหาที่ครูอธิบาย
2	อ่านหนังสือภาษาอังกฤษได้ช้า
3	มีปัญหาด้านการเขียน
4	ออกไปนำเสนอหรือรายงานปากเปล่าไม่ได้
5	ไม่กล้าพูดหรือแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน
6	ไม่ชอบวิชาสังคมศึกษา
7	ไม่รู้แหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม
8	ไม่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูล
9	ไม่มีสมาธิในการเรียน
10	เข้ากับเพื่อนในการทำงานกลุ่มไม่ได้ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียนปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

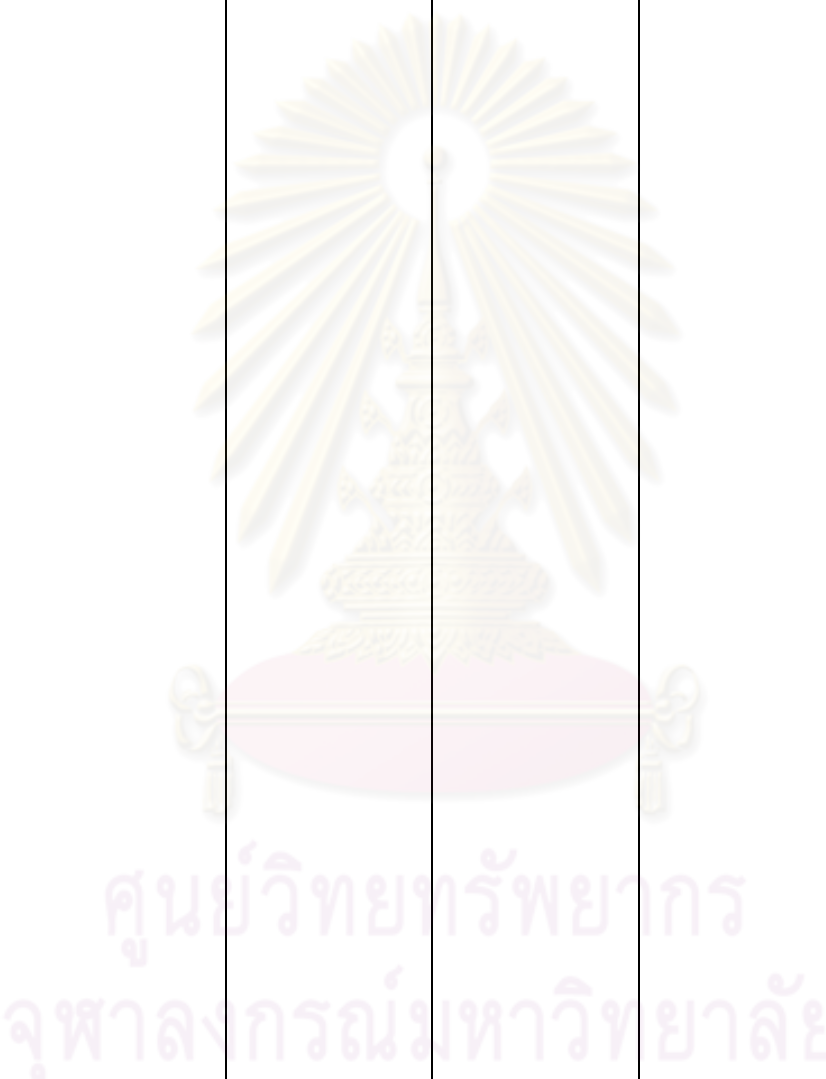

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบบันทึกการสังเกตชั้นเรียน

โรงเรียน.....ห้อง.....เรื่องที่สอน.....

จำนวนนักเรียน.....คน เวลา.....ผู้สอน.....

กิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน	สื่ออุปกรณ์	การวัดและประเมินผล
				

บันทึกเพิ่มเติมของผู้สังเกต

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพรนภา แจ่มดวง เกิดวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2527 ที่กรุงเทพมหานคร
จบการศึกษาศีษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 2) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
เมื่อปี พ.ศ. 2548 และเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา การสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร
การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2549

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย